Fenntartó: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Fekete István Általános Iskola
és Előkészítő Szakiskola
1126 Budapest, Orbánhegyi út 7.
OM azonosító: 038420

PEDAGÓGIAI PROGRAM

I.rész

„Ha célod nagy, de eszközeid szerények, úgy cselekedj mégis! Cselekvésed által gyarapodnak majd lehetőségeid is.”

/Aurobindo/

2013. március

Dr. Somogyiné Takács Andrea
igazgató

A Pedagógiai Program szabályozási körét meghatározó jogszabályok.

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény (továbbiakban: Kt.)
- nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a 20/2012. (VIII.31:) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. EMMI rendelete a szakszolgálati intézmények működéséről
- a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. Törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.)
- a tankönyvpiac rendjétől szóló 2001. évi XXXVII. Törvény (továbbiakban: Tpr.)
- a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet
- a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet
- az iskolarendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló 4/2002. (II. 26.) OM rendelet
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény
- a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény, amelyet módosított a 2009. évi CXXXV. törvény
- a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról szóló 130/1995. (X.26.) Korm. rendelet
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet
- a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V.20.) OM rendelet
- az Iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet

MELLÉKLET

1. sz. melléklet: Jegyzőkönyv az intézmény Pedagógiai Programjának Diákönkormányzati és Szülői munkaközösségi véleményezéséről
2. sz. melléklet: Jegyzőkönyv az intézmény Pedagógiai Programjának nevelőtestületi elfogadásáról
3. sz. melléklet: Logopédia Szakmai Programja

1. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA 7
1.1. AZ INTÉZMÉNY JOGÁLLÁSA 7
1.2. INTÉZMÉNYÜNK TEVÉKENYSÉGI KÖRE 7
1.3. AZ INTÉZMÉNY ALAPFELADATAI, KÉPZÉSI RENDJE 8
1.4. A SZERVEZETI EGYSÉGEK 9
1.5. HELYZETELEMZÉS 9
1.5.1. Az iskola bemutatása, erősségeink, eddigi eredményeink, kapcsolataink 9
1.5.2. Megvalósult ÖKO iskolai tevékenységeink 12
1.5.3. Szociális karitatív munka 12
2. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ELVE, CÉLJA, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI 13
2.1. ELVEINK ÉS CÉLJAINK 13
2.2. A KÖZVETÍTENI SZÁNDÉKOZOTT ÉRTÉK, AZ ISKOLAI OKTATÁS-NEVELÉS KIEMELT FELADATAI A NAT IRÁNYELVEINEK MEGFELELŐEN 14
2.2.1. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok megvalósulása – fejlesztési területek, nevelési célok 15
2.2.1.1. Az erkölcsi nevelés 15
2.2.1.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés 15
2.2.1.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés 15
2.2.1.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése 15
2.2.1.5. A családi életre nevelés 15
2.2.1.6. A testi és lelki egészségre nevelés 15
2.2.1.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség 16
2.2.1.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság 16
2.2.1.9. Pályaorientáció 16
2.2.1.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés 16
2.2.1.11. Médiatudatosságra nevelés 16
2.2.1.12. A tanulás tanítása 16
2.2.2. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek 16
2.2.2.1. Az eredményes tanulás segítésének elvei 16
2.2.2.2. Képesség-kibontakoztató felkészítés 16
2. 3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM RÉSZEI 17
2. 4. TÁJÉKOZTATÁS A PEDAGÓGIAI PROGRAMRÓL 17
2.5. ALAPFELADATOK 17
2.5.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-8. évfolyam, 9-10. évfolyam) 17
2.5.1.1. A tanulásban akadályozott tanulók nevelésének oktatásának szakmai alapelvei, céljai, eszközei 18
2.5.1.2. Az értelmileg akadályozott tanuló nevelése- oktatásának alapelvei, céljai, eszközei 18
2.5.1.3. Az autista tanulók nevelésének, oktatásának alapelvei, céljai, eszközei 19
2.5.1.4. Intézményünk fejlesztési programja, speciális terápiái 20
2.5.2. Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység 22
2.5.2.1. Gyógypedagógiai szakszolgálati tevékenység 22
2.5.2.2. Gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés és gondozás 23
2.5.2.3. Fejlesztő felkészítés 25
2.5.3. Pedagógiai szakmai szolgáltatás 26
2.6. AZ INTÉZMÉNY SZAKMAI MŰKÖDÉSE 27
2.6.1. A Nevelőtestület 27
2.6.2. A pedagógusok helyi intézményi feladatai 27
2.6.2.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 28
2.6.2.2. A tanórán kívüli munka tartalma, a tanórán kívüli munka feladatai 30
2.6.2.3. A pedagógiai szakszolgálati munka tartalma, feladatai 31
2.6.2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység 32
2.6.2.4.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 32

2.6.2.4.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának színterei 33
2.6.2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 33
2.6.2.5.1. Általános feladatok 33
2.6.2.5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatosan kiemelt feladataink 33
2.6.2.5.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának színterei 33
2.6.2.5.4. Diákönkormányzat 34
2.6.2.5.5. A tanulók döntési folyamatban való részvétele 34
2.6.2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 34
2.6.2.6.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek 34
2.6.2.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység, a tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei 35
2.6.2.6.3. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 36
2.6.2.6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program 37
2.6.2.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 37
2.6.2.6.6. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 38
2.6.2.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 39
2.6.2.7.1. Az egészségfejlesztés területei 41
2.6.2.7.2. Az egészségfejlesztés részterületei az iskolai programban 42
2.6.2.7.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 43
2.6.2.7.4. A tanuló fizikai állapota mérési időszakának és mérési módjának meghatározása 43
2.6.2.8. A tanulók jogállása 45
2.6.2.8.1. Tanulói felvétel 45
2.6.2.8.2. A beszédfogyatékos gyermekek felvétele 45
2.6.2.8.3. Az intézmény jogosultságai 45
2.6.2.8.4. Az iskolából való kilépés szakmai követelményei, elérendő képességek, készségek 45
2.6.2.9. A tanulmányok alatti vizsgák 46
2.6.2.9.1. Az évközi, osztályozóvizsgákkal kapcsolatos eljárásrend 46
2.6.2.9.2. A javító vizsgákkal kapcsolatos eljárásrend 46
2.6.2.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák értékelése 46
2.6.2.10. Partnerkapcsolatok 47
2.6.2.10.1. Közvetlen partnerek 47
2.6.2.10.2. Közvetett partnerek 48
2.6.2.10.3. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei, a nyitott iskola elvének megvalósulása 51

3. HELYI TANTERV 51

3.1. VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK 2013. SZEPTEMBER 1-TŐL 51
3.2. GYERMEKEK, TANULÓK FINANSZÍROZOTT HETI FOGLALKOZTATÁSI ÓRAKERETE 52
3.3. KERETTANTERVI VÁLTOZÁSOK 2013. SZEPTEMBER 1-JÉTŐL 53
3.3.1. Erkölcsi nevelés megvalósulása intézményünkben 53
3.3.2. Az informatikaoktatás megvalósulása intézményünkben 54
3.3.3. Testnevelés oktatása 55
3.3.4. A szabadon felhasználható órakeret kerettanterve 55
3.3.4.1. Tánc és dráma 56
3.3.4.1.1. Drámafoglalkozás az 1.-5. évfolyamokon heti 1 óra 56
3.3.4.2. Mozgókép és média tanmenet 82
3.3.4.2.1. Mozgókép és média ismeret: 6. évfolyam 83
3.3.4.2.2. Mozgókép és média ismeret: 7 .évfolyam 88
3.3.4.2.3. Mozgókép és média ismeret: 8. évfolyam 93
3.3.4.3.1. Mozgóképkultúra és Médiaismeret tanmenet 9.-10. évfolyam 99
3.3.5.3. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó speciális szakiskolák kötelező 9/E előkészítő év folyamának kerettantervi óraszáma 106
3.3.5.4. Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók (1-8. évfolyam) 107
3.3.5.5. Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók (készségfejlesztő speciális szakiskola) 108
3.3.5.6. Autista tanulók (1.-8. évfolyam) 108
3.3.6. A tanórán kívüli nevelés 108

3.3.7. Az otthoni /tanórákra való/ felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 109

NEVELÉSI PROGRAM

1. Az intézmény bemutatása

1.1. Az intézmény jogállása

a)	Név:	**Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola**
b)	Székhely:	1126 Budapest, Orbánhegyi út 7.
c)	Telephely:	-
d)	Alapító okirat kelte:	1955
e)	Az Alapító Okirat tartalma:	Az intézményt a XII. Kerületi Tanács VB. alapította
f)	Az intézmény törzskönyvi azonosítója:	680550 (1980.05.15.)
g)	OM azonosító:	038420
h)	Adószám:	16911040-2-43
i)	KSH azonosító:	16911040-8520-322-01
j)	PIR szám és megnevezés:	512024 Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Gazdasági Ellátó Szolgálat
k)	Az intézmény jogállása:	önálló jogi személy
l)	Fenntartó szerv:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Székhelye : 1055 Budapest, Szalay u. 10-14.
m)	Működtető :	Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal 1126 Budapest, Böszörményi út 23-25.

1.2. Intézményünk tevékenységi köre

Az intézmény a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ /székhelye: 1055 Budapest, Szalay u. 10-14. / jogi személyiségű szervezeti egysége.

Alaptevékenységi szakfeladatok:

szakfeladat	megnevezés
479901	Tankönyvforgalmazás költségvetési szervnél
562913	Iskolai intézményi étkeztetés

562917	Munkahelyi étkeztetés
682002	Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
852000	Alapfokú oktatás intézményeinek, programjainak komplex támogatása
852012	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4.évfolyam)
852022	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8.évfolyam)
853132	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (9-10.évfolyam)
855912	Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthoni nevelése
855915	Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tanulószobai nevelése
855918	Sajátos nevelési igényű középiskolai, szakiskolai tanulók tanulószobai nevelése
856011	Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység
856012	Korai fejlesztés, gondozás
856013	Fejlesztő felkészítés
856020	Pedagógiai szakmai szolgáltatások
890215	A gyermekek és fiatalok környezet- és egészségtudatos gondolkodásának fejlesztését segítő programok
910121	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
910123	Könyvtári szolgáltatások

1.3. Az intézmény alapfeladatai, képzési rendje

- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 26.§ (4), (5) bekezdése, 27§ (12) bekezdés, valamint a 30.§ alapján az általános iskolában és az előkészítő szakiskola 9 - 10. évfolyamán a tanuló felkészül az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelő szakiskolai továbbtanulásra és pályaválasztásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.
- Az intézmény feladata a Budapest XII. kerület Hegyvidék közoktatási intézményeibe (óvoda, általános iskola, középiskola) járó beszédhibások kiszűrése és a beszédhibák, nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, diszlexia megelőzése és javítása.
- Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység
- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
- Fejlesztő felkészítés
- Pedagógiai szakmai szolgáltatás

Iskolánkban a Budapest XII. kerület az enyhén és középsúlyosan értelmi fogyatékos, továbbá az autista gyerekeket látja el körzethatár nélkül. A tanulók a területileg illetékes tanulási

képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői javaslatai alapján kerülnek iskolánkba.

Az értelmileg akadályozott és a tanköteles autista tanulókat a tanulásban akadályozottak osztályaiban integrált formában neveljük, oktatjuk. Biztosítjuk számukra a habilitációs-rehabilitációs óraszám terhére az egyéni vagy kiscsoportos ellátást.
A XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekbe járó, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok által készített komplex vizsgálat alapján készített szakértői véleményben diagnosztizált, sajátos nevelési igényű, tanulási problémákkal és autizmus spektrumzavarral küzdő óvodás és a többi tanulóval együttnevelhető, tanköteles korú gyermekek egyéni és kiscsoportos fejlesztését látjuk el gyógypedagógiai szakszolgálat keretei között.

Intézményünk a Hegyvidéki Önkormányzat által fenntartott nevelési intézmények számára és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott nevelési- oktatási intézmények számára logopédiai szakszolgáltatást biztosít. A Németvölgyi Általános Iskolában (1126 Budapest, Németvölgyi út 46.) működő logopédiai osztályokban beszédfogyatékos tanulók részére logopédusaink magas óraszámban biztosítják az intenzív ellátást.

1.4. A szervezeti egységek

1.4.1.Az intézmény szervezeti egységei és vezetői szintjei:

I. egység: **Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola 1-10. évfolyam**

- Pedagógiai szakszolgálati tevékenység
- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
- Fejlesztő felkészítés
- Pedagógiai szakmai szolgáltató tevékenység

II. egység: **Logopédiai ellátás**

1.4.2. Az eltérő tevékenységű szervezeti egységek munkáját az igazgató hangolja össze.

1.5. Helyzetelemzés

1.5.1. Az iskola bemutatása, erősségeink, eddigi eredményeink, kapcsolataink

Nyitottabbá vált intézményünk. Hatékony szociális kompetenciát fejlesztő és ismeretszerzést segítő programokon vettünk részt. Tanulóink képviselték iskolánkat a

Néptánc Fesztiválon, Hegyvidéki Olimpián, Befogadó Művészeti Fesztiválon, Városismereti versenyen, Kapcsolda Programban.

Az iskola jövőjét csak a **hagyományok ápolásával** a múlt értékeinek átörökítésével lehet eredményesen építeni. Hagyományaink közül a legsikeresebbek: a nemzeti ünnepek alkalmából előadott rendkívül színvonalas iskolai rendezvények, melyek a munkatársak lelkes, kreatív munkájának köszönhetőek.

Adventi családi délutánunk a hagyományos karácsony előtti rendezvényünk. Az adventi készülődés közelebb hozza egymáshoz iskolai közösségünk tagjait. Tanulóink szívmelengető előadást mutatnak be a szülőknek és nekünk.
Orbánhegyi Gyermekekért díjat alapítottunk két évvel ezelőtt, azzal a céllal, hogy minden évben egy olyan kollegának ítéljük oda, aki sokat tett tanulóinkért. A díj átadására pedagógus nap alkalmával kerül sor.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által meghirdetett pályázaton elnyertük 2010-ben az **ÖKOISKOLA címet**. Az ökoiskola a fenntarthatóság pedagógiáját foglalja magába, ösztönzi az intézmény minden tagját és környezetét - pedagógusokat, dolgozókat, diákokat, szülőket- természeti, anyagi és szellemi örökségünk őrzésére, ápolására. A fenntarthatóság pedagógiáját beépítettük tantárgyi és szabadidős programjainkba, megjelenik a Diákönkormányzat és a Vándor turista sportcsoport munkatervében is. Néhány ilyen programunk a teljesség igény nélkül: megemlékezés a természet világnapjairól, kertszépítés és takarítás. Bekapcsolódtunk az irodalmi és természettudományos ismereteket ötvöző, szellemi örökségünket ápoló Szitakötő programba 6.-os és 9. osztályos tanulóinkkal. Az internetes Klímaőrjárat pályázatán is képviseltük magunkat. Folyamatosan részt veszünk a „Madárbarát kert" mozgalomban. Iskolánk tanulóival részt vállalunk a szelektív hulladékgyűjtésben, energiaforrásaink takarékosabb használásában, komposztálunk.

Az **Iskolai Sportkör Vándor Turista Szakosztálya** 1982-ben alapult meg. Tagjai kirándulásokon, túrákon, természetjáró eseményeken vesznek részt. A hétvégi programokra a tanulók, szüleik és tanárok is szívesen kapcsolódnak be. Célkitűzései áthatja az ökoiskolai szemlélet. A Turista Szakosztály programjait elkötelezett gyógypedagógusunk szervezi immáron 30 éve.

Diákönkormányzatunknak tagja valamennyi tanulónk. A **DÖK** tevékenyen részt vesz az ÖKO iskolai programokban.

Iskolai zenekarunk a **The Black Hole** 2010-ben alakult meg. Iskolán belüli rendezvényeinken szinte állandó fellépő a zenekar. A „Hangfoglaló Hétfő" elnevezésű vetélkedőre két alkalommal jelentkeztek. Ezen az internetes országos vetélkedőn többezres tetszést jelző szavazatot szereztek. A zenekar fellépései megszaporodtak, méltón és sikerrel képviselik iskolánkat rendezvényeken. A zenekar tagjainak utánpótlásáért, kineveléséért elhivatott gyógypedagógiai asszisztensünkké az érdem, ő az, aki próbatermet álmodott meg, és épített meg kollegái és tanítványai segítségével az iskola pincéjében.

Az iskolai élet színesítésére **Péntek-party-kat** tartunk. A zenés-táncos összejövetelen tanítványainknak a kulturált, de gondtalan szórakozásra van lehetőségük pedagógus kollégáink jelenlétében.

Gyermeknapi, farsangi programjaink önfeledt szórakozást nyújtanak tanulóinknak.

Belső pályázatokat hirdetünk ki minden évben tanulóink részére. A pályázatokra egyéni és csoportos munkákkal nevezhetnek tanulóink. Tanulóink a pályázatokra szép pályamunkákat adnak le.

Gyógypedagógusaink tanév közben folyamatosan készítik fel tanulóinkat versenyekre. A **verseny felkészítés** átszövi mindennapjainkat. Sok munkát, elhivatottságot igényel pedagógusainktól.

Szép eredményeket érünk el **sportversenyeken**. Úszóversenyekről érmekkel térnek vissza diákjaink. Atlétikai versenyen és focimérkőzéseken méltón képviselik iskolánkat. Asztali tenisz versenyen kiemelkedő helyezéseket szereznek.

A **kulturális versenyekre** minden évben benevezünk. Részt veszünk a Kulturális Fesztiválon kimagasló ének, mese, vers, zene és tánc összeállításokkal.

Az **országos komplex versenyekre** az évelejétől készítjük fel tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott tanulóinkat.

Kele napjára, a Fekete István Általános Iskolák Országos Találkozójára irodalmi, fotó, rajz és tárgyalkotó pályázatainkkal nevezünk be.

Iskolai „szavaló versenyeink" színesítik diákjaink életét. A helyezettek kerületi versenyen képviselik intézményünket. Gyógypedagógusaink lelkesen készítik fel tanulóinkat.

Kézműves pályázatok állandó résztvevői vagyunk. Tanulóink neveznek rajzzal, festménnyel, agyag művekkel és más különböző alkotással is. Művészettanárunk hangulatos alkotóműhelyt alakított ki, ahol a fantázia és alkotás világába vezeti be a tanulókat. Az alkotásokból gyakran rendezünk kiállításokat is - az iskolai falain belül és kívül.

Az ünnepekhez kapcsolódó pályázatokon munkáinkat mindig megjelentetjük. Tanulóink sikereket érnek el. (pl. karácsonyi levelező lap tervezése, március 15-ei huszárkészítés)

A **szakmai szolgáltatásunk** területén a SNI-TST által kiírt Országos Szépíró verseny szervezésébe kapcsolódtunk be. Tanulóink a versenyen dicséretes helyezést kaptak.

A kerületi hagyománnyá vált **napközis kiállításon** a csoportjaink kiemelkedő kézműves munkáit mutatjuk meg. A tárlat mindig szemet gyönyörködtető.

Színházlátogatásokat, mozi látogatásokat szervezünk diákjainknak. Gyakran a „színházat hívjuk"intézményünkbe.

Intézményen kívüli, kiemelt programjaink:

Több éve, a Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat kezdeményezésére, a tanév elején a 7 -8 -9 -10. osztályosok részére **határon túli kirándulás** szervezünk. 2009/2010. tanévtől a kiránduláshoz a XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat biztosította a buszköltséget – pályázat útján- a 150 km-es útra. A kirándulás alkalmával intézményünk magyarok lakta

települések életébe pillanthatnak bele. Megismerkednek a határon túli magyar diákok életével. Az itthon maradó osztályaink tanulmányi kirándulásokon vesznek részt.

Diákjaink, mint minden évben, nagy izgalommal várják a tanév végén megrendezésre kerülő **nyári táborozást**. Tanulóink öröme és a szülők elégedettsége, elismerése arra ösztönöz bennünket, hogy 2004 óta évente megszervezzük tanulóinknak a XII. Kerület Hegyvidéki Önkormányzat Szabadidősport Központ szántódi üdülőjében a táborozást maximum 7 napra. A táboroztatáson minden tanévben kb. 45-50 tanuló vesz részt 10+2 kísérővel. A táborozás megvalósulásához a 2012. tanévig a XII. kerületi Hegyvidéki Önkormányzat biztosította a helyszínt, és kerületi pályázat kiírásával támogatta megvalósulását. A tábor szervezésekor a kísérők létszámának megállapítása a sajátos nevelési igény miatt a következő kritérium alapján történik: 5 fő tanuló mellé 1 fő gyógypedagógus vagy gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása szükséges.
Gyermekeink számára fontos, hogy általuk ismert és elfogadott pedagógus biztonságos közelségét érezzék.

Kerületünkben hagyomány, a **Hegyvidéki Olimpia,** melyet májusban, tanítási időn kívül rendeznek. Részt vesz minden 5. osztályos tanulónk. A rendezvény zavartalan lebonyolítása érdekében intézményünkből az osztályfőnök, egy testnevelő és egy kísérő vesz részt a programon.

A **kerületi napközis táborba** tanulóink fogyatékossága miatt minden hétre biztosítunk pedagógust vagy pedagógiai munkát segítő alkalmazottat a tanulók felügyeletére.

1.5.2. Megvalósult ÖKO iskolai tevékenységeink

Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások

- tanulmányi kirándulás, városismereti verseny, akadályverseny,
- szárazelem gyűjtő konténer kihelyezése, műanyagpalack gyűjtő konténer
- jeles napok alkalmából az iskola egészét érintő akciók, tevékenységek,
- az érdeklődő diákok számára természetjáró sportkör tartása,
- az iskolaújságban környezetvédelmi témák megjelenítése,
- tanulmányi versenyekre felkészítés, versenyzés,
- folyamatos részvétel a "Madárbarát kert" mozgalomban.

1.5.3. Szociális karitatív munka

Szociális munkára évek óta a kerületben működő Tamási Áron Általános Iskola és Német Két Tannyelvű Nemzetiségi Gimnázium 11. évfolyamos diákjait fogadjuk. Együttműködési megállapodás jött létre a két intézmény között.

2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai elve, célja, eszközei és eljárásai

2.1. Elveink és céljaink

Az nevelő-oktató munkánk hatékonysága érdekében a nevelési célrendszerünk megvalósítását hivatottak biztosítani.

Pedagógiai alapelveink:

a) A komplexitás elve, azaz a biológiai, fiziológiai, pszichológiai, környezetből adódó társadalmi törvényszerűségek hatásainak állandó figyelembe vétele
b) A tanulókra gyakorolt célratörő, tervszerű, többoldalú nevelő hatások biztosítása és összehangolása
c) A gyermek aktívan vesz részt a nevelés folyamatában
d) Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele fontos
e) A nevelés a közösség aktív részvételével történik
f) Biztosítani kell az elmélet és gyakorlat, az elvek és tapasztalatok összhangját, a gyermekek számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását
g) Bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolat kialakítására
h) Igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkészségének, kreativitásának kibontakoztatására

Az intézmény szakmai működését a pedagógiai program és a logopédiai pedagógiai program határozza meg, melyek a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény a Nemzeti Alaptanterv és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve (kerettantervek) figyelembevételével készültek.

Az iskola nevelési-oktatási céljaiban, nevelésfilozófiai alapelveiben megfogalmazódik, hogy a sérülésből, az individuális jegyekből adódóan a sokféleség, az eltérő nevelhetőség és oktathatóság jellemzi a tanulásban és értelmileg akadályozott gyermekek csoportját. A különbségek többek között öröklött, egyedi és szociális jegyekre, okokra vezethetőek vissza. Az iskolai nevelés akkor megfelelő a sérült gyermek számára, ha igazodik a biológiai fejlődéséhez, annak állomásaihoz. Az életkorhoz köthető biológiai, pszichológiai fejlettségi szint meghatározza a gyógypedagógiai nevelési folyamat szükséges, lehetséges tartalmát.

Tanulóink szociokulturális hátterére jellemző, hogy többségük hátrányos helyzetű. Sokan élnek csonka családban, szerény anyagi körülmények között vagy kifejezetten szegénységben. Egyre nagyobb figyelmet kell fordítanunk az áldozattá válás veszélyére, mivel tanulóink értelmi képessége miatt befolyásolhatóbbak, mint többségi kortársaik.

Az elmúlt évek egyik legnagyobb, s ugyanakkor talán legelkeserítőbb tapasztalata, hogy szinte tömegesen jelennek meg nálunk azok a gyermekek, akik az értelmi sérülésük mellett súlyos viselkedési és magatartási zavarokkal küzdenek, pszichiátriai kezelés alatt állnak. Így gyógypedagógiai munkánkat szükségszerűen át kellett strukturálnunk. Tanulóink számára a közismereti tantárgyakon túl hangsúlyos szerepet kaptak a készségtárgyak, hiszen a későbbiek folyamán ők a „kétkezi" munkájukból fognak megélni. Ezt a munkát kell kiegészítenünk különböző szocializációs folyamatok megismertetésével és főképp gyakorlásával. Mindezek eddig is jelen voltak napi munkánkban, de most egyre erősebben érezzük ennek szükségességét.

Iskolatípusunknak tehát fokozott felelőssége és kötelessége a tanulók életmódjának, jelen állapotának ismerete, s egyénre szabott fejlesztési program kidolgozása.

2.2. A közvetíteni szándékozott érték, az iskolai oktatás-nevelés kiemelt feladatai a NAT irányelveinek megfelelően

A tanulóink képességeinek megfelelően, a sérült gyermeki személyiség ismeretében kívánjuk megteremteni maximális fejlődésük lehetőségét. Ez jelenti a korrekciós, kompenzáló, terápiás személyiségfejlesztést. Célunk, egy harmonikus, boldog gyermekkor biztosítása, a gyermeki személyiség és autonómia tiszteletben tartása, mely a teljes értékű kisgyermekkort és kamaszkort biztosítja számukra. Fontos számunkra a fiatal fogyatékos személy számára az életút megtalálásának segítése.
Oktatásunk-nevelésünk fő célkitűzése, hogy tanulóink a felnőtt kort elérve, sérülésükhöz viszonyítottan minél jobb szinten legyenek képesek a társadalmi beilleszkedésre, önálló életvezetésre, az önfenntartásukat részben vagy egészében biztosító munkavégzésre, rendezett családi közösségben való életre.

Ennek jegyében a nevelőtestület törekvése, hogy tanulóink:

a) legyenek képesek a nehézségeket leküzdeni, az esetleges kudarcokat elviselni, tudjanak önmagukon uralkodni, másokhoz alkalmazkodni;
b) jellemezze őket a szűkebb és tágabb haza szeretete, a valahová tartozás igénye, vállaljanak felelősséget önmagukért és közösségükért, amihez tartoznak; ismerjék nemzeti kultúránk értékeit
c) ismerjék az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb vívmányait, váljanak nyitottá és elfogadóvá az európai és az azon kívüli szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt
d) legyenek tisztába állampolgári jogaikkal és kötelességeikkel, szerezzenek - a képességeikhez mérten - ismereteket az aktív állampolgári magatartásról
e) legyenek minimális ismereteik a gazdálkodás és a pénz világáról, legyenek képesek szűk környezetükben az okos gazdálkodásra, eligazodásra a fogyasztói javak, szolgáltatások között

f) a környezettudatos nevelés hatására kialakuljon bennük a természetes és mesterséges környezetük megóvásának az igénye, kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe
g) váljanak képessé a minél önállóbb tanulásra; mindenki képességeinek megfelelően megtanuljon tanulni
h) testi és lelki egészségük megőrzésének fontosságára fokozott figyeljenek
i) az előkészítő szakiskolai évfolyamokon felkészüljenek a felnőtt lét szerepeire.

Az intézményben dolgozó **szakemberek gyógypedagógiai módszerekkel**, sérülés-specifikus **eljárásokkal**, terápiás **eszközökkel** végzik munkájukat a hatékonyság érdekében.

2.2.1. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok megvalósulása – fejlesztési területek, nevelési célok

A nevelési célok beépülnek a tantárgyak és iskolai programok fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba.

2.2.1.1. Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés a 2013/14. tanévtől –felmenő rendszerben- önálló tantárgyként is megjelenik, az alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom meseanyagának feldolgozásakor, a felső tagozaton az osztályfőnöki órák anyagának kiemelt részterülete.

2.2.1.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A 2013/14. tanévtől a hon- és népismeret az 5. évfolyamon már önálló tantárgy. Emellett a nemzeti öntudatra és hazafiasságra nevelés több tantárgy részterülete, illetve az iskolai ünnepélyek, nemzeti ünnepek, megemlékezések is a közösséghez tartozás tudatát erősítik.

2.2.1.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az együtt-, egymás mellett élés szabályai gyakorlásának közvetlen színterei az osztályközösségek, formálásukban az osztályfőnök felelőssége kiemelkedő. A Diákönkormányzat szerepének erősítése szükséges. A honvédelmi nevelés keretében részt veszünk a kerületi védelmi programban.

2.2.1.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az SNI tanulók személyiségfejlesztése az intézményi oktatás-nevelés minden területén jelen van.

2.2.1.5. A családi életre nevelés

A családi életre való nevelés jegyében egyik kiemelkedő feladatunk a szülői munkaközösség munkájának segítése, szülői fórumok szervezése. Közös programok (természetjáró sportkör, Hegyvidéki Olimpia, nyári tábor, tanulmányi séták és kirándulások) szervezésével segítjük az értelmi sérült gyermek és szülei harmónikus kapcsolatának kialakulását.

2.2.1.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Részletes programja az alábbi nevelési-oktatási területeken valósul meg:

- mindennapos testnevelés intézményi programja és szervezése
- gyógytestnevelés biztosítása

- szenzomotoros terápiák programja az alsó tagozaton
- az iskolai sportkör sportcsoportjainak programja
- kötelező úszásoktatás és gyógyúszás keretében végzett tevékenység.

2.2.1.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Iskolánkban az értelmileg akadályozott tanulók nevelése, oktatása a tanulásban akadályozottak osztályaiban integrált formában valósul meg. Tanulásban akadályozott tanulóink ebben a keretben sajátítják el az önkéntes segítségnyújtást, a gyengébbekhez való alkalmazkodást, és az elfogadásukhoz szükséges kompetenciákat, szabályokat.

2.2.1.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Iskolánk 2010 óta ÖKOISKOLA-ként működik, melynek programját a továbbiakban is folytatni szeretnénk. Az ökoiskolai programnak és éves munkatervnek megfelelően pedagógiai munkánk valamennyi területét athatja a fenntartható fejlődés és a környezettudatosság elve.

2.2.1.9. Pályaorientáció

A szakmatanulásra felkészítő előkészítő szakiskola tantárgyi programjában szerepel a pályaválasztásra való felkészítés, és annak segítése.

2.2.1.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Az értelmi sérült tanulók képességeinek figyelembe vételével tantárgyi programokba ágyazottan jelenik meg: matematika, osztályfőnöki és életvitel és gyakorlati ismeretek tantárgyi keretében.

2.2.1.11. Médiatudatosságra nevelés

Az iskolánkban 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben beinduló kerettantervek szabadon felhasználható órakeretében 6. évfolyamtól heti két órás önálló tantárgyként jelenik meg. Tananyagát az iskola pedagógusai által kidolgozott tantervi rész tartalmazza.

2.2.1.12. A tanulás tanítása

Az egyéb foglalkozások kiemelt célkitűzése. A tehetséggondozó szakkörök, a tanórákra való felkészítés, a tanulmányi és kulturális versenyekre való felkészítés keretében valósul meg.

2.2.2. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

A gyógypedagógiai módszertani kultúra alapelveként valamennyi pedagógiai területen megvalósul.

2.2.2.1. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Sajátos nevelési igényű tanulóink szakértői véleményekben meghatározott mértékben és módon részesülnek egyéni és kiscsoportos fejlesztés keretében felzárkóztatásban vagy tehetséggondozásban. Ez a foglalkozási forma segíti őket hátrányaik leküzdésében, tehetségük kibontakoztatásában.

2.2.2.2. Képesség-kibontakoztató felkészítés

A középfokú beiskolázás előtt állók egyéni felkészítő foglakozásokon végzett kompetencia-fejlesztésekkel készülnek további tanulmányaikra.

2. 3. A pedagógiai program részei

a) Nevelési program
b) Helyi tanterv (2013. március 27-én a kerettantervi rendelet tervezeteként)
   - kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók alsó tagozata számára (1-4. évfolyam)
   - kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók felső tagozata számára (5-8. évfolyam)
   - kerettanterv a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
   - kerettanterv a speciális szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyama számára
     - A készségfejlesztő szakiskola és autista specifikus tantervek még tantervi ajánlásként sem szerepelnek.
   - a fejlesztő felkészítés szakmai programja
   - a korai fejlesztés szakmai programja
c) logopédiai szakmai program (3. számú melléklet)

Az intézmény egy tanévre szóló munkaterve a feladatok megvalósításának konkrét tevékenységeit és munkafolyamatait tartalmazza az időpontok és határidők kitűzésével, valamint a felelősök megjelölésével (Feladatellátási terv). A Feladatellátási terv egy félévre készül, az első félévre szólót a nevelőtestület a tanév elején, és a második félévre szólót a félévi értekezleten fogadja el. Az éves munkatervet az előző tanév végén készített koncepció alapján a nevelőtestület a tanévnyitó értekezleten fogadja el.

2. 4. Tájékoztatás a pedagógiai programról

2.4.1. Az intézmény pedagógiai programjáról és a logopédiai pedagógiai programról az intézmény igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus előre egyeztetett időpontban köteles a szülők, tanulók részére tájékoztatást adni.

2.4.2. Az intézmény pedagógiai programja az iskola könyvtárában és az iskola honlapján mindenki számára hozzáférhető.

2.5. Alapfeladatok

2.5.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-8. évfolyam, 9-10. évfolyam)

Iskolánk tanulásban akadályozott, autista spektrumzavarral és értelmi sérüléssel diagnosztizált tanulókat lát el. Évfolyamonként egy osztályt szervezünk. Ennek értelmében 8 általános iskolai osztály, 2 előkészítő szakiskolai osztály működik. A fenntartó 5 napközis csoport és 2 tanulószobai csoport ellátását engedélyezi. A napközis csoportok közül egy csoport és a tanulószobai csoportok összevont osztályokkal működnek. Tanulóink speciális nevelési igényeinek megfelelően a tanórán kívüli foglalkozások szervezése gyógypedagógiai munkánk fontos területe, ahol gyógypedagógiai módszerekkel és munkaszervezési formában látjuk el tanulóink egyéb (tanórán kívüli) foglalkozási idejét.

2.5.1.1. A tanulásban akadályozott tanulók nevelésének oktatásának szakmai alapelvei, céljai, eszközei

a) A nevelést/terápiát folyamatosan végző, a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta mellett esetenként, ill. bizonyos rendszerességgel más szakemberek is részt vesznek a nevelési folyamat, terápia meghatározásában, lefolytatásában.
b) A speciális tanterv, tankönyv és más segédlet biztosításával történik tanulóink fejlesztése.
c) A szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatásokat biztosítjuk.
d) Az egyéni speciális és nevelési szükségleteknek megfelelő egyéni fejlesztési program kidolgozása, módosítása, mérések utáni konzekvenciák szerint történik.
e) A különböző képességeket (kommunikációs, kognitív, orientációs, szociális, kreatív, motorikus) a különböző pedagógiai eljárások összehangolásával fejlesztjük.
f) A fogalomépítkezés és a fogalmak fokozatos tágítása lassú, fokozatos, sokrétű tapasztalatszerzésre épülő. A fogalmak összekapcsolásához illeszkedő foglalkozások kiválasztása is tudatosan történik.
g) A megfelelő tanulási környezet biztosítása, ill. kialakítása, az adekvát eszközök alkalmazása és a gyermekek közötti interakciók megfigyelés lehetőséget kínál az irányító nevelőnek a segítségnyújtás egyéni formáinak a megvalósítására.

2.5.1.2. Az értelmileg akadályozott tanuló nevelése- oktatásának alapelvei, céljai, eszközei

Az értelmileg akadályozottság kialakulásában több kockázati tényező együttesen játszik szerepet, melyek a fejlődés különböző szakaszaiban hatnak. Az értelmileg akadályozott egyén az átlagosnál lényegesen alacsonyabb mentális képességekkel bír, jelentősen akadályozott a társadalmi cselekvőképessége, adaptív (alkalmazkodási) nehézséggel küzd

• az önkiszolgálás,
• a kommunikáció,
• az önirányítás,

• a közösségi élethez szükséges készségek,
• a közösség/társadalom nyújtotta lehetőségek kihasználása,
• az egészség és biztonság megőrzése,
• a tanulási képesség (elsősorban olyan alapkészségek tekintetében, amelyek megalapozzák az iskolai tanulást),
• a szabadidős tevékenységek,
• a munkavégzés területén.

A képességek és a környezet kölcsönösen hatnak egymásra. A nevelési segítség formája, tartalma, intenzitása attól függ, milyen konkrét teljesítményre képes a gyermek a fent felsorolt adaptációs területeken, hol kell beavatkozni, mert eltér az átlagos teljesítményszinttől.

Intézményünkben az értelmileg akadályozott tanulókat integráltan 1-től 10. osztályig neveljük, oktatjuk a számukra előírt helyi tantervek alapján.

2.5.1.3. Az autista tanulók nevelésének, oktatásának alapelvei, céljai, eszközei

Az autizmus a személyiség fejlődésének egészét átható, úgynevezett pervazív zavar. Három területen mutatható ki minőségi károsodás: kommunikáció, szociális fejlődés, rugalmas viselkedésszervezés.

Fejlesztési céljaink

Kommunikáció területén:
• A beszélt nyelv fejlődésének segítése kombinált terápiákkal
• A másokkal folytatott beszélgetés kezdeményezésének indítása, vagy fenntartására való képesség fejlesztése
• Nyelvi sztereotípiák használatának fejlesztése szociális kapcsolatok területén
• Az összetett nonverbális viselkedésmódok, pl. szemkontaktus, arckifejezés, testtartás, gesztusok alkalmazása a szociális interakciók szabályozásában.
• Az életkornak megfelelő kortárskapcsolatok kialakításának segítése.
• A társas és érzelmi kölcsönösség alakítása

Viselkedésszervezés területén
• Gyakran kizárólagossá váló egy, vagy több olyan sztereotip korlátozott érdeklődési kör bővítése, alakítása
• Rugalmatlan ragaszkodás sajátságos, nem funkcionális rutinokhoz, vagy rituálékhoz visszaszorítása, elterelése

A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettségi szint mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése. Ennek elérése érdekében célunk:

- a sztereotip, bizarr viselkedési formák kialakulásának megelőzése, a meglévők korrekciója,
- a szociális és emocionális viselkedés javítása,
- zárkózottságuk feloldása,
- én-tudatuk, önazonosságuk kialakítása,
- verbális és nonverbális kommunikációjuk fejlesztése,
- a kapcsolatfelvétel megteremtése,
- kényszereik feloldása intellektuális fejlesztésük,
- érzékelés fejlesztése.

2.5.1.4. Intézményünk fejlesztési programja, speciális terápiái

Intézményünkben az autista tanulókat és az értelmileg akadályozott tanulókat integráltan a tanulásban akadályozott osztályainkba 1-től 10. osztályig neveljük, oktatjuk a számukra előírt helyi tanterv alapján.

A tanulói osztályok összetétele alapján a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyakat **csoportbontást** alkalmazva oktatjuk alsó és felső tagozaton egyaránt. Csoportbontásunk szempontja, hogy az egymás melletti páros-páratlan évfolyamok tanulóiból homogénebb csoportokat alakítsunk ki, megkönnyítve számukra a helyi tantervekben előírt tananyag elsajátítását. Természetesen a képességek fejlődése során lehetséges az átjárás egyes csoportok között. A csoportbontás lehetővé tesz a képességekhez és tantervi követelményekhez igazodó tantárgyi oktatás megvalósulását.

Alsó tagozatunkon az olvasás- írás tanítása **Meixner Ildikó- féle diszlexia prevenciós módszerrel** történik. Az írás-olvasás tanítását nem fejezzük be a negyedik évfolyamon, hanem a magyar nyelv- és irodalom tantárgy tantervi követelményeit kiegészítve folytatjuk a felső tagozaton is.

Az **úszásoktatás, gyógyúszás** tanulóink számára kiemelten terápiás jelentőségű. Ezen a területen is alkalmazzuk a csoportbontást. A gyermekek szintfelmérés után kerülnek a számukra megfelelő „úszó”csoportba. Természetesen a csoportok közötti átjárhatóság itt is megmaradt. A csoportbontással mindenki egyéni képességeinek megfelelő úszásoktatásban részesülhet.

Intézményünkben a képességek kibontakoztatását **egyéni fejlesztő órák és kötelezően előírt habilitációs-rehabilitációs órák** segítik. A **tehetséggondozásra** az iskolai élet minden területén hangsúlyt fektetünk. Fontos, hogy tanulóink közül felismerjük, kinek milyen területen tudunk olyan többletet nyújtani, amivel olyan képességek birtokába jut, melynek segítségével sikereket érhet el, önbizalmat és elismerést szerezhet, illetve könnyebben beilleszkedhet a társadalomba.

Helyi tantervünk előírásainak megfelelően 7. osztálytól tanítunk **angol nyelvet** és **informatikai** ismereteket tanítványainknak.

Az iskolánk belső logopédusai a délelőtti, délutáni órákba illesztve a tanulók egyénre szabott beszédfejlesztését végzik**. Intenzív logopédiai terápiát** valósítunk meg.

A gyógytestnevelés, gyógyúszás és a felmenő rendszerben bevezetett mindennapos testnevelés keretében kiemelten figyelünk a tanulók mozgásfejlődésére, mozgásfejlesztésére. A mindennapos testnevelésbe illesztve alkalmazzuk az **alapozó terápiát** és az **Ayres terápiát**.

Intézményünkben jelenleg öt napközis és két tanulószobai csoport működik. A napközis csoportok közül egy csoport összevont osztállyal működik. Tanévenként az összevonás változhat, igyekszünk létszámban és nevelési szempontból egységes csoportokat alkotni. **Napközis és tanulószoba vezetőink felkészült gyógypedagógusok,** akik az osztályfőnökkel és a betanító gyógypedagógusokkal összehangolva nevelik együtt tanítványainkat.

A napközis csoportokban elsődlegesen a **nevelés, a társas közösség kialakítását** helyezzük előtérbe. Fontosnak tartjuk a közös szabálykövetés fejlesztését. Az alsó tagozaton meghatározott időkeretben folyik a tanulás 14.30-tól 15.30-ig. A felső tagozaton és az előkészítő szakiskolai osztályokban rugalmasan az egyéni terápiákhoz és a szabadidős elfoglaltságokhoz illesztve alakítják ki a csoportvezetők a tanulási időt. A házi feladat elkészítését differenciáltan valósítják meg. Tanórán kívüli elfoglaltságaink sokszínűek. A délutáni szabadidős foglalkozások intézményben való megszervezésével a szülők terhein próbálunk könnyíteni.

A szakkörök és az iskolai sportkör csoportjai a tehetséggondozás színterei. Megszervezésük szempontjai: a tanulói érdeklődés aránya és a pedagógus szakember megléte.

Jelenleg működő szakköreink:

- ✓ „gyöngy-főző” kézműves szakkör
- ✓ néptánc szakkör
- ✓ zeneszakkör
- ✓ képzőművészeti szakkör
- ✓ angol szakkör
- ✓ tulipán szakkör

Az iskolai sportkör részei:

- ✓ Delfin Úszósport csoport
- ✓ Szabadidő Sportcsoport
- ✓ Vándor Turista Sportcsoport

A sportcsoportok működését csoportonként heti két órában szervezzük.

Az énekkar:
Az énekkar az iskolai ünnepségek, megemlékezések kellemes színfoltja. Működését az énekkari szereplésre alkalmas tanulók számának függvényében, heti két órában biztosítjuk.

Előkészítő szakiskolai osztályaink a 9.-10. évfolyamon működő osztályok. A 9.-10. osztály, mint előkészítő szakiskola a középfokú iskolák körébe tartozik. Speciális tantárgyai a szakmai alapozás, illetve a pályaorientációs órák. A pályaorientációs órák keretében a tanuló társadalmi integrációját segítjük elő. Ez a két év próbálja felkészíteni tanulóinkat a felnőtt

életre - a részben önálló életvezetésre. A plusz évek segítik az érési folyamatok teljesedését. Pályaorientációs órákon elméleti tapasztalatot szereznek a pályaválasztási lehetőségeikről. A szakmai órákon olyan tevékenységeket végeznek, mely a későbbi szakmatanuláshoz szükséges kompetenciáikat fejleszti.

2.5.2. Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység

2.5.2.1. Gyógypedagógiai szakszolgálati tevékenység

Az együttnevelésnek, a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának a többségi intézményekben történő gyakorlati megvalósítására Magyarországon a közoktatási törvény először 1993-ban adott lehetőséget.
Az integrált oktatás kerületi megjelenése lehetőséget teremtett intézményünk számára az együttnevelési szemlélet és tapasztalatok, valamint a korszerű gyógypedagógiai ismeretek és módszerek megismertetésére. .
A feladatok megvalósítása érdekében intézményünk három éve feltérképezi a többségi oktatási intézményekbe járó sajátos nevelési igényű gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos ellátási igényt. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében gyógypedagógiai szakszolgálati ellátást biztosít a szolgáltatást igénylő intézményekben. Szükségesnek érezzük azonban ennek a gyógypedagógiai hálózatnak a szélesítését annak érdekében, hogy minden integráltan nevelődő, sajátos nevelési igényű tanuló megkaphassa a sérülésének megfelelő speciális bánásmódot, a törvényben, ill. a szakértői bizottság véleményében található habilitációs-rehabilitációs fejlesztés biztosításával, ill. az őket tanító pedagógusok támogató segítő felkészítésével.

A szakszolgálatot ellátó gyógypedagógus kompetenciája

A sajátos nevelési igényű gyermekekre irányuló rehabilitációs feladatok megvalósítása érdekében különböző szakemberek működnek együtt, amely csak akkor lehet zavartalan, ha munkájukat a szakmai kompetenciahatárok tisztelete mellett végzik. Alapvető szükséglet a tervszerű, közös program, a team munka, a kölcsönös tájékozódás, tájékoztatás.
A gyógypedagógiai intézménybe járó tanulókhoz hasonlóan az integráltan nevelt gyermekek számára is lehetőséget biztosít a törvény a tanórákon túli egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs - rehabilitációs foglalkozásokra.
A sajátos nevelési igényű tanulók speciális igényeinek kielégítése a fejlesztés, főként a kompetencia fejlesztés középpontba állításával valósítható meg. A tanulók képességei és kompetenciái különböző fejlettségűek lehetnek. Ha egy készség, képesség kompetencia fejlődését szeretnénk elérni, akkor olyan tevékenységeket kell végeztetni a tanulóval, ami erre a képességre, kompetenciára célzottan fejlesztő hatású lehet. A tevékenység módjainak, eszközeinek megválasztásában, kezdetben a gyógypedagógus nagyon sokat segíthet. Közös munkával biztosítani tudják a sajátos nevelési igényű gyermekek számára az egyéni tanulási stratégiákat.

A gyógypedagógus feladatai az együttnevelés során:

a) segíti a szakértői diagnózis értelmezését;
b) javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.
h) a szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár/terapeuta kompetenciája:
i) a fejlesztő programok, programcsomagok összeállítása,
j) a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, (egyéni fejlesztési tervalapján)
k) közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő
l) habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a
m) konzultációban.

Szolgáltatási protokoll

A szolgáltatási körbe tartozó együttnevelt tanulót az ellátó intézmény igazgatója vagy a kerület jegyzője – a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság javaslata alapján - felkéri intézményünket a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók a gyógypedagógiai ellátásra.
A szakértői bizottságok által meghatározott speciális fejlesztések biztosítása az integráltan tanuló látás-, hallás- és mozgássérült, halmozottan sérült, tanulásban akadályozott, beszédfogyatékos és autista gyermekek számára.
Intézményünk az ellátandó gyermekek, tanulók számának felmérése után fogyatékossági típusok szerint, a lehetőségeknek megfelelően a habilitációs-rehabilitációs ellátás lehetőségeit megszervezi, a gyógypedagógust kijelöli, az óraszámokat megállapítja.
Intézményünk gyógypedagógusa felveszi a kapcsolatot az érintett intézménnyel, heti állandó időpontokat egyeztet. A gyerekeket a gyógypedagógus utazótanárként, a gyermek intézményében levő foglalkoztató szobában látja el.

2.5.2.2. Gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés és gondozás

Pedagógiai szakszolgálatunk egyik része a korai fejlesztés és gondozás. Ez a tevékenység - a rehabilitáció részeként - a 0-5 éves korú eltérő fejlődésű gyermekek tervszerűen felépített fejlesztő programja. Fejlesztő programunk a szakértői vélemény által adott komplex diagnosztikai vizsgálatra épülő gyógypedagógiai oktatás. A képességeket nemcsak fejlesztjük, hanem előnyös feltételek megteremtésével, kialakításával elősegítjük azt, hogy funkcióéretté váljanak.
Szakembereink gyógypedagógusok (értelmi-, látás-, hallás-, mozgássérültek, autizmussal élők ellátására szakosodott szakemberek), logopédusok.
A korai fejlesztés a következő területek re irányulhat: mozgásfejlődés, értelmi fejlődés, látás- és hallás-fejlődés, kommunikáció- és beszédfejlődés, szociális és érzelmi fejlődés, viselkedésbeli eltérés, bármely fejlődésbeli elmaradás.
Az ellátás igénylését az országos hatáskörű szakértői bizottságok, illetve az illetékes tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok szakvéleménye alapozza meg.
Pedagógia szakszolgálatunk fontosnak tartja, hogy a folyamatos kapcsolattartást a szülővel, a gyermekorvossal, a védőnővel, a szakorvossal és az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottsággal.
A korai fejlesztés óraszámát a szakértői vélemény határozza meg. A korai fejlesztés és gondozás egyéni foglalkozás, illetve kiscsoportos foglalkozás keretében valósul meg.
A korai fejlesztés végezhető a gyermek otthonában vagy az őt ellátó bölcsődében, óvodában.

A korai fejlesztés célja, feladata, alapelvei:

- Megelőzni bizonyos tünetek manifesztálódását (prevenció), újabbak kialakulását.
- Elősegíteni a gyermek fejlődését.
- Támogatást és segítséget nyújtani a családnak.
- Csökkenteni a társadalom és az egyén terheit
- Sikeres integráció = társadalmi „nyereség”!
- Egy jobb életminőség megteremtése.
- A lehető legtökéletesebb beillesztése a sérült gyermeknek az épek közösségébe.
- A felismerést követő lehető leggyorsabb segítségnyújtás.
- Komplex és egyénre szabott tevékenység.
- Középpontban a szülő-gyermek, anya-gyermek kapcsolat áll.
- Nem funkciótréning, hanem szociális tanulás.
- Megfelelő kimenet biztosítása a gyermek számára a napi rendszerességű intézményes ellátás felé.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a nagymozgások fejlesztése
- a finommotorika fejlesztése
- szociális-érzelmi terület fejlesztése
- kognitív terület fejlesztése
- a kommunikáció fejlesztése
- az önkiszolgáló tevékenység kialakítása, erősítése

Szolgáltatási protokoll:
Az jegyző felkéri intézményünket a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szakértői bizottsági véleményének átadásával a gyógypedagógiai fejlesztési szolgáltatásra.
A szolgáltatás feladata: a Szakértői Bizottságok által meghatározott speciális fejlesztések biztosítása a látás-, hallás-, mozgássérült, halmozottan sérült, tanulásban akadályozott, beszédfogyatékos és autista gyermekek számára.
Intézményünk a szakértői vélemény komplex diagnosztikájára alapozva a habilitációs-rehabilitációs ellátás lehetőségeit megszervezi, a gyógypedagógust kijelöli, az óraszámokat megállapítja.
Intézményünk gyógypedagógusa felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, heti állandó időpontú órát egyeztet, a habilitációs-rehabilitációs ellátás biztosítása érdekében.
A korai fejlesztés és gondozás feladatait–a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményére épített – egy fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési terv alapján végezzük. Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus készíti el. Az egyéni fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell – a gyermek állapotától függően – az értelmi fejlesztés, a látásfejlesztés, az adaptációs tréning, a mozgásfejlesztő terápiák, a logopédiai terápiák, a pszichológiai fejlesztés feladatait.

2.5.2.3. Fejlesztő felkészítés

Gyógypedagógiai szakszolgálatunk egy része a fejlesztő felkészítés. A fejlesztő felkészítés keretében a képzési kötelezettség teljesítését biztosítjuk attól az évtől fogva, amelyben a gyermek betölti az ötödik életévét. Az ellátás igénylését az országos hatáskörű szakértői bizottságok illetve az illetékes tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok szakvéleménye alapozza meg.
A fejlesztő felkészítés a szakértői vélemény által adott komplex diagnosztikai vizsgálatra épülő gyógypedagógiai oktatás. A képességeket nemcsak fejlesztjük, hanem előnyös feltételek megteremtésével, kialakításával elősegítjük azt, hogy funkcióéretté váljanak.
Szakembereink gyógypedagógusok (értelmi-, látás-, hallás-, mozgássérültek, autizmussal élők ellátására szakosodott szakemberek), logopédusok.
A képzési kötelezettség teljesítését a lakóhely szerinti illetékes jegyző kíséri figyelemmel.

A fejlesztő felkészítés legfőbb célja:

- a meglevő pozitív tulajdonságok alapján elősegíti
- a gyermek fejlődését
- segítséget nyújt a családnak

A fejlesztő felkészítés feladatai:

- különböző gyógypedagógiai fejlesztés
- mozgásfejlesztés
- speciális gyógyászati és segédeszközök biztosítása
- egyéb szolgáltatások nyújtása

Szolgáltatási protokoll:

Az jegyző felkéri intézményünket a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szakértői bizottsági véleményének átadásával a fejlesztő felkészítés szolgáltatásra.
A szolgáltatás feladata: a szakértői bizottságok által meghatározott speciális fejlesztések biztosítása a látás-, hallás-, mozgássérült, halmozottan sérült, tanulásban akadályozott, beszédfogyatékos és autista gyermekek számára.
Intézményünk a szakértői vélemény komplex diagnosztikájára alapozva a habilitációs-rehabilitációs ellátás lehetőségeit megszervezi, a gyógypedagógust kijelöli, az óraszámokat megállapítja.
Intézményünk gyógypedagógusa felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, heti állandó időpontú órát egyeztet, a habilitációs-rehabilitációs ellátás biztosítása érdekében.
A fejlesztő felkészítés feladatait–a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményére épített – egy fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési terv alapján végezzük. Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus készíti el. Az egyéni fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell – a gyermek állapotától függően – az értelmi fejlesztés, a látásfejlesztés, az adaptációs tréning, a mozgásfejlesztő terápiák, a logopédiai terápiák, a pszichológiai fejlesztés feladatait.

2.5.3. Pedagógiai szakmai szolgáltatás

2009 szeptemberétől **szakmai szolgáltatás** végzése is tevékenységi körünkbe került.

A szakmai szolgáltatásunk területén a SNI-TST által kiírt Országos Szépíró **verseny** szervezésébe, lebonyolításába kapcsolódtunk be. Intézményünk a rendezvény kerületi koordinátora.

Szakmai szolgáltatásunk részeként **szakmai napot** tartunk kerületi oktató-nevelő intézmények részére. Szakmai napunkon magas színvonalú órákat, fejlesztéseket, foglakozásokat láthatnak az érdeklődő kollegák.

Az integráltan oktatható gyermekek/tanulók részére segítik képzett gyógypedagógusaink az **egyéni fejlesztési tervek** kidolgozását.

Tanácsadói fogadóórákon szülőknek, tanító pedagógusoknak a felmerülő problémák megoldási lehetőségeit mutatja be.

A speciális csoportban a **Handle-terápiát** más terápiával kombinálva fejlesztünk. A Handle-terápiára képzett gyógypedagógus és a mellette dolgozó gyógypedagógiai asszisztens alkalmazza a módszert a halmozottan sérült tanulóink fejlesztésében. A Handle-terápia elsajátítása érdekében a gyógypedagógus munkatársunk külföldi képzését intézményünk támogatta.

A módszerről gyógypedagógusaink előadást és tanácsadást tartanak az ezt igénylő intézmények és szülők számára.

2.6. Az intézmény szakmai működése

2.6.1. A Nevelőtestület

A nevelőtestület az intézmény pedagógusainak közössége, nevelési és oktatási kérdésekben a közoktatási intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A nevelőtestület tagja minden közalkalmazott pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő, felsőfokú végzettségű alkalmazott. (gyógypedagógiai asszisztens)

A nevelőtestület legfontosabb feladata a pedagógiai program létrehozása és egységes megvalósítása, – ezáltal a tanulók magas színvonalú nevelése és oktatása. Ennek a komplex feladatnak megfelelően a nevelőtestület véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik minden, az intézményt érintő ügyben. A nevelőtestület egyetértési joga szükséges a diákönkormányzat működésével kapcsolatban

A nevelőtestület minden tagja a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola alkalmazottja, és mint ilyen, köteles betartani a pedagógus etikai követelményeit, a munkafegyelem és a közösségi együttélés normáit.

2.6.2. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok jogait és kötelességeit a hatályos közoktatási és a köznevelési törvény rögzíti.
A nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógus heti teljes munkaideje: 40 óra
Ez

- a kötelező órákból,
- az oktató- nevelő munkából,
- a tanórákra való felkészülésből
- a tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll.

A pedagógus munkakörben dolgozók munkaideje két részre oszlik:

- a kötelező óraszámban ellátott feladatok
- a munkaidő többi részében ellátott feladatok

A kötelező óraszámban ellátott feladatok az alábbiak**:**

- tantárgyi órák
- egyéni és kiscsoportos foglalkozások

- habilitációs, rehabilitációs foglalkozások
- énekkar, szakkör
- iskolai sportkör
- napközi és tanulószobai foglalkozások
- gyógytestnevelés
- logopédia órák
- osztályfőnöki feladatok
- munkaközösség-vezetői feladatok

A munkaidő többi részében ellátott feladatok a következők:
- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók munkáinak értékelése
- a megtartott órák dokumentálása, a helyettesített órák vezetése
- osztályozó vizsgák lebonyolítása
- a munkatervben tervezett versenyek előkészítése, lebonyolítása
- iskolai kulturális és sportversenyek szervezése
- a pótlékkal elismert és munkatervben tervezett feladatok ellátása
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
- részvétel nevelőtestületi és munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken
- a tanulók felügyelete az ügyeleti időkben
- tanulmányi kirándulások, séták, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése
- iskolai ünnepségeken és rendezvényeken való részvétel
- tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt, pedagógiai célú munkavégzés
- részvétel az intézmény szakmai ellenőrzéseiben
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- a leltárrendezésben, leltározásban és a tantermek rendben tartásában való részvétel
- a tantermek dekorációjának kialakítása
- részvétel a XII. kerület Hegyvidéki Olimpia rendezvényén

2.6.2.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Munkáját a hatályos törvényi és helyi szabályozásoknak végzi.
A nevelőtestület tagjaként részt vesz a Pedagógiai Program megvalósításában.
Munkarendjét az igazgató által jóváhagyott tantárgyfelosztás és az órarend tartalmazza.
Az intézmény éves munkatervében vállalt feladatait elvégzi.
Köteles munkaidejének kezdete előtt 15 perccel az intézménybe megérkezni.
Ügyeleti beosztását a munkaközösség vezető által készített ügyeleti rend tartalmazza.
Szükség esetén az igazgató helyettessel történő egyeztetés alapján részt vállal a helyettesítésekből és a tanórán kívüli nevelési feladatokból.
Oktató-nevelő munkáját a szeptember 15-ig leadott tanmenet szerint végzi.
Tevékenységét munkaközösségével egyezteti.

Munkaterületei:

- Tantárgyi órák, egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások, habilitációs-rehabilitációs órák, tanórán kívüli tevékenységek.
- Az adott tanévben a számára kijelölt osztály osztályfőnöke.
- Hivatalos megkeresés esetén pedagógiai véleményt készít az osztályában tanuló gyerekekről.
- Állandó kapcsolatot tart fenn az intézményben tanító-nevelő pedagógusokkal.
- A szülőkkel rendszeres kapcsolatot tart fenn. Kérésükre fogadóórát biztosít számukra. A szülői értekezletet előkészíti és levezeti.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok munkaközösségnek kötelezően tagja.
- Az intézményben működő a szakmai munkáért és a külső kapcsolatokért felelős munkaközösség és a tanórán kívüli tevékenységekért felelős munkaközösségek tagja lehet.
- Munkaközösségében végzett tevékenységét a tanévben kijelölt munkaközösség vezetője irányítja és jogosult ellenőrizni. .
- Osztályfőnökként felelős az osztálynaplójába került bejegyzésekért, jogosult a szaktanárok által beírt bejegyzések ellenőrzésére és javítására.
- Elkészíti az ismétlési terveket, a tanmeneteket.
- Oktató-nevelő munkája során figyelembe veszi a tanulók egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét egészséges és harmonikus fejlődésük érdekében.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Együttműködik az iskola gyermekvédelmi felelősével és a logopédussal.
- A tankönyvrendelést határidőre összeállítja.
- A tanulmányi kirándulást megszervezi és lebonyolítja.

Adminisztratív munka:

- Felelős az osztályába járó tanulók közokiratainak bejegyzéseiért.(bizonyítvány, törzslap)
- Felelős az osztályába járó tanulók egyéni fejlesztési lapjainál a külív megnyitásáért és vezetésért.
- Felelős a tanulók egyéni fejlesztési lapjainak vezetésért.
- Felelős a munkaidő nyilvántartása naprakész vezetéséért.
- A tanügyi dokumentumokat naprakészen vezeti. Kötelessége a dokumentumokat az intézményvezető által előírt helyen tárolni.
- Egyéb kötelességek:
- Részt vesz a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola értekezletein.
- Részt vesz a munkaközösségi értekezleteken.
- Szakmai ismereteit továbbképzésen bővíti, törekszik az önképzésre.
- Munkáját a titoktartási kötelezettség betartásával végzi.

- Munkája során mindig a szakmai protokoll és a szakmai etika alapelvei szerint jár el.
- Tiszteletben tartja a hozzá fordulók méltóságát, személyiségi jogait.
- A munkavállaló feladata továbbá mindaz, amellyel a munkaköréhez kapcsolódóan, a szakképzettségével összefüggően az intézményvezető megbízza.
- Felelősséggel tartozik a leltári tárgyakért és az általa használt eszközökért
- A munkanaplót pontosan, az előírtaknak megfelelően vezeti.
- A munkanaplót naprakészen vezeti, melybe a „hivatalos látogatások, hospitálások" lap kivételével, munkaközösség vezetője, az igazgatóhelyettes és a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola igazgatója jegyezhet be.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola körözőjébe írt információkat, melyek elolvasását aláírásával igazolja.

2.6.2.2. A tanórán kívüli munka tartalma, a tanórán kívüli munka feladatai

Munkáját a hatályos törvényi és helyi szabályozásoknak végzi.
A nevelőtestület tagjaként részt vesz a Pedagógiai Program megvalósításában.
Munkarendjét az igazgató által jóváhagyott tantárgyfelosztás és az órarend tartalmazza.
Az intézmény éves munkatervében vállalt feladatait elvégzi.
Köteles munkaidejének kezdete előtt 15 perccel az intézménybe megérkezni.
Ügyeleti beosztását a munkaközösség vezető által készített ügyeleti rend tartalmazza.
Szükség esetén az igazgató helyettessel történő egyeztetés alapján részt vállal a helyettesítésekből és a tanórán kívüli nevelési feladatokból.
Tevékenységét munkaközösségével egyezteti.

Munkaterületei:

- Tantárgyi órák, egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások, habilitációs-rehabilitációs órák, tanórán kívüli tevékenységek.
- Hivatalos megkeresés esetén pedagógiai véleményt készít az osztályában tanuló gyerekekről.
- Állandó kapcsolatot tart fenn az intézményben tanító-nevelő pedagógusokkal.
- A szülőkkel rendszeres kapcsolatot tart fenn. Kérésükre fogadóórát biztosít számukra. A szülői értekezletet előkészíti és levezeti.
- A tanórán kívüli tevékenységekért felelős és a szakmai munkáért és a külső kapcsolatokért felelős munkaközösségnek a tagja.
- Napközis nevelőként felelős a munkanaplójába került bejegyzésekért, jogosult a beírt bejegyzések ellenőrzésére és javítására.
- Oktató-nevelő munkája során figyelembe veszi a tanulók egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét egészséges és harmonikus fejlődésük érdekében.
- Segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Együttműködik az iskola gyermekvédelmi felelősével és a logopédussal.

- A tankönyvrendelésben segíti az osztályfőnököket.

Adminisztratív munka:

- Felelős a munkaidő nyilvántartása naprakész vezetéséért.
- A tanügyi dokumentumokat naprakészen vezeti. Kötelessége a dokumentumokat az intézményvezető által előírt helyen tárolni.

Egyéb kötelességek:

- Részt vesz a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola értekezletein.
- Részt vesz a munkaközösségi értekezleteken.
- Szakmai ismereteit továbbképzésen bővíti, törekszik az önképzésre.
- Munkáját a titoktartási kötelezettség betartásával végzi.
- Munkája során mindig a szakmai protokoll és a szakmai etika alapelvei szerint jár el.
- Tiszteletben tartja a hozzá fordulók méltóságát, személyiségi jogait.
- A munkavállaló feladata továbbá mindaz, amellyel a munkaköréhez kapcsolódóan, a szakképzettségével összefüggően az intézményvezető megbízza.
- Felelősséggel tartozik a leltári tárgyakért és az általa használt eszközökért
- A munkanaplót pontosan, az előírtaknak megfelelően vezeti.
- A munkanaplót naprakészen vezeti, melybe a „hivatalos látogatások, hospitálások" lap kivételével, munkaközösség vezetője, az igazgatóhelyettes és a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola igazgatója jegyezhet be.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a Fekete István Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola körözőjébe írt információkat, melyek elolvasását aláírásával igazolja.

2.6.2.3. A pedagógiai szakszolgálati munka tartalma, feladatai

a) Ellátja az intézményvezető által számára kijelölt gyermekek/tanulók gyógypedagógiai foglalkoztatását.
b) Szakszolgálati gyógypedagógusként kapcsolatot tart a kijelölt oktatási intézménnyel.
c) Koordinálja a kijelölt óvodákban, iskolákban a gyermekek/tanulók speciális, „sérülésspecifikus" egyéni fejlesztését.
d) Módszertani segítséget nyújt a pedagógusoknak.
e) Elkészíti az egyéni fejlesztési terveket.
f) Konzultációkat, esetmegbeszéléseket tart.
g) A szakértői vélemények alapján kijelöli a fejlesztési irányokat, közreműködik a szakvéleményekben előírt rehabilitációs foglalkozások megtartásában.
h) Félévente beszámolási kötelezettséggel tartozik az intézményegység vezetője felé.
i) Értékeli a gyermekek és a tanulók fejlődését.
j) A munkaköréhez szükséges önképzésben, szakmai továbbképzéseken, helyi eset-megbeszéléseken aktív szerepet vállal.

k) Igény szerint előadásokat tart az oktatási intézmények pedagógusai számára.
l) Vezeti adott időszakban az egyéni fejlesztési terveket és végzi a hozzákapcsolódó összes adminisztrációs teendőket. Évente értékelést készít az egyéni fejlesztési tervhez.
m) Habilitációs, rehabilitációs szemléletet képvisel, sérülésspecifikus módszertani alapokon.
n) Titoktartási kötelezettséggel bír.
o) Szakmai protokoll és szakmai etikai normák alapelvei szerint jár el.

2.6.2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nevelő-oktató munka fejlesztő-szándékú beavatkozás a tanuló személyiségébe, ezért a teljes tanulói személyiség megismerésére kell törekednünk. A megismerés színtere a teljes tanulói tevékenységrendszer. A tanulói személyiség életkori és egyéni jellemzőinek alapos megismerése nélkül nem beszélhetünk céltudatos fejlesztő munkáról.
A pedagógiai tevékenység arra irányul, hogy a gyermekek lelki fejlődését elősegítse. Fejlődik az értelem, a beszéd, az erkölcsi ítélet, a társas magatartás, az egész személyiség. A személyiségfejlesztés tehát komplex feladat.
A nevelési feladatokat a szülővel szorosan együttműködve végezzük iskolánkban. Gondot fordítunk arra is, hogy személyiségünk példa legyen a gyermekek számára. Igyekszünk a gyermekek életéből kiküszöbölni a kudarcokat, sikerélményhez juttatni őket, és ezzel önbizalmukat erősíteni. Aki bízik önmagában, az képes az önmegvalósításra. Mi gyógypedagógusok fontos feladatunknak tekintjük a sérült gyermekben rejlő lehetőségek kibontakoztatását, még akkor is, ha ez egy akadályozott élet.

2.6.2.4.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- az elvárt, helyes magatartási viselkedési szokások kialakítása, korrekciója;
- a társas kapcsolatok, kötődések kialakítása;
- a feladat és szabálytudat erősítése;
- az énkép, az önértékelés alakítása;
- a kommunikációs és szocializációs képességek gazdagítása;
- az önmegvalósítás igényének kialakítása;
- a szociális és jellemtulajdonságok, a közösségi és a csapatmunka, a társakkal való együttműködés erősítése, egészséges versenyszellem kialakítása;
- olyan személyiségjegyek kialakítása, – a tantárgyak sajátos tartalmával, eszközrendszerével – melyek felkeltik a szakmák iránti érdeklődést, segítik az eredményes szocializációt;
- az érdeklődés, fogékonyság felkeltése, a környezet esztétikai és más látható értékei iránt, hogy a környezet megóvásának igénye felébredjen bennük
- a testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés
- bűnmegelőzés, drog prevenció
- fogyasztóvédelmi nevelés

2.6.2.4.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának színterei

- Tanórák, amelyek közül kiemelt szerepe van az osztályfőnöki óráknak.
- Tanórán kívüli tevékenységek, foglalkozások (napközi otthon, szakkörök, sportköri rendezvények, óraközi szünetek, tanulmányi kirándulások, drog prevenciós foglalkozások, DÖK által szervezett programok).
- Otthoni tevékenységek (tanulás, házkörüli munka, hobbi tevékenységek stb.)
- Egyéb családon és iskolán kívüli tevékenységek (baráti kapcsolatok, szabadidős programok, játékok, szórakozások stb.).

2.6.2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.6.2.5.1. Általános feladatok

Az iskola feladata, hogy tanulói számára közvetíti és fejleszti bennük az olyan viselkedési, magatartási mintákat és normákat, amelyek elősegítik a társadalomba való beilleszkedésüket; önálló életre készítenek fel. Az iskolának törekednie kell arra, hogy kialakítsa azokat a megfelelő közösségi kereteket, ahol a tanítás-tanulás, a társas kapcsolatok hatékonysága optimálisan érvényesül. Az iskolában működő tanulócsoportok iskolai közösséggé formálásával jelentős feladatok teljesülnek.

2.6.2.5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatosan kiemelt feladataink

- Az egészséges életmód alakítása
- Barátságok építése, ápolása
- Peremhelyzetben lévők integrálása
- Egymás elfogadása, egymáshoz való alkalmazkodás
- A tanulók felkészítése konfliktuskezelésre
- Az együttműködési készség alakítása, fejlesztése
- Az egészséges életmód választása, elfogadható értékek közvetítése
- A társadalom negatív hatásainak ellensúlyozása, az előítéletek felismerésére, tudatosítására való képesség
- Hatékony kommunikáció és kifejezőkészség fejlesztése
- Önismeret, önbecsülés (önértékelés)
- Társas alkalmazkodás képességének fejlesztése
- Az érzelmek alkotó jellegű feldolgozása
- Stressz-kezelés
- Kritikus gondolkodás
- Önálló döntésre nevelés
- Ellenállási készség, az áldozattá válás elkerülése
- Problémamegoldó készség kialakítása
- Ünnepekhez kapcsolódó pozitív érzelmek kialakításával biztosítani a nagyobb közösséghez, nemzethez, országhoz való kötődést.

2.6.2.5.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításának színterei

- Kézműves műhely: közös munka és ennek eredménye, öröme, a társak munkája és sikerének elismerése.
- Szakkörök: érdeklődés szerinti tudásbővítés, közös kutatás, ennek eredményeit napi munkájukban felhasználva.
- Sportkörök: egymás segítése, barátságok alakítása, versenyhelyzetek kezelése
- Iskolán kívüli megmérettetésen való részvétel: irodalmi, képzőművészeti, vers és prózamondó pályázatok.
- Táborozás: érdeklődés, értékrend, viselkedési formák alakítása, mélyítése, az együttlét öröme, környezetünk és természet megismerése, védelme.

2.6.2.5.4. Diákönkormányzat

Az iskolai diákönkormányzat jogait és az ezekkel összefüggésben álló feladatokat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény és a MKM rendelet (11/1994. VIII. 08.) szabályozzák. Ezek alapján a diákönkormányzat döntési hatáskörrel, egyetértési, kezdeményezési, javaslattételi és véleményezési, továbbá tájékoztatási joggal rendelkezik.
A Diákönkormányzatnak minden, az iskolával tanulói jogviszonyban álló diák a tagja.
A Diákönkormányzat célja, hogy olyan érdekképviseleti szervként működjön, amely– tanári irányítás mellett - arra törekszik, hogy az iskola általános célkitűzéseit az életkori és személyiségfejlődési sajátosságok figyelembevételével összehangolja a diákok elképzeléseivel, formálja az intézmény légkörét, a tanulók hangulatát.
A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
A Diákönkormányzat alkalmas arra, hogy a tanulói öntevékenységet úgy támogassa, hogy közben önmérsékletre is tanít. Keretein belül tanulhatják a gyerekek a közösséghez tartozás és az alkalmazkodás formáit. Munkája során fokozatosan bevonja a diákokat a tervezés egyes elemeibe, lehetőséget ad az aktív közösségi tevékenységre, irányítja a mások érdekeit is elismerő, kulturált véleménynyilvánítás elsajátítását.
A Diákönkormányzat feladatait éves munkaterv alapján végzi, mely az intézmény munkaközösségeinek éves munkaterveire épül.

2.6.2.5.5. A tanulók döntési folyamatban való részvétele

Az intézmény növendékeinek közösségét diákönkormányzat képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók nagyobb csoportját érintő ügyekben tájékozódhassanak, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák.

2.6.2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.6.2.6.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az alapozó és fejlesztő szakaszban az egymás segítésén, az elvállalt feladat teljesítésén, a kitartó munkán van a nevelés hangsúlya.

A 9-10. évfolyamra érve tanulóinkat el kell juttatnunk a közösségben való munkavégzés során szükséges viselkedésminták, az együttélés szabályainak ismeretéhez és alkalmazásához. Ismerjék a szolidaritásérzést, a kötelességtudatot, a kitartást a feladatvégzés során, a kulturált viselkedést a barátságban, szerelemben és más emberi kapcsolatokban.

Fontos a napi kapcsolattartás szülővel, családsegítővel, nevelőtanárral, kezelőorvossal. Szükséges olyan személyes kapcsolatok építése, kialakítása, melyben a beilleszkedési, magatartási zavarral küszködő tanuló megtapasztalja a szeretetet, az elfogadást a szűk közösségben és ezzel megtanul egyre több szinten alkalmazkodni társaihoz, környezetéhez.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködő tanulók igény szerint a pedagógusaiktól sok egyéni foglalkozást kapnak és az adott osztályközösségre is több figyelem kell, hogy háruljon annak érdekében, hogy segítsék társukat minél előbb beilleszkedni, társas lénnyé válni.

2.6.2.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység, a tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

A képességfejlesztés kiemelt pedagógiai feladatunk. Minden tanuló rendelkezik a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével, mely terápiás szemléletű munkánk alapja. Minden tanulónál rendszeresen végzünk méréseket képességeik és tantárgyi eredményeik tekintetében is. A törvényben előírt időszakonként kontrollvizsgálatot végez minden gyereknél az illetékes szakértői bizottság is. A vizsgálatok és mérések eredményének tükrében alakítjuk az egyes gyerekek fejlesztési tervét. Tanulóink szórt képesség-struktúrája sok egyéni és kiscsoportos fejlesztést igényel, mind az akadályozott képességterületeken, mind a tehetségben. A folyamatdiagnózisra épített egyéni fejlesztésre lehetőséget adnak a tehetséggondozási területek:

- a tanórai munkában az egyéni differenciálások, kooperatív tanulás-szervezés
- tanórai kompetencia-fejlesztések
- egyedi feladatok kijelölése, a végrehajtás segítése és ellenőrzése,
- a tehetséggondozó egyéni foglalkozások,
- szakköri foglalkozások,
- sportköri tevékenységek,
- tanulmányi, kulturális és sportversenyek,
- művészeti terápiák.
- irányított szabadidős tevékenységek

Az alsó, felső tagozaton és a 9.-10 osztályban is a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyaknál csoportbontásokkal is biztosítjuk a kulcskompetenciák fejlesztését és megszilárdítását, a tehetség, képesség kibontakoztatását.

A szakköri tevékenységek és az iskolai sportkör sportcsoportjai lehetőséget adnak a tanulók igénye, érdeklődése, képessége szerinti tevékenységekhez.

2.6.2.6.3. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Minden gyermeknek természetes emberi szükséglete az érzelmi biztonság és az elfogadó környezet. Ha bármelyik területen zavarok keletkeznek a gyermek egészséges személyiségfejlődése kerül veszélybe. A tanulásban akadályozott gyermeket már a szűkebb környezetében is sok esetben nehezen fogadják el, és csak hosszú irányított folyamat eredményeként teremthető meg számára a biztonságos érzelmi környezet.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedést tegyen a rászorulók érdekében, őrködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

A gyermekvédelmi tevékenység feladatainak gyakorlati megvalósításában jelentős szerepe van egyrészt az iskolán belül a gyermekeket oktató-nevelő gyógypedagógusokkal való folyamatos intenzív kapcsolattartásnak, másrészt a gyermekek szüleivel, családjával való szoros kapcsolatnak. Ezáltal felszínre kerülnek mindazok a problémák, gondok, amelyek megoldása a gyermekvédelmi szakember feladatkörét képezik. Ebben az intézményben a gyermekvédelmi felelős széles körű tájékoztatást kap minden olyan előadást, továbbképzést illetően, amely a gyermekvédelem területével kapcsolatos (pl. bűnmegelőzés, drogprevenció, családvédelem, stb.).

Az iskola valamennyi dolgozójának feladata, hogy megfelelő tapintattal, gondoskodó szeretettel segítse át a gyerekeket az adódó krízishelyzeteken, lehetőség szerint az egész családnak nyújtson segítséget – az intézményi kapcsolatrendszeren keresztül - a krízishelyzet megszüntetésére.

Feladatunk a tanulók életkori sajátosságaihoz kötötten térnek el, figyelve a tanulók igényeit.

2.6.2.6.3.1. A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai iskolánkban

- a tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és testi épségének óvása
- a tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül, az iskolafogászati rendeléseken, a szakorvosi ellátáson keresztül a segédeszközök igényszerinti hozzáférhetőségéig
- a gyermek körülményeinek alapos megismerése
- prevenciós tevékenység elkészítése, folyamatos nyomonkövetés
- a tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása /ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás stb./ a tanuló szükséglete szerint

- a család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatások – pénzbeli és természetbeli – felkutatása, a hozzájutás segítése, támogatása, valamint tanácsadás a családellátó tevékenységhez
- segítségnyújtás a kulturált szabadidőtöltéshez, az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez
- gyors és hatékony intézkedést eszközölni a gyermeket veszélyeztető helyzetben
- folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást – szükség esetén eljárást kezdeményezni
- segítséget nyújtani a cigány etnikumból érkező gyermekeknek a kulturális, szociális hátrányaik csökkentése érdekében, a szabályok, normák elfogadásáért.

2.6.2.6.3.2. A serdülőkorú tanulók ellátásával kapcsolatban a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok az alábbi területeket érintik

- a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését
- milyen kortárscsoportban vesz részt, mennyire ellenőrzött a tevékenységük, szabad mozgásuk
- használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot
- folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő fiatal otthoni életformája, ellátása, pihenése, különös tekintettel a roma fiatalok helyzetére
- a rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányai befejezése, a pályaválasztás és eredményes beiskolázás érdekében

2.6.2.6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Iskolánk tanulói sajátos nevelési igényű tanulók. Beiskolázásuk az illetékes Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határozata alapján történik. A szakértői véleményre támaszkodva minden tanuló a továbbiakban annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson (kommunikációs órán) vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. Minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján, a tanulók egyéni képességeinek és szükségleteik figyelembevételével történik a speciális képzési program meghatározása, a módszerek és a foglalkozási formák kiválasztása.

2.6.2.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- ✓ A szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek célja a tanulók esélyegyenlőségének megteremtése. Ennek első lépéseként törekszünk a szociális probléma korai felismerésére, a kollégák, a gyermekvédelmi felelős és a vezetőség együttműködésével.

- ✓ A gazdasági jellegű szociális hátrány kompenzálásaként próbáljuk az iskola életét úgy szervezni, hogy annak anyagi kihatása a lehető legkisebb legyen a családokra. Biztosítjuk, hogy a gyermekek folyamatos étkeztetése minden körülmények között megoldott legyen (ingyenes tej-kakaó program, önkormányzati szociális támogatás az étkezési díjban). A gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy éljenek az intézmény nyújtotta lehetőségekkel (könyvtár, művelődési központ látogatása, szabadidős programok). A szülők számára felvilágosítást nyújtunk a szociális juttatások lehetőségeiről és motiváljuk őket, hogy vegyék igénybe a napközis- és tanulószobai foglalkozásokat.

- ✓ A nem gazdasági jellegű szociális hátrány (egyszülős család, szülői szeretet, gondoskodás hiánya) esetében a szülők feladataiból többet vállalunk át, elsősorban a pályaválasztás során, a pedagógiai szakszolgálatokkal kapcsolatos eljárásokban, valamint kirándulások, táborozások, szabadidős programok szervezésében. Segítséget nyújtunk még a pályázatokon való részvétellel, helyi, regionális és országos támogatások megszerzésével, valamint felzárkóztató és tehetséggondozó programok indításával.

2.6.2.6.6. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

2.6.2.6.6.1. Fogalom meghatározás

Törvény a nemzeti köznevelésről 4.§. 12. pont:
„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló”

A Kt. 121. § (1) bekezdés 14. pontja szerint: **hátrányos helyzetű gyermek, tanuló** az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény re való jogosultságát a jegyző megállapította.

Ezen a csoporton belül: **halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;”

2.6.2.6.6.2. Feladataink a hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban

- A tanuló tankötelezettségének beálltakor a nyilvántartásba vételhez elvégezzük szülők önkéntes nyilatkoztatását.
- A nyilvántartás kezelése az adatvédelmi szabályok szigorú betartásával történik.
- Az egyéni törzslaptartalmazza a tanulót érintő gyermekvédelmi intézkedéssel, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos és tanulói jogviszonyából következő döntéseket, határozatokat, záradékokat. (20/2012. EMMI rendelet)
- A tanuló tanulmányi ideje alatt az osztályfőnöke és a gyermekvédelmi felelős szükség szerint segíti a gyermeket a halmozottan hátrányos helyzetéből adódó nehézségek kompenzálásában.

2.6.2.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
A nevelési-oktatási intézményünk egészségfejlesztése olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusaink a nevelési-oktatási intézményünkben végzett tevékenységükkel a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, különösen

- ✓ az egészséges táplálkozásra,
- ✓ a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- ✓ a testi és lelki egészség fejlesztésére
- ✓ a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzésére,
- ✓ a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzésére
- ✓ a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra
- ✓ a személyi higiénére.

A teljes körű egészségfejlesztéskor figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.
A nevelési-oktatási intézményünk teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordináltan, nyomon követhetően és mérhetően, értékelhetően szervezzük meg.
A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítjük el.
A nevelési-oktatási intézményünk olyan a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonja be tanórai

vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki, vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával. (pl. szexuális felvilágosító program, drog-prevenciós program)

A nevelési-oktatási intézményünk vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.
A nevelési-oktatási intézményünkben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

Intézményünkben az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.
Intézményünk kiemelt feladatának tekinti a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
Ha intézményünk a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.
Intézményünkben, valamint intézményünkön kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. Intézményünkben, valamint intézményünkön kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.
Intézményünk SZMSZ-ében és házirendjében meghatározzuk azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket tanulóinknak az iskolában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

Intézményünk kiemelt figyelemmel kíséri az tanulói egészséges étkezését.
Ha a nevelési-oktatási intézmény fenntartója vagy az intézmény vezetője – megállapodást kíván kötni áruautomata működtetésére, döntéséhez be kell szereznie az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja az nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontsa a nevelő-oktató munka hatékonyságát.
A nevelési-oktatási intézmény fenntartója, vezetője nem köthet megállapodást, ha az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint az árukínálat nem felel meg az előző bekezdésben meghatározott ajánlásoknak, kivéve, ha az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség a megállapodás megkötését támogatja.

2.6.2.7.1. Az egészségfejlesztés területei

Az iskola hitvallása, hogy a környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Diákjaink nem lehetnek közömbösek a szűkebb és a tágabb környezetük tisztasága, esztétikuma iránt. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink a környezetünkért felelősséget érző, érte tenni akaró emberekké váljanak, akik az emberi alkotásokat tisztelik.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát a lehető legnagyobb mértékben értsék, az ezzel kapcsolatos tudásuk szilárd legyen és azok konkrét tevékenységekben alapozódhasson meg.
Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatuk
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- a segítségkérés fontossága személyes problémák esetén

Fontos, hogy az egészségfejlesztési programban megjelennek az előző felsorolásból következő, és az életkori sajátosságokhoz is illeszthető lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)

- testi higiénia
- környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, rizikóvállalás)
- személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)

Az iskolai egészségfejlesztés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Az egészségnevelési programok részben a tanórák (szaktárgyi órák témafeldolgozása), részben tanórán kívüli foglalkozások (napközis foglalkozások, szabadidős foglalkozások, sportprogramok, vetélkedők, kirándulások, erdei iskola stb.)
Rendkívül jó, ha a tanulók nem csak az iskolában találkoznak ”kötelező” jelleggel ezekkel az ismeretekkel, hanem az előbb felsorolt szabadidős programok keretében is.
Ezért nagyon fontosak a tanulmányi kirándulások, a határontúli kirándulások, nyári táborok és a Hegyvidéki Olimpia rendezvényen való részt vétel.

2.6.2.7.2. Az egészségfejlesztés részterületei az iskolai programban

Testneveléssel kapcsolatos tevékenységek
- tanórai testnevelés,
- tanórán kívüli sporttevékenység
- gyógytestnevelés
- mindennapos testnevelési program

Iskolánk pedagógiai programjában megvalósuló testnevelési és sporttevékenységek:

Alsó tagozaton: 1. - 4. osztályig heti 3+2 testnevelés óra
Felső tagozaton: 5. osztálytól a 2012. tanévtől felmenő rendszerben bevezetve heti 3+2 óra, összesen heti 5 óra
Középfokú oktatásban: 9. osztálytól a 2012/2013 tanévtől bevezetve felmenő rendszerben 2+1+2 óra, összesen heti 5 óra

Úszásoktatás heti 1 órában: a 4. és a 7. osztályban, képességek szerint bontott óraszerkezettel

Diáksportköri tevékenységek:
- Vándor Turista Sportcsoport
- Delfin Úszó Sportcsoport
- Atlétika és Asztalitenisz Sportcsoport.

A gyógytestnevelés szerepe a pedagógiai programban:

A feladat kivitelezésében a többségi iskolákra vonatkozó minisztériumi rendeletek az irányadók KOT 52.§ (8) bekezdése az 20/2012.es EMMI rendelet 142.§
- a tanulók három nagy csoportra osztva járnak az órákra: ortopédiai, belgyógyászati elváltozás illetve mozgásfejlesztés (epilepszia, ICP, stb.) miatt.

Fontosnak tartjuk a tanulók sportversenyeken való részvételét is. Ezért minden tanévben részt veszünk a kerület által rendezett diákolimpiai selejtező versenyeken (úszás, atlétika), a tanulásban akadályozott diákok speciális diákolimpiai versenyein, és a Magyar Parasport Szövetség által rendezett budapesti, régiós és országos bajnokságokon.

A mindennapos testnevelés programját többrétegűen valósítjuk meg. A tanulók csaknem 50%-a jár a testnevelés órákon kívül gyógytestnevelés órákra, gyógyúszásra is.
Ezen kívül a napközis pedagógusok minden nap kiviszik a tanulókat a sportudvarra vagy a játszótérre.
Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanulók minél több tanórán is a szabad levegőn legyenek, ezért ősszel és tavasszal majdnem minden testnevelés órát a sportudvaron tartunk meg.
A tornaterem, a sportszerek és a sportudvar így megfelelően van kihasználva.

2.6.2.7.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Intézményünk célja, hogy sajátos nevelési igényű tanulóink is ismerjék képességüknek megfelelően az elsősegély-nyújtáshoz szükséges segítségkérési formákat. Tanulóink önállóan nem képesek a gyors és hatékony segítségnyújtásra. A segítségkérés főbb formáit (mentő hívása, stb.) a tantárgyi oktatási keretekbe illesztve tanítjuk.

2.6.2.7.4. A tanuló fizikai állapota mérési időszakának és mérési módjának meghatározása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény**81. §** (1) kimondja:

Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.
(2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

Iskolánkban a gyermekek speciális helyzetéből adódóan már a közoktatási törvény előírásai alapján is egyéni tesztrendszert alakítottunk ki a Testnevelési Bizottság által alkotott tesztek és a Hungarofitt tesztsora alapján. Változtatásokat alkalmaztunk a tesztsoron, mert fogyatékos gyermek nehezebben mérhető, mint egészséges, ép értelmű gyerek.
Az iskolánkban integráltan oktatott értelmileg akadályozott tanulókat a teszt elvégzése alól nem, de az értékelés alól felmentjük.
Első osztályban méréseket nem végzünk, a testnevelő játékos feladatok alapján tájékozódik a gyermekek fizikai állapotáról.

A teszt elvégeztetése után külön kategóriába soroljuk a következő diagnózisokkal rendelkező gyermekeinket és indokolt esetben őket is felmentjük az értékelés alól:

- Hipotóniások
- Down szindróma
- Williams szindróma
- Labilis idegrendszeri állapot

Speciális helyzetünkből adódóan kiemelt feladatunk, hogy méréseinket körültekintően végezzük, felelősek vagyunk azért, hogy a ránk bízott sajátos nevelési igényű gyermekeinkben a tesztek végeztetése semmiféle egészségkárosító hatást ne váltson ki.

Célunk az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevők mérése:

- kardio-respiratorikus állóképesség
- erő
- dinamikus ugróerő
- ízületi mozgékonyság

A tanulók fizikai állapotának mérése az általános iskolák által használ feladatsorokat megváltoztattuk:

1. 7 perces futás helyett (6-9 évesek) helyett futás meghatározott idő nélkül
   Cooper-teszt 12 perces futás, vagy 12 perces úszás helyett futás időméréssel, a tanulói teherbírás felmérése
2. ugrások rögzítése
3. Fekvőtámasz (9 éves kortól) időmérés nélkül
4. Hanyatt-fekvésből felülés időmérés nélkül
5. Hason fekvésből törzsemelés és leengedés időmérés nélkül
6. Ülésben előrenyúlás

Értékelési rendszerünknél rögzítjük, hogy a tanuló el tudja-e végezni a gyakorlatokat.
Gyermekeink mozgásfejlődése az értelmi állapotukból adódóan korlátozott, nem megfelelő mértékű. Testi fejlődésük is eltér az ép értelmű gyermekekétől. Ennek következtében az adott korhoz tartozó fizikai és koordinációs képességekben nagy eltérések tapasztalhatóak.

Az elmúlt tanévekben végzett mérések alapján a következő megállapításokat tettük:

- A tanulók fizikai állapot felmérése során feltérképezhetjük az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságokat.
- Az általános fizikai teherbíró képességek mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok.
- A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgálhatna mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosíthatna az egészségileg hátrányos helyzet

megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

- A sajátos nevelési igényű tanulóink mozgásállapota nehezen mérhető. Az osztályok összetétele heterogén, a tanulók mozgásállapota az életkori elvárásoktól jelentős elmaradást mutat. Az általános fizikai állapot méréséhez standard eszközöket nem használunk. A testnevelés tanításához szükséges mozgásállapotot gyógypedagógusaink folyamatosan nézik, az órák felépítésében a mozgásfeladatok differenciált gyakorlat sorait ezek alapján építik fel.

2.6.2.8. A tanulók jogállása

2.6.2.8.1. Tanulói felvétel

A tanulói jogviszony jelentkezés alapján, felvétel vagy átvétel útján történhet.
A tanulói jogviszony létesítéséről, a felvételről és az átvételről az iskola igazgatója dönt, az illetékes Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határozata alapján. Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába.
A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szabályozza a tanulói jogviszony keletkezését és megszűnését és a tanulói jogviszonyból következő jogokat és kötelességeket.

2.6.2.8.2. A beszédfogyatékos gyermekek felvétele

Szakértői vélemény alapján, a beszédhibás gyermek felvétele logopédiai diagnózis alapján történik.

2.6.2.8.3. Az intézmény jogosultságai

- általános iskolai bizonyítványok kiállítása;
- a 8. évfolyam elvégzése után: az általános iskolai bizonyítvány, mely alapfokú iskolai végzettséget tanúsít;
- a 10. évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány a speciális szakiskola vagy a készségfejlesztő szakiskola szakképzési évfolyamán történő továbbtanulásra jogosít.

2.6.2.8.4. Az iskolából való kilépés szakmai követelményei, elérendő képességek, készségek

A kilencedik évfolyamon a közismereti képzés elsődleges feladata az ismeretek rendszerezése, stabilizálása, az alapkészségek fejlesztése, a motiváció. Az ismeretek és készségek továbbfejlesztése, továbbépítése a 10. évfolyam feladata. A közismereti programok tervezésekor azokat a funkcionális készségeket, képességeket és ismereteket kell előtérbe helyeznünk, amely a szakképzésbe való belépéshez feltétlenül szükségesek, valamint *felkészítenek a felnőtt-lét szerepeire.*
A pályaorientáció, a szakmai előkészítés és szakmai alapozás megtervezésekor a hangsúly a pályaválasztási döntés megalapozására kerül. A program szerkezete, eszközrendszere megegyezik a felzárkóztató oktatás szakmai előkészítő-alapozó programjának felépítésével, eszközeivel.

A szakmai előkészítés és alapozás tevékenységorientált. Ezt a programban résztvevő tanulók helyzete, motivációs szintje teszi elkerülhetetlenné. Arra kell azonban törekednünk, hogy a program ne korlátozódjon a manuális munkára. A gyakorlati problémákhoz kapcsolódik az elméleti szakmai előkészítő képzés, amelybe az adott foglalkozási terület igényeihez szervesen illeszkedő természettudományos műveltségmodulokat is integrálunk.

2.6.2.9. A tanulmányok alatti vizsgák

2.6.2.9.1. Az évközi, osztályozóvizsgákkal kapcsolatos eljárásrend

A félévi és év végi osztályozatok megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tenni:

- amennyiben az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára, igazgatói engedéllyel magántanuló,
- ha a hiányzásainak száma meghaladja a 250 tanítási órát, és a nevelőtestület azt engedélyezi,
- ha a tanévre megállapított tantervi követelményeket a tanév vége előtt teljesítette, osztályfőnöki javaslatra, szülői egyetértéssel, igazgatói engedéllyel.

A nevelőtestület hatásköre, hogy a tanév első felében határozatot hozzon az osztályozóvizsgára kötelezett tanulókról és a félévi és évvégi osztályozóvizsga időpontjáról.
A tartós távolmaradása miatt osztályozóvizsgára kötelezett tanulóról a félévi / évvégi osztályozóértekezleten kell határozatot hozni.
Az évfolyam teljesítéséhez szükséges minimális követelményeket az intézmény házirendje tartalmazza.
Az osztályfőnök a vizsgát megelőzően 30 nappal levélben értesíti a tanulót/szülőt a vizsga időpontjáról, segítséget nyújt a felkészítéshez.

2.6.2.9.2. A javító vizsgákkal kapcsolatos eljárásrend

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén elégtelen osztályzatot kapott,
- igazolatlanul távol maradt az osztályozó vagy különbözeti vizsgáról,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott. Ebben az esetben a következő vizsgaidőszakban kell javítóvizsgát tenni.

A javító vizsga törvényes megszervezése az osztályfőnök feladata.

2.6.2.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák értékelése

Az értékelést a jegyzőkönyv vizsgáról hivatalos dokumentumban rögzítjük a 11/1194-es MKM. rendelet szerint.

A tantárgyi teljesítmények értékelése a tanulmányok alatti vizsgákon is első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szövegesen, a második évfolyam év végén és a magasabb évfolyamokon a hagyományos ötfokú skálával, osztályzattal történik

Az első évfolyam félévi és év végi, a második évfolyam félévi szöveges értékelése tantárgyak esetén:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Iskolaváltás esetén ezek a jelölések a következő érdemjegyekre válthatók át:

- kiválóan megfelelt – ötös
- jól megfelelt – négyes
- megfelelően teljesített - hármas
- felzárkóztatásra szorul - kettes

2.6.2.10. Partnerkapcsolatok

A cél irányítani és szabályozni az iskola partnerkapcsolatait annak érdekében, hogy az elégedettség, az igények és elvárások felmérése, a kölcsönös tájékoztatás zavartalan legyen és az így nyert információk az iskola folyamataiban visszacsatolásra kerüljenek a folyamatos fejlesztéshez.

2.6.2.10.1. Közvetlen partnerek

Partner megnevezése	Az együttműködés tárgya, célja	Az együttműködés módszere
Tanulók	Az oktató- nevelő munka magas szintű teljesítése gyógypedagógiai módszerek alkalmazásával. Demokratikus légkör fenntartása. Továbbtanulás segítése.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. DÖK közgyűlés. Iskolagyűlések, fórumok.
Szülők	A szülő-pedagógus partneri kapcsolat erősítése az oktató-nevelő munka hatékonyságának érdekében. Folyamatos tájékoztatás, véleménykérés, konszenzus kialakítása.	SZMK választmányon, osztályfőnökökön keresztül. Véleménykérés kérdőíves formában. E-mailen keresztül közvetlenül. Szülői értekezletek, fogadóórák, kölcsönös megkeresések.
Fenntartó	Az alapító okirat szerinti tevékenység folytatása. A fenntartó elvárásai szervesen épülnek be intézményünk programjába.	A működéshez szükséges dokumentumok (Pedagógiai Program, SZMSZ, tantárgyfelosztás, költségvetés stb.) egyeztetése, előterjesztése, elfogadtatása. Igazgatói értekezleteken való részvétel.

Pedagógusok	Az iskola hatékony és szakszerű működésének biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók társadalomba való integrációjának érdekében. Munkaszervezési feladatok ellátása, részvétel a külső kapcsolattartásban. Személyes kapcsolattartás. Kollegiális viszony kiépítése.	Személyes kapcsolattartás: nevelőtestületi értekezletek, munkaközösségi értekezletek, vezetőségi megbeszélések. Közvetlen kapcsolat a Logopédiai Szakszolgálattal, Közalkalmazotti Tanáccsal, Pedagógus Szakszervezettel.
Nem pedagógus alkalmazottak	Az oktató-nevelő munka támogatása gazdasági, adminisztratív és technikai oldalról. A működőképes intézmény biztosítása.	A személyes kapcsolattartás folyamatos, szükség esetén összdolgozói értekezlet. Közvetlen kapcsolat a Közalkalmazotti Tanáccsal.
Orbánhegyi Gyermekekért Alapítvány	Az oktató-nevelő munka és a szabadidős tevékenységek támogatása	rendszeres személyes kapcsolattartás

2.6.2.10.2. Közvetett partnerek

Kerületi szintű kapcsolatok		
A partner megnevezése	Az együttműködés tárgya, célja	Az együttműködés módszere
A fenntartó által működtetett többi közoktatási intézmény	Hatékony együttműködés az integráció megvalósítása érdekében.	Szakmai megbeszélések, műhelymunkák. Vendégszereplések.
Nevelési Tanácsadó	Szakmai támogatás a tanulók magas színvonalú ellátása érdekében.	Pszichológiai tanácsadás a gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében. Szakmai eszmecsere.
Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.	Aktuálisan eseti megbeszélések.
Hunniareg Pedagógiai Intézet	Együttműködés az integráció megvalósítása érdekében.	Részt veszünk az általuk szervezett programokon.
Jókai Klub	Sokrétű, színes esztétikai élmények biztosítása gyermekeink részére.	Kiállítások, kulturális programok megtekintése.
Virányosi Közösségi Ház	Sokrétű, színes esztétikai élmények biztosítása gyermekeink részére.	Kiállítások, kulturális programok megtekintése. Kulturális versenyen való részvétel.
Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény	A Hegyvidék múltjának, jelenének megismertetése intézményünk tanulóival.	Kiállítások megtekintése, rendhagyó történelemóra.

Szabadidő- és Sportközpont	Egészséges életmód- úszásoktatás. Gyógy úszás - egészségügyi habilitáció. Hegyvidék Olimpiai rendezvény lebonyolítása.	Órarend szerinti úszásoktatás és gyógy úszás. Aktív részvétel a rendezvényeken.
FH Gasztro Kft.	intézményi étkeztetés	napi rendszerességgel
Hegyvidék Újság	Hatékony segítség gyermekeink integrációjának megvalósulásában.	Cikkek, képes beszámolók iskolánk életéről, gyermekeink alkotó tevékenységéről.
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XII. kerületi Kirendeltsége	Az olvasás megszerettetése. A kölcsönzés szabályainak betartása. Hatékony segítség gyermekeink integrációjában megvalósulásában.	Könyvtárlátogatás. Gyermekeink műsoros előadása a könyvtárban.
Fejlesztő Napközi Otthon	Szakmai segítő kapcsolat.	Esetenként szakmai eszmecsere.
Iskolaegészségügyi Szolgálat	Rendszeres egészségügyi ellenőrzés, kötelező védőoltások	SZMSZ-ben szabályozottan

Fővárosi szintű kapcsolatok		
Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok	A sajátos nevelési igény korai diagnosztizálása, a fejlesztés területeinek kijelölése, a fejlesztések időbeni elkezdése, a kontroll-vizsgálatok elvégzése.	Esetenként pedagógiai vélemények készítése a bizottságok kérésére. Programozott kontrollvizsgálatok. Szakmai megbeszélések.
Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pálya-választási Tanácsadó Int.	Segítségnyújtás szakmai elméleti és módszertani kérdésekben. Pályaválasztási tanácsadás.	Szakmai továbbképzések, konferenciák, konzultációk.
Gyermek ideggondozó	Terápiás támogatás	Esetenkénti konzultáció, kontrollvizsgálat
Fül-orr-gégészet	Szakvizsgálatok	Esetenkénti konzultáció, kontrollvizsgálat
Audiológia	Szakvizsgálatok	Esetenkénti konzultáció, kontrollvizsgálat
Szemészet	Szakvizsgálatok	Esetenkénti konzultáció, kontrollvizsgálat
Budapesti Természetbarát és Sportszövetség	Szervezett túrákon való részvétel, önkéntesen vállalt környezet- és természetvédelmi feladatunk a hárshegyi vasúti átjáró lépcsőjének karbantartása	a kiírások szerint, alkalmanként
ELTE Gyakorló	Hatékony segítség gyermekeink	Kulturális műsorok előadása.

Általános és Középiskola	integrációjának megvalósulása érdekében.	
ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar	Főiskolai hallgatók gyakorlatának támogatása, szervezése, vezetése.	Hallgatók fogadása, hospitálások, gyakorló tanítások, záró tanítások, konzultációk, értékelések.
Krasznár és fiai Szakkönyvesbolt	A gyógypedagógiai és fejlesztő munkát segítő kiadványok megismerése, használata.	Tájékoztatás

Országos szintű kapcsolatok		
Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar	A gyógypedagógiai és fejlesztő munkát segítő kiadványok megismerése, használata.	Hallgatók fogadása, hospitálások, gyakorló tanítások, záró tanítások, konzultációk, értékelések.
Sajátos Nevelési Igényű Tehetségeket Segítő Tanács	SNI-s tanulók pozitív megerősítése	tanulmányi versenyek
Mancsos Segítőtársaink Terápiás Állatok és Oktatási Alapítvány	terápiás foglalkozás	heti rendszerességgel
Érdi Lovasterápiás és Sport Egyesület	terápiás foglalkozás	heti rendszerességgel
Matész-Fruct Zrt.	iskolagyümölcs program VM rendeleten alapuló támogatással	heti 1 alkalommal
Liget Műhely Alapítvány-Szitakötő	Szellemi hagyományőrző oktatócsomag	továbbképzés és értékelés
Fekete István Irodalmi Társaság	Kele Napja Fekete Istvánról elnevezett iskolák találkozója; az íróval kapcsolatos kiadványokkal támogatják könyvtárunkat	folyamatos
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Iskolánk a „Madárbarát kert” cím birtokosa	folyamatos
Egertej Kft.	Iskolatej program VM rendeleten alapuló	napi szállítás

2.6.2.10.3. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei, a nyitott iskola elvének megvalósulása

A partnerközpontú intézmény kialakításának folyamatában elsődleges az iskola és a szülői ház kapcsolata.

2.6.2.10.3.1. Célja

- szülő tájékozott legyen az iskolában folyó munkáról, ismerje törekvéseinket, gondjainkat, eredményeinket;
- megismerhessük elvárásaikat, elégedettségüket, az iskolával kapcsolatosan;
- a gyermek nevelése-oktatása érdekében biztosítsuk az együttműködést.

2.6.2.10.3.2. A kapcsolattartás formái

- évi három alkalommal szülői értekezletet tartunk az osztályok részére, ahol az osztály és a tanulók speciális problémái képezik a tanácskozás alapját;
- az iskola vagy az osztály életében jelentkező rendkívüli események megbeszélésére rendkívüli értekezletet tartunk;
- a szülők igénye szerint szervezünk az érdeklődő hozzátartozók (szülő, nagyszülő, testvér) számára olyan tájékoztató előadásokat, ahol pedagógiai, pszichológiai kultúrájuk bővülhet;
- a családlátogatás elsődleges céljaként a tanulók otthoni körülményeinek megismerését tekintjük. Minden gyermek esetében intézményünkbe való beiskolázását követően tájékozódunk otthoni környezetéről. A látogatás időpontját a szülővel egyeztetjük. Magasabb évfolyamra járó tanulóknál csak akkor megyünk családlátogatásra, ha a gyermek nevelésének szempontjából hatékonyabb segítséget tud nyújtani a pedagógus.
- nyílt napokon a szülőket tanítási órákon fogadjuk, ahol elsődleges célunk, hogy a szülő munka közben láthassa gyermekét, közvetlen tapasztalatot szerezzen az iskolai munkáról.
- fogadóóra, ahol a gyermekkel kapcsolatos aktuális problémákat beszéljük meg a szülőkkel.
- írásbeli tájékoztatás: tájékoztató füzet, ellenőrző, üzenő füzet használatával.
- minden olyan rendezvényünkre, amely technikailag megoldható, meghívjuk a szülőket is, lehetőséget adva ezzel a szülő-gyermek együttes tevékenységére.

3. Helyi tanterv

3.1. Választott kerettantervek 2013. szeptember 1-től

A helyi tanterv az alábbi a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára készített kerettanterveken alapul. (51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet)

- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- Kerettanterv a speciális szakiskolák számára

3.2. Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási órakerete

6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez

Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

	A	B			C			D	E				
1	évfolyam	gyermek, tanuló heti óraszáma			osztályok heti időkerete			nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma	sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma				
2		BA test-nevelés nélkül	BB test-nevelés	BC órák test-neveléssel	CA engedélyezett	CB a hittan többlet órakerete egyházi intézményekben	CC 6 és 8 évf. gimnázium többletórái	DA nemzetiség	EA értelmi fogyatékos	EB gyengénlátó	EC vak, nagyothalló, mozgás- és beszédfogyatékos	EE siket és autista	EF egyéb
3	óvoda	61		61	61	2							
4	első évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
5	második évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
6	harmadik évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
7	negyedik évfolyam	22	5	27	55	1		2	3	7	8	11	3
8	ötödik évfolyam	23	5	28	51	1	2	2	3	8	9	11	3
9	hatodik évfolyam	23	5	28	51	1	2	2	3	8	9	11	3
10	hetedik évfolyam	26	5	31	56	1	2	2	4	8	10	12	4
11	nyolcadik évfolyam	26	5	31	56	1	2	2	4	8	10	12	4
12	Nyelvi előkészítő és Híd-évfolyamo	25	5	30	56	2		3	4	9	10	13	4

	k												
13	kilencedik évfolyam	30	5	35	57	2	2	3	4	9	10	13	4
14	tizedik évfolyam	31	5	36	57	2	2	3	4	9	11	14	4
15	tizenegyedik évfolyam	30	5	35	58	2	2	3	5	11	12	15	5
16	tizenkettedik évfolyam	30	5	35	58	2	2	3	5	11	12	15	5

3.3. Kerettantervi változások 2013. szeptember 1-jétől

A kerettantervi változások a Pedagógiai Program jóváhagyását követően 2013./2014. tanévtől felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre.

3.3.1. Erkölcsi nevelés megvalósulása intézményünkben

Feladatunk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása. Az életkori jellemzőkhöz illeszkedő – a spontán belátáson alapuló – szabálykövetési képesség megerősítése, az alkalmazkodás és az önérvényesítés, a felelősségvállalás képességének alapozása a mindennapi iskolai gyakorlatban.
A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.
A tantárgy *középpontjában* a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben.
Az erkölcstan a személy egyediségét és méltóságát helyezi középpontba, annak képességeitől függetlenül. Erre az alapelvre kell épülnie minden társas kapcsolatnak és közösségi szerveződésnek. Az erkölcstan magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére.
Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során törekedni kell a normaértelmezés egyszerű voltára, az ehhez kapcsolódó követelmények konkrét és egyszerű megfogalmazására.
Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése.
Az erkölcstan tantárgy felépítése nem elsősorban ismeret-, hanem *érték- és fejlesztésközpontú*; ezért fontossága az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél kiemelkedő.

A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és *személyes élményekre és gyakorlati példákkal* kell felépíteni.
Az erkölcsi tanulást számos pedagógiai *módszer* és tevékenység segítheti, amelyek legfontosabb közös jellemzője az *élményszerűség*, a fizikai, szellemi és lelki értelemben vett cselekvő tanulói részvétel

Alsó tagozaton:

- 1. évfolyamon heti 1 óra
- 2. évfolyamon heti 1 óra
- 3. évfolyamon heti 1 óra
- 4. évfolyamon heti 1 óra

Felső tagozaton:

- 5. évfolyamon heti 1 óra
- 6. évfolyamon heti 1 óra
- 7. évfolyamon heti 1 óra
- 8. évfolyamon heti 1 óra

3.3.2. Az informatikaoktatás megvalósulása intézményünkben

A 21. század iskolarendszerében a nevelés-oktatás során az enyhén értelmi fogyatékos gyermekeket is felkészíti intézményünk az információs kor kihívásaira.
Az informatikaoktatás célja az információtechnológiai műveltségterület alapelemeinek elsajátítása, alapkészségek, alapképességek fejlesztése, a számítástechnikai tudás egyszerű alkalmazásának alakítása. Az informatikai szemlélet alakítása, hogy a tanulók ismereteiket hasznosítani tudják a mindennapi életben, és csökkenjen az informatikai eszközök használatával a földrajzi elhelyezkedésből, a lehetőségek különbözőségéből, a fogyatékosságból eredő hátrány, növekedjenek a tanulók esélyei.
Az informatika oktatása során a középpontba helyezzük, hogy a tanulásban akadályozott tanulót egyéni képességeinek figyelembe vételével az életvitele alakításához szükséges információkhoz és azok alkalmazásához tudjuk hozzásegíteni, továbbá olyan praktikus készségek, képességek fejlesztésére, amelyek a tárgyi ismeretszerzés mellett a tudás mindenkori frissítésének, ezzel az élethosszig tartó tanulásnak a feltételei.
A tanegység feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és fenntartása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók saját tevékenységeik és a tapasztalataik során jutnak el az informatikai egyszerű feladványok értelmezéséhez.
Az informatika legfontosabb feladata a tanulásban akadályozott tanuló nevelése-oktatása során a kommunikációs kultúra közvetítése, a informatikai eszközrendszer megismerése A tantárgyat tanítónak az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a legfőbb feladata az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a gyermekek felé. Az IKT-eszközök széleskörű ismerete, használni tudása motiválja és képessé teszi a tanulót az önálló

ismeretszerzésre a közös és az egyéni munkában egyaránt. Az IKT-eszközök használata közben fejlődik a tanulók verbális, nonverbális és elektronikus kommunikációs képessége. Az anyanyelvi kommunikációval szoros kapcsolatban gyakorolhatja a beszédértést, az „élőbeszéd", az „írott beszéd" formáit.
Az informatika tanulása során előforduló idegen szavak helyes kiejtése és tartalmának megértése során fejlődik figyelme, hallási észlelése, emlékezete, bővül szókincse. A funkcionális képességek fejlesztése mellett a matematikai kompetenciák közül a problémamegoldó gondolkodás, algoritmizálás, szabálytudat fejleszthető és gyakoroltatható. Az informatikai nevelés segíti az egészségvédelmi szokások helyes normáinak kialakulását, fejleszti a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességét.
Az informatika tantárgy sajátos fejlesztési célja e szakaszban elsősorban a sérült megismerési képességek korrigálása. Annak ki- és felhasználása, hogy a tantárgy kiválóan alkalmas a percepciós hibák kialakulásának megelőzésére, a szerialitás, a finommotorikai készségek fejlesztésére, az emlékezet sérülésének kompenzálására. A tantárgyi fejlesztés során az alsó tagozatban történik a tanulók intellektuális kompetenciáinak, algoritmizáló és tervező készségének, valamint problémamegoldó gondolkodásának alapozása, a megfigyelő, analizáló, rendszerező képességük fejlesztése.

2013.szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezetve 3. évfolyamtól kezdődik el heti egy órában.

3.3.3. Testnevelés oktatása

A gyógytestnevelés, gyógyúszás és a felmenő rendszerben bevezetett mindennapos testnevelés keretében kiemelten figyelünk a tanulók mozgásfejlődésére, mozgásfejlesztésére. A mindennapos testnevelésbe illesztve alkalmazzuk az alapozó terápiát és az Ayres terápiát

A gyógytestnevelési alapellátást intézményünkben az értelmi sérültséget jól ismerő gyógytestnevelő végzettségű pedagógus végzi.

Mindennapos testnevelés megvalósulása intézményünkben:

Alsó tagozaton: 1. - 4. osztályig heti 3+2 testnevelés óra
Felső tagozaton: 5. osztálytól a 2012. tanévtől felmenő rendszerben bevezetve heti 3+2 óra, összesen heti 5 óra
Középfokú oktatásban: 9. osztálytól a 2012. tanévtől bevezetve felmenő rendszerben 2+1+2 óra, összesen heti 5 óra

A törvényen előírt óraszámok felett a mindennapos testnevelés megvalósulását a 2012/2013-as tanévig a Hegyvidéki Önkormányzat támogatta.

3.3.4. A szabadon felhasználható órakeret kerettanterve

3.3.4.1. Tánc és dráma

3.3.4.1.1. Drámafoglalkozás az 1.-5. évfolyamokon heti 1 óra

Az értelmileg sérült emberek legkönnyebben tapasztalás útján szereznek ismereteket. A drámafoglalkozások alkalmával felidéznek, elképzelnek, megismernek emberi tapasztalatokat. A drámapedagógia a személyiség fejlesztésének olyan módszere, amelynek során az egyén ismeretei, készségei, képességei, társas kapcsolatai a nevelő által irányított, csoportban végzett közös dramatikus cselekvés révén fejlődnek. (Palásthy, 2003, 33.)
A gyermeki játék élményhátterét a valóság és a mese adja. E két forrás megjelenési módjában, befogadási formájában is eltér egymástól. A hallott mesék, történetek a szó és a képzelet síkján aktivizálják a pszichikumot. A dramatikus tevékenységben azonban a képzeleti képekből építkezve el kell jutni a cselekmény elgondolásáig majd megalkotásáig. Ez azt jelenti, hogy a verbális jelzések segítségével megalkotott képzeleti képek olyan játékképzetekké alakulnak, amelyek a cselekvés során létrejövő képzeleti képek újraformálásával keletkeznek. A gyerek a mesét, történetet hallgatja, a játékot létrehozza, eljátssza, megalkotja.
A mesék dramatizálásának igénye és lehetősége egy bizonyos fejlettségi fokon jelentkezik, amikor a gyermek játékának alakulására döntően hat a képi, majd a szimbolikus reprezentációk fejlettsége. Ez a játékforma a bábozás talaján indul el és a szerepjáték szerepmegformálási tapasztalatain, az együttes játéktevékenység közösségi játékélményein át jut el a közös dramatizálásig
A bábozásnak különösen fontos szerepe van a dramatikus játék előkészítésében, hiszen ebben jelenik meg a megjelenítés és újraélés szándéka, amely gazdagítja a gyerek élményeit és oldja, paraván mögé bújtatja a megnyilvánulással kapcsolatos félelmeit.
A dramatikus játék a mesék csodás világából meríti élményanyagát, így sajátos örömforrásokat is megjelenít. Feszültségkeltő és csökkentő hatása jelentős.
Dramatizáláskor fontos a gyermek számára - különösen tanítványaink esetében - olyan jelmezek, díszletek, kellékek biztosítása, amelyek segítik a mese újraélését, erősítik a dramatikus hatást. Ezeket elkészíthetik közösen a pedagógussal, de lehetnek a felnőttek ruhadarabjai, használati tárgyai is.
A jól alkalmazott dramatikus nevelés elősegíti:
- a közösségben, közösségért tevékenykedő ember aktivitásának,
- ön- és emberismeretének gazdagodását,
- alkotóképességének, rugalmas, önálló gondolkodásának fejlődését,
- összpontosított, tervezett munkára való szoktatását,
- testi, térbeli biztonságának javulását, időérzékének fejlődését
- mozgásának és beszédének tisztaságát, szép és kifejező voltát.
- elősegíti a figyelem és az emlékezet fejlődését.

A dramatikus improvizációra, drámajátékra épülő tevékenységek korábban is jelen voltak pedagógiai munkánkban, hiszen a dramatizálás, bábozás anyanyelvi nevelésünk szerves része. „Drámajátékaink az emberépítést célozzák, feladatuk a személyiségformálás a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése.” (Gabnai Katalin)
A drámajáték-foglalkozások célkitűzései:

- ✓ Empatikus készségek fejlesztése
- ✓ Szociális érzékenység fejlesztése
- ✓ Nyelvi kifejező készségek fejlesztése: beszédkészség, gondolkodás
- ✓ Figyelem összpontosításának képessége
- ✓ Mozgásos készségek fejlesztése

Iskolánkban az 1-5. évfolyamokon heti 1 órában tartunk drámafoglalkozást tanulásban akadályozott tanítványaink számára. A tanmenetek mellékletét képezik a foglalkozások során feldolgozásra kerülő mesék, illetve zenei anyagok, diafilmek, egyéb kellékek egyaránt.

3.3.4.1.1.1. Dráma 1. osztály /heti 1óra/ összesen 36 óra

óra-szám	témakör	tananyag	tanulói tevékenység	célkitűzés	eszközök
5%	óvoda-iskola átmenet, iskolakezdés	Kormos István: Első nap az óvodában	diavetítés	időérzékelés fejlesztése, óvoda-iskola átmenet megkönnyítése	diavetítő, diafilm
		Kormos István: Vackor az óvodában	diavetítés		diavetítő, diafilm
		Kormos István: Vackor az első bében	mesehallgatás		papírszínház
10%	ősz	Lehullott a falevél	mozgással kísért mondóka tanulása, falevelek színezése őszi színekben	mozgásos készségek fejlesztése	előrajzolt falevelek
		Bartos Erika: Az elveszett mogyoró	mesehallgatás, beszélgetés, arckifejezésekből hangulatok megállapítása	Együttműködési készség fejlesztése, metakommunikáció értelmezésének elősegítése.	papírszínház vagy: http://www.youtube.com/watch?v=rN1oNrvil8I
		Bartos Erika: Őszi nyuszi	vers hallgatása, falevelekből nyuszi készítése	kreativitás fejlesztése	préselt őszi falevelek
10%	testrészek	Itt a szemem, itt a szám	mozgással kísért mondóka tanulása, testrészek megérintése babzsákkal	mozgásos készségek fejlesztése, testkép tudatosítása	babzsák
		Embermozaik	a darabokból össze kell állítaniuk egy ember képét		mozaikkép

		Arckifejezések: vidám, szomorú	arckifejezés utánzása, arckiegészítés utasítás alapján	ön-és emberismeret gazdagodása, beleélő képesség, emlékezet, metakommunikáció fejlesztése, én tudat erősítése	előrajzolt arc (száj nélkül)
		Testrészek felismerése bekötött szemmel	a bekötött szemű gyereknek egy társa megérinti valamelyik testrészét, meg kell neveznie/mutatnia, hogy mit érintett meg	taktilis érzékelés fejlesztése, együttműködési készség fejlesztése	kendő szembekötéshez
40%	tél, Mikulás, karácsony	Télapó és az ezüstmackó	diavetítés, élmények felidézése, beszélgetés		diavetítő, diafilm
		Marék Veronika: Decemberi szeretgető mese	mesehallgatás	empatikus készség fejlesztése, beleélő képesség, emlékezet fejlesztése	papírszínház
	tél, téli örömök	Bartos Erika: Bogyó és Babóca a jégen	mesehallgatás, jég vizsgálata	elemi tapasztalatszerzés a jégről (csúszik, olvad)	papírszínház, jég egy műanyag tálon
		Hóembernek se keze, se lába	mozgásos daltanulás	mozgásos készségek, utánzás képességének fejlesztése	
	tél, farsang	Bartos Erika: A hóember	mesehallgatás, beszélgetés, eseményképek sorba rendezése	szerialitás fejlesztése	a történet képekben és
		Nagy a hó igazán	mozgásos daltanulás	mozgásos készségek, utánzás képességének fejlesztése	
		Bartos Erika: A jelmezbál	Melyik jelmez tetszik neked?	beleélő képesség fejlesztése, verbális kommunikáció, memória fejlesztése	http://www.youtube.com/watch?v=uEC5YN50bkU
10%	tavasz, Március 15.	Donászy Magda: Március 15.	zászlókészítés, verstanulás		rajzlap, zsírkréta

	húsvét	Kolompos együttes: Tavaszhívogató	zenehallgatás, színezés	akusztikai élményhez juttatás, beleélő képesség fejlesztése	CD lejátszó, CD, színező
		Filcmese: Volt egyszer egy kis tojás	mesehallgatás, dramatizálás	Beleélő képesség fejlesztése, verbális kommunikáció, memória, szerialitás fejlesztése	filcfigurák(nyúl, piros és zöld tojás), dob http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=8sFEF0nAYiE
10%	érzékelés	Környezetünk hangjai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak hangjának felismerése	érzékelés fejlesztése	jól ismert, hangot adó tárgyak
		Környezetünk tárgyai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak felismerése tapintás útján		jól ismert, jellemző alakú, anyagú tárgyak
		Környezetünk ízei	ízek felismerése		sós, édes, savanyú íz kóstolására alkalmas ételek
15%	állatok	Én elmentem a vásárba	zenehallgatás, játéktanulás, színezés	Közösségi játékélményekhez juttatás.	CD lejátszó, CD, színező
		Móricz Zsigmond: A török és a tehenek	diavetítés, dramatizálás	közös dramatizálás, improvizációs készség, verbális emlékezet fejlesztése, humoros helyzetek megélése	diavetítő, diafilm, fejdíszek vagy bármi más szimbólum (3 tehén, 1 török)
		Nyuszi fülét hegyezi	mozgással kísért mondóka tanulása	mozgásos készségek fejlesztése	
		lepkevadászat	a teremben elrejtett lepkékből minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	papírlepkék
	nyár, utazás	Bartos Erika: A homokvár	mesehallgatás, beszélgetés, arckifejezésekből hangulatok megállapítása	Együttműködési készség fejlesztése, metakommunikáció értelmezésének elősegítése.	papírszínház vagy: http://www.youtube.com/watch?v=kF5dRF94PNk

3.3.4.1.1.2. Dráma 2. osztály /heti 1óra/ összesen 36 óra

óra szám	témakör	tananyag	tanulói tevékenység	célkitűzés	eszközök
10%	ősz, őszi gyümölcsök	Marék Veronika: Szeptemberi diótörő mese	mesehallgatás, diótörés/kóstolás, színezés	mozgásos készségek fejlesztése, beleélő képesség fejlesztése	papírszínház, dió, diótörő, színező
		Gryllus Vilmos: Alma, alma	zenehallgatás, daltanulás mozgással, gyümölcsök közül az alma kiválasztása tapintás útján	akusztikai élményhez juttatás, mozgásos készségek fejlesztése, taktilis érzékelés fejlesztése	CD lejátszó, CD, őszi gyümölcsök, kendő szembekötéshez
		Lipem-lopom a szőlőt	játéktanulás, szőlőkóstolás	Közösségi játékélményekhez juttatás.	kalap, szőlő
		Bartos Erika: Az elveszett mogyoró	mesehallgatás, beszélgetés, arckifejezésekből hangulatok megállapítása	Együttműködési készség fejlesztése, metakommunikáció értelmezésének elősegítése.	papírszínház vagy: http://www.youtube.com/watch?v=rN1oNrvil8I
8%	egészség/betegség	Bartos Erika: Bogyó és Babóca beteg - A fülgyulladás	mesehallgatás, beszélgetés - saját élmények felidézése	Figyelem és emlékezet fejlődésének elősegítése. Empatikus készség, szociális érzékenység fejlesztése. Altruizmuskészség fejlődésének elősegítése.	papírszínház vagy: http://www.youtube.com/watch?v=uEC5YN50bkU
		Bartos Erika: Bogyó és Babóca beteg - A kis dongólány	mesehallgatás, beszélgetés	Figyelem és emlékezet fejlődésének elősegítése.	papírszínház
		A 6.7. óra meséinek dramatizálása	dramatizálás, színezés	közös dramatizálás, improvizációs készség, verbális emlékezet fejlesztése	színező
10% 10%	a hét napjai	Melyik nap vagy te? Miért szereted?	a hét egyes napjaihoz kapcsolódó események felidézése képek segítségével, pl. hétfőn behozzuk az iskolatáskát, pénteken kutyás óra	szerialitás, gondolkodás fejlesztése	a hét napjaihoz kapcsolódó eseményképek

			van, stb.		
		A hét napjainak meséje	diavetítés		diavetítő, diafilm
		Marék Veronika: Tegnap, ma, holnap	mesehallgatás, eseményképek sorba rendezése		mesekönyv, eseményképek
8%	tél, Mikulás, karácsony	Várjuk a Mikulást!	dramatizálás	közös dramatizálás	puttony, játékok
		Marék Veronika: Kippkopp karácsonya	mesehallgatás, beszélgetés - saját élmények felidézése, karácsonyfa díszítése	beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése	papírszínház, karácsonyfa sablon
10%	tél, téli örömök	Marék Veronika: December utáni, újévi mese	mesehallgatás, beszélgetés - saját élmények felidézése	beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése	mesekönyv
		Marék Veronika: Kippkopp és a hónapok	mesehallgatás		
10%	tél, farsang	Bartos Erika: A hóember	mesehallgatás, dramatizálás	beleélő képesség, kommunikációs készség, együttműködési készség fejlesztése	papírszínház vagy: http://www.youtube.com/watch?v=5Jn65t-jmcQ
		Volt egyszer egy Jancsika - átváltozások	a hajtogatott papírlapra rajzolt figurák átváltozásainak kísérése mondókával	fantázia fejlesztése	hajtogatott papírlapra rajzolt figurák
		Fújj szél	mozgással kísért mondóka tanulása	beleélő képesség, utánzás képességének fejlesztése, nagymozgás fejlesztése	
10%	tavasz, Március 15. húsvét	Kolompos együttes: Tavaszhívogató	zenehallgatás, színezés	akusztikai élményhez juttatás	CD lejátszó, CD, színező
		Petőfi Sándor: Nemzeti dal (1. versszak)	zászlókészítés, verstanulás	beleélő képesség , verbális emlékezet fejlesztése	magyar zászló, papírcsíkok
		Roderick Hunt-Alex Brichta: Húsvéti tojáskeresés - Aranyfa sorozat	mesehallgatás, beszélgetés, tojás keresés	saját élmények felidézése, rivalizációs készség fejlesztése	mesekönyv, apró csoki tojások

8%	érzékelés	Környezetünk hangjai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak hangjának felismerése	érzékelés fejlesztése	jól ismert, hangot adó tárgyak
		Környezetünk tárgyai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak felismerése tapintás útján		jól ismert, jellemző alakú, anyagú tárgyak
		Környezetünk ízei	ízek felismerése		sós, édes, savanyú íz kóstolására alkalmas ételek
10%	állatok	Én elmentem a vásárba	játéktanulás	verbális, vizuális emlékezet, figyelem, improvizációs készség fejlesztése	állatos fejdíszek
		Állatkerti útmutató	diavetítés	élmények felidézésének elősegítése, szókincsbővítés	diavetítő, diafilm
		Áll egy kis pont magába	Rajzzal kísért mondóka tanulása	hármas asszociáció elősegítése, koordinációs készség fejlesztése	írólap, ceruza
		lepkevadászat	a teremben elrejtett lepkékből minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	papírlepkék
6%	nyár, utazás	Bogyó és Babóca: Tengeri kaland	mesehallgatás, beszélgetés - saját élmények felidézése, dramatizálás	együttműködési készség fejlesztése	http://www.youtube.com/watch?v=4Oj7B8duPfo

3.3.4.1.1.3. Dráma 3. osztály heti 1óra/ összesen 36óra

óraszám	témakör	tananyag	tanulói tevékenység	célkitűzés	eszközök
10%	iskolakezdés, ősz	Hárs Ernő: Vége a vakációnak	beszélgetés az új tanévről, nyári élmények felidézése, verstanulás	nyelvi kifejezőkészség fejlesztése, verbális emlékezet fejlesztése	versszakok képekben
		Mesélnek az állatok: Az állatok elmesélik egymásnak, hogy milyen volt a második osztályban.	állatfigura kiválasztása, dramatizálás kesztyűbáb segítségével	kreativitás fejlesztése, közlés megkönnyítése, ön-és	kesztyűbábok

				emberismeret gazdagodása	
		falevelek keresése a tanteremben	a teremben elrejtett falevelekből minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	papír falevelek
10%	évszakok, hónapok	Mesélnek az évszakok	diavetítés	időérzékelés fejlesztése	diavetítő, diafilm
		Márkus Katalin: Hónapsoroló mondóka	képek értelmezése, beszélgetés a hónapokhoz kapcsolódó eseményekről, verstanulás		versszakok képekben
		Zelk Zoltán: Hét nap	mesehallgatás, dramatizálás		mesekönyv, képek (eső, felhő, napsugár)
10%	állatok	Koltai- Pogány: Versek és dalok az állatokról (Meseház 2.)	mesehallgatás, állatok képének kiválasztása	akusztikai élményhez juttatás, verbális emlékezet fejlesztése	CD lejátszó, CD, állatok képei
		Móricz Zsigmond: Állatmesék - A kismalac meg a farkasok	mesehallgatás	agresszió feloldása	mesekönyv
		Harcsabajusz és matrózmajom	diavetítés	segítőkészség, a munka megbecsülésének erősítése, pozitív-negatív értékek tudatosítása	diavetítő, diafilm
		Öreg néne őzikéje	diavetítés	segítőkészség erősítése	diavetítő, diafilm
10%	tél, Mikulás, karácsony	Kormos István: Mesék Vackorról - A télapó Vackornál	mesehallgatás	beleélő képesség, kommunikációs készség, emlékezőkészség fejlesztése	mesekönyv
		Bogyó és Babóca: A mézeskalácsok	mesehallgatás, dramatizálás		http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&v=Ck9ZFDes98w&NR=1
10%	érzékelés	Környezetünk hangjai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak hangjának felismerése	érzékelés fejlesztése	jól ismert, hangot adó tárgyak
		Környezetünk tárgyai	a közvetlen környezetükben lévő tárgyak felismerése		jól ismert, jellemző alakú, anyagú tárgyak

			tapintás útján		
		Környezetünk ízei	ízek felismerése		sós, édes, savanyú íz kóstolására alkalmas ételek
		Illatok, szagok a környezetünkben	illatok, szagok felismerése		kellemes illatú, kellemetlen szagú tárgyak
15%	farsang	Farsangi történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremt és fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok
		Bartos Erika: A jelmezbál	Te mi szeretnél lenni?	beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése	a mese szereplőinek jelmezes képei (kaktusz, katona, szőlő, nap, ceruza, stb.) , http://www.youtube.com/watch?v=LT4hMK4FO1k
		fejdíszkészítés	az előző óra képeiből ismételt választás, színezés, bemutatkozás		az előző óra képeinek fekete-fehér változata
		"Lufi fújás"	Kis körben állnak egymás kezét fogva. Ahogy nő a lufi, egyre bővül a kör. Ha eresztünk a lufiból, megint szűkül. (eleinte a pedagógus a lufi fújó)	együttműködési készség fejlesztése, kapcsolatteremt és, közösségalakítás	
10%	tavasz, Március 15. húsvét	Kormos István: Mesék Vackorról - Vackor és három zsák meleg	mesehallgatás		mesekönyv
		Petőfi Sándor: Nemzeti dal (1.2. versszak)	verstanulás, zászlókészítés	beleélő képesség, verbális memória fejlesztése	magyar zászló, papírcsíkok
		"Nyusz-nyusz" - szembekötős játék	a bekötött szemű gyerek hang alapján (nyusz-nyusz) meg kell találnia a társát	hallási figyelem fejlesztése, bizalomerősítés	kendő szembekötéshez, esetleg nyuszifül/fejdísz
		Húsvéti történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremt és fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok

10%	természetes és mesterséges kapcsolatalakítás	Hogy érzed magad?	lelkiállapot kifejezése tapssal	közösségalakítás, kapcsolatteremtés	
		Keresd a párod!	azonos jel keresése, kérdésfeltevés	mesterséges kapcsolatalakítás, kooperációs készség, kommunikáció, verbális emlékezet fejlesztése	párban azonos jeleket tartalmazó kártyák
		Névdobálás	1.saját név 2. választott név labdadobással pl. Zsuzsi, Peti-Peti- Misi, Misi-Juli	közösség-alakítás, kapcsolatterem-tés, verbális emlékezet fejlesztése	kis labda
10%	bizalomerősítés	Hol a ……?	bekötött szemmel tárgyak megkeresése (a bekötött szemű gyereket egy társa irányítja, az irányító nem tudja, hogy mit keresnek, a többiek nyújtanak felé tárgyakat)	bizalomerősítés, kapcsolatteremtés, közösség alakítás	nagyobb méretű, jellemző anyagú tárgyak (pl.plüss állatok)
		Szó posta	A feladó egy utasítást súg a mellette ülő fülébe, aki továbbadja, az utolsónak kell végrehajtani.		
		Hol a ……?	bekötött szemmel tárgyak megkeresése (a bekötött szemű gyereket egy társa irányítja, az irányító nem tudja, hogy mit keresnek, a többiek nyújtanak felé tárgyakat)		nagyobb méretű, jellemző anyagú tárgyak (pl.plüss állatok)
		Szó posta	A feladó egy utasítást súg a mellette ülő fülébe, aki továbbadja, az utolsónak kell végrehajtani.		
5%	nyár	"Napozás" - pihentető gyakorlat	hanyatt fekve, csukott szemmel követik az utasításokat	beleélő képesség fejlesztése	

		lepkevadászat	a teremben elrejtett lepkékből minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	papírlepkék

3.3.4.1.1.4. Dráma 4. osztály heti 1óra/ összesen 36óra

óraszám	témakör	tananyag	tanulói tevékenység	célkitűzés	eszközök
10%	hangulatok	A hangulatváltozás	Hangulatkártyák készítése, értelmezése	metakommunikációs készség fejlesztése	kis kártyák, melyeken egy kör van (fej lesz)
		Milyen a hangulatod?	Aktuális hangulat jelzése hangulatkártyával		hangulatkártyák
		Az emberek hangulata	az emberek hangulatának megállapítása fényképek alapján		fényképek
		Máté Angi: Volt egyszer egy kertész (születésnap)	mesehallgatás, az egyes részek hangulatának megállapítása		mesekönyv
10%	együttműködés	Csoportrajz	Egy gyerek rajzol valamit, megmondja, hogy mit rajzolt és továbbadja a lapot, a következő tovább rajzolja.	együttműködési készség fejlesztése, kapcsolatteremtés, közösségalakítás, fantázia fejlődésének elősegítése	rajzlap
		Közös mese	A pedagógus elkezd egy mesét, majd a kezében lévő tárgyat továbbadja a következő mesélőnek. Ha már nem folytatja, továbbadja a tárgyat.		apró tárgy
		Puskin: Mese a halászról meg a kis halról	mesehallgatás, beszélgetés		mesekönyv
			halak készítése egy közös tengerbe		színes papírok
10%	állatok	Jékely Zoltán: A három pillangó	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremtés fejlesztése, szókincsbővítés, közösségalakítás	síkbábok
			bábkészítés, bábozás		
		Mondj még egyet!	az elhangzott állatnév megismétlése, kiegészítése még eggyel	szeriális emlékezet, együttműködési készség, kapcsolatteremtés	

				elősegítése	
		Roderick Hunt-Alex Brychta: A csodakutya (Aranyfa sorozat)	mesehallgatás, beszélgetés	beleélő képesség fejlesztése	mesekönyv
8%	tél, Mikulás, karácsony	Találkoztam Mikulással!	a pedagógus minden gyereknek átadja a Mikulás üzenetét (jeleket küldött, ezeket megbeszéljük, majd értelmezniük kell)	beleélő képesség, együttműködési készség fejlesztése	
		Sven Nordquist: Pettson karácsonya	mesehallgatás, beszélgetés		mesekönyv
10%	mesék diafilmen	Az ördög három aranyhajszála		beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése, korábban szerzett élmények felidézése	diavetítő, diafilm
		A hét holló			
		Rigócsőr király			
		A brémai muzsikusok			
10%	farsang	Farsangi történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremtés fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok
		Jelmezbál	Korábbi évek farsangi képeinek megtekintése	beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése, korábban szerzett élmények felidézése	fényképek
		Mi lennél, ha bárminek beöltözhetnél? Miért?	beszélgetés, rajzolás		rajzlap
		"Lufi fújás"	Kis körben állnak egymás kezét fogva. Ahogy nő a lufi, egyre bővül a kör. Ha eresztünk a lufiból, megint szűkül. (eleinte a pedagógus a lufi fújó)	együttműködési készség fejlesztése, kapcsolatteremtés, közösségalakítás	
10%	tavasz, Március 15. / húsvét	Petőfi Sándor: Nemzeti dal (1.2. versszak)	vers felelevenítése, önként jelentkezés alapján szavalás, kokárdakészítés	beleélő képesség, verbális memória fejlesztése	magyar zászló, kokárda, nemzeti színű szalag
		Húsvéti történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremtés fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok

		tojáskeresés (a teremben vagy az udvaron)	a teremben/udvaron elrejtett tojásokból minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	apró csoki tojások
8%	természetes és mesterséges kapcsolatalakítás	Hogy érzed magad?	lelkiállapot kifejezése tapssal	közösségalakítás, kapcsolatteremtés	
		Keresd a párod!	azonos jel keresése, kérdésfeltevés	mesterséges kapcsolatalakítás, kooperációs készség, kommunikáció, verbális emlékezet fejlesztése	párban azonos jeleket tartalmazó kártyák
		Névdobálás	1. saját név 2. választott név labdadobással pl. Zsuzsi, Peti-Peti- Misi, Misi-Juli	közösségalakítás, kapcsolatteremtés, verbális emlékezet fejlesztése	kis labda
10%	érzékelés	Környezetünk hangjai	a tágabb környezetükben lévő tárgyak hangjának felismerése	érzékelés fejlesztése	jól ismert, hangot adó tárgyak
		Környezetünk tárgyai	a tágabb környezetükben lévő tárgyak felismerése tapintás útján		jól ismert, jellemző alakú, anyagú tárgyak
		Környezetünk ízei	ízek felismerése bekötött szemmel		sós, édes, savanyú íz kóstolására alkalmas ételek
		Környezetünk színei	színek felismerése, azonosítása		mindenféle színű tárgyak (nem csak alapszínek)
14%	nyár	"Napozás" - pihentető gyakorlat	hanyatt fekve, csukott szemmel követik az utasításokat	beleélő képesség fejlesztése	
		lepkevadászat	a teremben elrejtett lepkékből minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	papírlepkék

3.3.4.1.1.5. Dráma 5. osztály heti 1óra/ összesen 36 óra

óra-szám	témakör	tananyag	tanulói tevékenység	célkitűzés	eszközök

10%	hangulatok	A hangulatváltozás	Hangulatkártyák készítése, értelmezése	metakommunikációs készség, verbális kommunikáció fejlesztése	kis kártyák, melyeken egy kör van (fej lesz)
		Milyen a hangulatod?	Aktuális hangulat jelzése hangulatkártyával		hangulat-kártyák
		Az emberek hangulata	az emberek hangulatának megállapítása fényképek alapján		fényképek
		Mondatbefejezések: Jó kedvem van, mert… Szomorú vagyok, mert… Csalódott vagyok, mert…	Mondatok befejezése a hangulatnak megfelelően.		mesekönyv
10%	együttműködés	Csoportrajz	Egy gyerek rajzol valamit, megmondja, hogy mit rajzolt és továbbadja a lapot, a következő tovább rajzolja.	együttműködési készség fejlesztése, kapcsolatteremtés, közösségalakítás, fantázia fejlődésének elősegítése	rajzlap
		Közös mese	A pedagógus elkezd egy mesét, majd a kezében lévő tárgyat továbbadja a következő mesélőnek. Ha már nem folytatja, továbbadja a tárgyat.		apró tárgy
		Puskin: Mese a halászról meg a kis halról	mesehallgatás, beszélgetés		mesekönyv
			halak készítése egy közös tengerbe		színes papírok
10%	állatok	"Szó posta"	A feladó egy állatnevet súg a mellette ülő fülébe. Az utolsó játékos utánozza azt az állatot.	beleélő képesség, együttműködési készség, metakommunikáció fejlesztése, közösség-alakítás	
		Mondj még egyet!	az elhangzott állatnév megismétlése, kiegészítése még eggyel	szeriális emlékezet, együttműködési készség, kapcsolatteremtés elősegítése	
		Móricz Zsigmond: Állatmesék c. kötetből szabadon választott mese feldolgozása	mesehallgatás, beszélgetés	beleélő képesség fejlesztése	mesekönyv
10%	Mikulás, karácsony	Találkoztam Mikulással!	a pedagógus minden gyereknek átadja a Mikulás üzenetét (jeleket küldött, ezeket megbeszéljük, majd értelmezniük kell)	beleélő képesség, együttműködési készség fejlesztése	

		Három fenyőfa	mesehallgatás, dramatizálás		mesekönyv
10%	barátság	Milyen a jó barát?		beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése, korábban szerzett élmények felidézése	
		Lázár Ervin: Négyszögletű kerek erdő (részletek)			
10%	farsang	Farsangi történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremtés fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok
		Jelmezbál	Korábbi évek farsangi képeinek megtekintése	beleélő képesség, kommunikációs készség fejlesztése, korábban szerzett élmények felidézése	fényképek
		Mi lennél, ha bárminek beöltözhetnél? Miért?	beszélgetés, rajzolás		rajzlap
		"Lufi fújás"	Kis körben állnak egymás kezét fogva. Ahogy nő a lufi, egyre bővül a kör. Ha eresztünk a lufiból, megint szűkül. (eleinte a pedagógus a lufi fújó)	együttműködési készség fejlesztése, kapcsolatteremtés, közösségalakítás	
10%	húsvét	Húsvéti történet	bábelőadás megtekintése (pedagógus/ok előadásában)	beleélő képesség, kapcsolatteremtés fejlesztése, szókincsbővítés	kesztyűbábok
		tojásdíszítés	Óra elején húznak egy nevet, amit titokban kell tartani. Óra végén átadják neki az elkészült ajándékot.	önfegyelem erősítése, együttműködési készség, fantázia fejlesztése, kapcsolatteremtés	kifújt tojások
		tojáskeresés (a teremben vagy az udvaron)	a teremben/udvaron elrejtett tojásokból minél többet össze kell gyűjteniük	mozgásos készségek, rivalizációs készség fejlesztése	apró csoki tojások
10%	természetes és mesterséges kapcsolatalakítás	Hogy érzed magad?	lelkiállapot kifejezése tapssal	közösségalakítás, kapcsolatteremtés	
		„Keresd a párod!”	azonos jel keresése, kérdésfeltevés	mesterséges kapcsolatalakítás, kooperációs készség, kommunikáció, verbális emlékezet fejlesztése	párban azonos jeleket tartalmazó kártyák

		„Névdobálás”	1. saját név 2. választott név labdadobással pl. Zsuzsi, Peti-Peti- Misi, Misi-Juli	közösségalakítás, kapcsolatteremtés, verbális emlékezet fejlesztése	kis labda
10%	érzékelés	Környezetünk hangjai	a tágabb környezetükben lévő tárgyak hangjának felismerése	érzékelés fejlesztése	jól ismert, hangot adó tárgyak
		Környezetünk tárgyai	a tágabb környezetükben lévő tárgyak felismerése tapintás útján		jól ismert, jellemző alakú, anyagú tárgyak
		Környezetünk ízei	ízek felismerése bekötött szemmel		sós, édes, savanyú íz kóstolására alkalmas ételek
		Környezetünk színei	színek felismerése, azonosítása		mindenféle színű tárgyak (nem csak alapszínek)
10%	nyár	"Napozás" - pihentető gyakorlat	hanyatt fekve, csukott szemmel követik az utasításokat	beleélő képesség fejlesztése	
		Mit teszel a bőröndbe?	mindenki csak 5 dolgot vihet magával (először írják le) Könnyebb változat: az asztalon lévő tárgyak közül mit vinnél mindenképp magaddal?	gondolkodás fejlesztése, fontos-kevésbé fontos megkülönböztetése	nyaraláshoz szükséges és nem szükséges tárgyak

3.3.4.1.2. Fantázia gyermek-aerobik

Ajánlott 1. – 3. osztály - Heti 1 óra

A fantázia gyermek –aerobik egy olyan mozgásprogram, mely a gyerekekkel megszeretteti a mozgást, kialakítja az egészséges életmód iránti vágyat. Figyelembe veszi a gyerekek személyiségét, életkori sajátosságait, egyéni képességeit. Alapja a safe aerobik, mely rendkívül óvja az ízületeket.

Mivel sérült gyermekekről van szó fontos, hogy ne legyenek megerőltetőek, könnyen elsajátíttathatóak legyenek a gyakorlatok. A mozgásanyag állat és mesekoreográfiákban jut kifejezésre, mivel gyermekeink az utánzó mozgásra a legfogékonyabbak. A gyerekek az állatok mozgására jellemző mozgás-dallamokat tanulnak meg az utánzás és az egyes állatokra jellemző mondókák segítségével, az életkornak megfelelő zenére. A mozgásformák egyszerűek (alacsony, vegyes, és magas intenzitásúak). A koreográfiák az osztályfoknak megfelelően nehezednek. Nagyon hatékony mivel sokrétű fejlesztést szolgál. Fejleszti a koordinációs, kondicionális képességeket. Jó hatással van a koncentrációs képességekre, segíti a térérzékelést, valamint fejleszti a ritmusérzéket.

Az órák felépítése:

- ráhangolódás 5-10 perc
- bemelegítés játékos mozgással felülről-lefelé 5-10 perc
- koreográfia tanulása, ismétlése 5-10 perc
- mozgásos játék a maradék időben levezetésként

Fontosnak tartom, hogy a gyerekek ne tanórának tekintsék ezt a fajta mozgást, inkább játékos együttjátszásnak.

3.3.4.1.2.1. Fantázia gyermek aerobik 1. osztály - heti 1 óra

Hónap	Óra	Óra anyaga
Szeptember	**1.**	Ismerkedés, az óvodában tanult mondókák felidézése mozgással kisérve (Fújja a szél…, Aki nem lép… stb.)
	2.	Csibe (1 új koreográfia + mondóka) - alacsony intenzitású
	3.	Csibe+ denevér (1 régi + 1 új koreográfia + mondóka) – mind kettő alacsony intenzitású
	4.	Csibe+denevér+cica (2 régi+1 új koreográfia+mondóka) –a régiek alacsony az új vegyes intenzitású
Október	**1.**	Ismétlés csibe+denevér+cica koreográfia
	2.	Kutya (1 új+3 régi koreográfia + mondóka)- alacsony intenzitású „Az első 8 ütem alatt 4X követelő, határozott kutyaugatás. A második 8 ütemben elszomorodott kutya nyüszítés 4X.” Nagykutya, kiskutya
	3.	Pillangó (1 új + 4 régi koreográfia+ mondóka) – alacsony intenzitású „Száll, száll megáll. 2X.Repül, repül hopp.2X”
	4.	Zebra (1 új + 3 régi koreográfia ismétlése+mondóka) – alacsony intenzitású „Zebra csíkos jaj, de jó. Mindenkinek jár egy pók.”
November	**1.**	Lovacska, cirkuszi lovacska (1 új+ 3 régi koreográfia+mondóka) – vegyes intenzitású „Lép, lép nyi-ha-ha.2X. Lép,lép hopp-hopp-hopp.2X”
	2.	Kígyó (1 új + 3 régi koreográfia+ mondóka) – alacsony intenzitású „Nincsen keze, nincsen lába. Siklik a földön magába.”
	3.	Kutya + pillangó + zebra ismétlés
	4.	Katica (1 új+2 régi koreográfia+mondóka) - vegyes intenzitású „Katica repül, katica száll. Katica kecses, mint a nádszál.”
December	**1.**	Katica+kígyó+lovacska ismétlés
	2.	Csibe + denevér + cica ismétlés
	3.	Kutya+pillangó+zebra ismétlés
Január	**1.**	Gyerekek által választott tanult koreográfiák ismétlése
	2.	Egér (1 új +3 régi koreográfia+ mondóka)- vegyes intenzitású „Nem lát, nem hall fut,fut,fut,fut.2X
	3.	Egyszarvú lovacska (1 új+ 3 régi koreográfia+ mondóka) – alacsony intenzitású „Hol volt, hol nem volt, egyszer volt egy kis ló.”2X

	4.	Egér+egyszarvú lovacska koreográfiák ismétlése.
Február	**1.**	Maci (1 új+3 régi koreográfia+mondóka) – alacsony intenzitású „Lépes mézet brum, brum, brum, brum.2X”
	2.	Őzike (1 új + 3 régi koreográfia+mondóka) – vegyes intenzitású „ Előre lép, hátralép, előrelép, bokor,bokor. jobb-bal”
	3.	Őzike+maci koreográfiák ismétlése
	4.	Egér+ egyszarvú lovacska koreográfiák ismétlése
Március	**1.**	Ismétlés az első félévben tanult koreográfiákból 4 választott
	2.	Barbatrükk (1 új+3 régi első félévesből+mondóka)- vegyes intenzitású „Hüpp, hüpp, hüpp barbatrükk. 2X” jobb-bal
	3.	Mosómasa (1 új+2 régi az első félévesből+1 régi+ mondóka) – alacsony intenzitású „Mosómasa a nevem, meregetve tereget.”
	4.	Gyerekek által választott koreográfiák ismétlése 5-6 db
Április	**1.**	Vidor (1 új koreográfia+mondóka)- vegyes intenzitású „Süt a nap, fúj a szél, de vidám, ez az év”
	2.	Előző óra koreográfiájának ismétlése + 3 régi szabadon választott
	3.	Szende (1 új koreográfia+ mondóka) – vegyes intenzitású „Szende, Szende szenderegne,de a kán-kán feltüzelte!”
	4.	Előző óra koreográfiájának ismétlése + 3 régi szabadon választott
Május	**1.**	4-5 tanult koreográfia ismétlése
	2.	4-5 tanult koreográfia ismétlése
	3.	4-5 tanult koreográfia ismétlése
	4.	4-5 tanult koreográfia ismétlése
Június	**1.**	Koreográfiák önálló bemutatása (szabadon választott)
	2.	Koreográfiák önálló bemutatása (szabadon választott)

3.3.4.1.2.2. Fantázia gyermek aerobik 2. osztály - heti 1 óra

Hónap	Óra	Óra anyaga
Szeptember	**1.**	Játékos mozgás mondókával kisérve „Ilyen a nagy óriás…,Hej Gyula….. stb)
	2.	Előző évben tanult koreográfiák felidézése 3 db maci, egyszarvú lovacska, kígyó – alacsony intenzitású koreográfiák
	3.	Előző évben tanult koreográfiák felidézése 3 db katica, mosómasa, egér –alacsony és vegyes intenzitású koreográfiák
	4.	Előző évben tanult mesekoreográfiák felidézése 3 db Vidor, Szende, Barbatrükk – vegyes intenzitású koreográfiák
Október	**1.**	Szőlő lépés-keresztlépés (1 új koreográfia + mondóka)- alacsony intenzitású „Itóka, pityóka. Itóka, pityóka.”
	2.	Gorilla (1 új +1 régi koreográfia+ mondóka) – alacsony intenzitású „Kar-kar-huh-huh” 1X8 ütem
	3.	Bokszoló kenguru (1 új + 2 régi +mondóka)- alacsony intenzitású koreográfia „Nyuszika pif, Nyuszika paf, sakál pif-paf, Sakál pif-paf”
	4.	Ismétlés – szőlő lépés, gorilla, bokszoló kenguru

November	**1.**	Delfin (1 új+ 3 régi +mondóka) – vegyes intenzitású koreográfia „Terpesz, zár, fordul, hullám, hullám.”
	2.	Nyuszika (1 új + 1 régi+ 1 gyerekek által választott + mondóka) – magas intenzitású „Szatyor,szatyor, szatyor, szatyor, szia Malacka, szia Malacka.”
	3.	Izgága giliszta (1 új + 2 régi + mondóka) – magas intenzitású koreográfia „ Izeg, mozog zizike, izeg, mozog zizike.”
	4.	Tigris (1 új + 2 régi + mondóka) – magas intenzitású „Grrr….,lapulok. 2X.”
December	**1.**	Szőlő, gorilla, bokszoló kenguru ismétlése
	2.	Delfin, nyuszika, izgága giliszta ismétlése
	3.	Gyerekek által választott koreográfiák ismétlése
Január	**1.**	Ismétlés szabadon választott 3-4 koreográfia
	2.	Zsiráf (1 új + 2 régi + mondóka) – alacsony intenzitású koreográfia „Ágas-bogas ez a fa, Zsiráf Zsiga mutatja.”
	3.	Hófehérke (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Hófehérke a nevem, hófehér a tenyerem.” 2X8 ütem
	4.	Gonosz mostoha (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Tükröm, tükröm mondd meg nékem, ki a legszebb a vidéken?”
Február	**1.**	Morgó (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Morgó törpe az én nevem, most azonnal nagy rend legyen!”
	2.	Kuka (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Kuka, Kuka mit csinálsz? Szamárfülből csutorát!”
	3.	Ismétlés (Hófehérke, Gonosz mostoha)
	4.	Ismétlés (Morgó, Kuka)
Március	**1.**	Ismétlés állatkoreográfiák 4 db
	2.	Ismétlés állatkoreográfiák 4 db
	3.	Kis hableány (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Kicsi vagyok én, majd megnövök én, mint a hullám a habokból, majd kibújok én!”
	4.	Vízi boszorka (1 új mesekoreográfia + mondóka) – alacsony intenzitású „tekerem mérgem, kavarom szépen!”
Április	**1.**	Muréna (1 új mesekoreográfia + 1 régi +mondóka)- alacsony intenzitású (duplázás tanítása) „ Nyit-nyit, zár-zár. Muréna a mázsás sáfár.”
	2.	Ismétlés Kis hableány, Vízi boszorka
	3.	Ismétlés gyerekek által választott 3-4 mesekoreográfia
Május	**1.**	Bevezetés a verses koreográfiákba – Bíztatás (1 új verses koreográfia + mondóka) – alacsony intenzitású „Hét púpú zivatar, felássuk a kertet. ki dolgozni nem akar gyümölcsöt se nyelhet.”
	2.	Gyakorlás – Bíztatás verses koreográfia
	3.	Ismétlés – Bíztatás verses koreográfia + 1 régi állatkoreográfia
	4.	Ismétlés az idei évben tanult koreográfiákból 4-5
Június	**1.**	Gyerekek által választott koreográfiák önálló bemutatása, gyakorlása

	2.	Gyerekek által választott koreográfiák önálló bemutatása, gyakorlása

3.3.4.1.2.3. Fantázia gyermek aerobik 3. osztály - heti 1 óra

Hónap	Óra	Óra anyaga
Szeptember	**1.**	Játékos mozgás mondókával kisérve „ Jaj de nagy az elefánt…, Álljunk fel iskolások…stb”
	2.	Előző évben tanult állatkoreográfiák felidézése 4 db (gorilla, bokszoló kenguru, delfin, nyuszika)
	3.	Előző évben tanult állatkoreográfiák felidézése 4 db (szőlőlépés, tigris, zsiráf, izgága giliszta)
	4.	Előző évben tanult mesekoreográfiák felidézése 3 db (Hófehérke, Gonosz mostoha, Morgó)
Október	**1.**	Előző évben tanult mesekoreográfiák felidézése 3 db (Kis hableány, Vízi boszorka, Muréna)
	2.	Griffmadár (1 új koreográfia + 2 régi+ mondóka) – vegyes intenzitású „Sasszé, hinta,hinta, hinta. 2X”
	3.	Hipi-gupi (1 új + 2 régi + mondóka) – vegyes intenzitású „Hipi-gupi a nevem, hipi-hupás a fejem.”
	4.	Rózsaszín párduc (1 új + 2 régi + mondóka) – vegyes intenzitású koreográfia „ Csip-csap, lépked, hetyke, délceg.”
November	**1.**	Pufogó vipera (1 új + 2 régi+ mondóka) – vegyes intenzitású koreográfia „Csúszik, mászik, piff, paff. 2X”
	2.	Szöcske (1 új + 2 régi + mondóka) – magas intenzitású koreográfia „Elöl, oldalt, hátul, zár, a kis szöcske szökell már.”
	3.	Orrszarvú (1 új + 2 régi + mondóka) – magas intenzitású koreográfia „Orrom erős, szívem kemény, én vagyok az orros tehén.”
	4.	Ismétlés (Griff, Hippi-guppi, Rózsaszín párduc)
December	**1.**	Ismétlés (Puffogó vipera, szöcske, orrszarvú)
	2.	Öreg király (1 új mesekoreográfia + mondóka) – vegyes intenzitású „Öreg király nem vén király, ide-oda ugrat lován.”
	3.	Ismétlés mesekoreográfia + 2 régi
Január	**1.**	Ismétlés gyerekek által választott koreográfiák 3-4 db
	2.	Pletykázó asszonyok (1 új vers koreográfia) – vegyes
		intenzitású „Juli néni, Kati néni letye-petye lepetye, (szünet) üldögélnek a sarokba, jár a nyelvük, mint a rokka letye-petye lepetye.”
	3.	Ismétlés vers koreográfia – Juli néni……
	4.	Gyakorlás vers koreográfia + 3 régi
Február	**1.**	Regélő (1 új vers koreográfia) – vegyes intenzitású „Három görbe legényke-ke, róka rege róka, tojást lopott ebédre-re róka rege róka, lett belőle rántotta-ta róka rege róka, a kutya lerántotta-ta róka rege róka.”

	2.	Gyakorlás Regélő vers koreográfia
	3.	Gyakorlás Regélő vers koreográfia
	4.	Ismétlés Regélő + Juli néni verskoreográfiák
Március	**1.**	Haragosi (1 új vers koreográfia) – vegyes intenzitású „Fut, robog a kicsi kocsi rajta ül a Haragosi din don diridongó ha kiborul az a kocsi leröpül a Haragosi din don diridongó.”
	2.	Gyakorlás Haragosi vers koreográfia
	3.	Gyakorlás Haragosi vers koreográfia
	4.	Ismétlés eddig tanult állatkoreográfiák közül 4-5 db
Április	**1.**	Gyerekek által választott koreográfiák ismétlése 4-5 db
	2.	Csiribiri (1 új vers koreográfia) – vegyes intenzitású „Csiribiri, csiribiri zabszalma (szünet) négy csillag közt alszom ma (szünet) csiribiri, csiribiri bojtorján (szünet) lélek lép a lajtorján.”
	3.	Gyakorlás Csiribiri vers koreográfia
	4.	Gyakorlás Csiribiri vers koreográfia
Május	**1.**	Mint a mókus fenn a fán …. 6X8 ütemes tornagyakorlat – alacsony intenzitású.
	2.	Gyakorlás –Mint a mókus
	3.	Ismétlés verses koreográfiák 3 db
	4.	Ismétlés –Mint a mókus + 2 régi szabadon választott
Június	**1.**	Gyerekek által választott koreográfiák bemutatása (önállóan)
	2.	Gyerekek által választott koreográfiák bemutatása (önállóan)

3.3.4.1.3. Néptánc tanmenet

3.3.4.1.3.1. Néptánc 4.osztály (heti 1óra/ összesen 36 óra)

hónap	**óra**	**Bemelegítés**	**Motívumfűzések**	**Játék**
Szeptember 10%	1.	Járás negyed értékű hangjegyekre	Motívumfűzés: „Elmentem én Töröcskére…	„Tekeredik a kígyó…”
	2.	Járás negyed értékű hangjegyekre, ugyanez tapssal	Motívumfűzés: „A nyulacska kicsike…”	Kiszámolós párcserélős játékok
	3.	Járás negyed tapssal kísérve Hallgatjuk a népdalt, vagy népzenét és tapsoljuk, majd visszadobogjuk a dal ritmusát	Kapuzás körben és oszlopban	Kiszámolók tanulása „ Túró tekenő”
	4.	Járás nyolcad értékű hangjegyekre, ugyanez tapssal kísérve	Egyes csárdás jobbra- balra	Eddig tanultak ismétlése

Október 10%	1.	A hallott zenét, ill. népdalt tá- tá ritmusú tapssal kísérjük	Egyes csárdás jobbra- balra, tovahaladva	Csigába tekeredés:" Csivirintem"
	2.	Járás futás zenére, játékos utánzó szabadgyakorlatok: - sótörés, - kocsikázás mondókára	Eddig tanultak ismétlése	Kiszámolók tanulása „Sárga lábú kiskakas"
	3.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok – ugrások, ruggózások	Egyes csárdás sarokemelgetővel, höcögővel, két lépés csárdás ingó lépéssel, höcögővel, sétával	Eddig tanultak ismétlése
	4.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok – ugrások, rugózások	Cifra helyben ti-ti tá tapssal kísérve	Vonulós játékok
November 10%	1.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok zenére	Egyszerű cifra változatok tanulása	Kiszámolós párcserélős játékok Kiszámolók ismétlése
	2.	Negyed járás saját énekre	Motívum: „Zöld erdőben…"	Vonulós játékok: "Kőketánc"
	3.	Negyed járás saját énekre és a dallam ritmusának tapsolása	Gyakorlás: „Zöld erdőben…"	
December 10%	1.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok zenére	Mondókák kiszámolók tanulása	Párválasztó játékok
	2.	Negyed járás saját énekre és a dallam ritmusának tapsolása: saját ének kísérése ti-ti tá ritmusú tapssal	Improvizáció az eddig tanul t motívumokból / csárdás, höcögő/	Eddig tanult játékok ismétlése
	3.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok zenére	Cifra gyakorlása tapssal kísérve	Eddig tanult játékok ismétlése
Január 10%	1.	Hangjegyérték gyakorlatok járása különböző tempóban: lassú - közepes - gyors	Egyszerű cifra változatok Ismétlés: Egyes csárdás	Felelgetős játékok:" Volt-e itt az úr?"
	2.	Hangjegyérték gyakorlatok járása különböző tempóban: lassú - közepes - gyors	Motívumfűzés: „Erre gyere …"	Előző órán tanult ismétlése
	3.	Járás futás zenére	Utánzó, és páros szabad	Felelgetős játékok:

			gyakorlatok	„ Főzzünk, főzzünk …”
	4.	Járás futás zenére	„ Erre gyere…” c. motívumfűzés gyakorlása	Gyakorlás
Február 10%	1.	Futások: - gyors irányváltással, - alakzatokban, - hullámvonalban	Eddig tanult motívumfűzések ismétlése Új motívum: rida lépés	Játékfűzés: „Hajlik a meggyfa”
	2.	Futások: gyors irányváltással, - alakzatokban, - hullámvonalban	Rida lépés gyakorlása	Gyakorlás
	3.	Szökdelések, játékos páros gyakorlatok	Dal tanulása: „Vígan vígan…”	Fogócska: „Fészekfogó”
	4.	Szökdelések, játékos páros gyakorlatok		Ügyességi játékok fiúknak: „Tücsköt ringatok”
Március 10%	1.	Járás futás feladatokkal	Rida lépés gyakorlása	Lány játékok:” Kocsis kocsis komámasszony”
	2.	Járás negyed értékű hangjegyekre, ugyanez tapssal	Szabad tánc a tanult motívumokkal	Fogócska: Fészekfogó
	3.	Járás negyed tapssal kísérve Hallgatjuk a népdalt, vagy népzenét és tapsoljuk, majd visszadobogjuk a dal ritmusát	Szabad tánc ugrós motívumokkal párosan egymással szemben	Szarkatánc:” Vékony vászon lepedő”
	4.	Járás nyolcad értékű hangjegyekre, ugyanez tapssal kísérve	Szökdelés irányváltással, vagy leguggolással	Szerepjátszó: „Most viszik…”
Április 10%	1.	A hallott zenét, ill. népdalt tá- tá ritmusú tapssal kísérjük	Ritmikai gyakorlatok ismétlése	Fogócska játékok
	2.	Járás futás zenére, játékos utánzó szabadgyakorlatok: - sótörés, - kocsikázás mondókára	Új motívum: Lengető	Mondókák tanulása
	3.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok – ugrások, - rugózások	Lengető gyakorlása	Páros fogók
Május 15%	1.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok zenére	Lengető változatok tanulása	Párválasztó játékok
	2.	Negyed járás saját énekre és	Improvizáció az eddig tanult	Eddig tanult játékok

		a dallam ritmusának tapsolása - saját ének kísérése ti-ti tá ritmusú tapssal	motívumokból / csárdád, cifra, höcögő, rida, lengető/	ismétlése
	3.	Mozgásos dinamikus gyakorlatok zenére	Lengető változatok tanulása: - lengető cifrával	Mondókák tanulása: „ Így tedd rá…”
	4.	Járás futás feladatokkal - galopp szökdelés irányváltással - ugrós különböző kartartásokkal	Lengető változatok tanulása - lengető höcögővel	Szerepjátszó utánzó játékok „Katica szállj el…”
Június 5%	1.	Járás futás zenére feladatokkal	Lengető változatok ismétlése	Fogócska játékok
	2.	Járás futás zenére	Az egész évben tanult ritmikai gyakorlatok ismétlése Rögtönzések, improvizáció ugrós zenére	Az évben tanult játékok ismétlése

3.3.4.1.3.2. Néptánc tanmenet - 5. osztály

hónap	óra	**Bemelegítés**	**Motívumfűzés**	**Játék**
Szeptember 10%	1.	Járás futás zenére Járás közben feladat: - óriás járás - törpe járás - külső belső talpél Légzőgyakorlatok Szabadgyakorlatok	A 4. osztályban tanult motívumfűzések ismétlése	A 4. osztályban tanult játékok ismétlése
	2.	Járás futás zenére Járás közben feladat: - óriás járás - törpe járás - külső, belső talpél Légzőgyakorlatok Szabadgyakorlatok	A 4. osztályban tanult motívumfűzések ismétlése	A 4. osztályban tanult játékok ismétlése
	3.	Járás futás zenére Járás közben feladat: - óriás járás - törpe járás - külső belső talpél Légzőgyakorlatok Szabadgyakorlatok	Improvizáció az egyszerű ugrós motívumokból / cifra oldalt/	Mondókák ismétlése „Jancsi bácsi” „Fenem, fenem”
	4.	Járás futás zenére feladatokkal	Improvizáció az egyszerű ugrós motívumokból / cifra	Kiszámolók ismétlése

			előre hátra, dudálás, lengető/	
Október 10%	1.	Járás futás zenére feladatokkal - futás körben - futás sorban - futás eszközökkel	Szabad tánc egyszerű ugrós motívumokból párosan egymással szemben /lány keze csípőn, fiú keze hátul csukló fogásban vagy szabadon/	Szerepjátszó „Most viszik Danikáné lányát”
	2.	Járás futás zenére feladatokkal - futás körben - futás sorban futás eszközökkel	Szabad tánc egyszerű ugrós motívumokból párosan egymással szemben /lány keze csípőn, fiú keze hátul csukló fogásban vagy szabadon/	Szarka tánc „ Vékony vászon lepedő”
	3.	Szökdelés irányváltással leguggolással	Páros ugrós motívumok tanulása, a motívumok kötése gyakorlása „ Derék gyerek…”	Gyakorlás eddig tanult játékokból
	4.	Szökdelés irányváltással leguggolással	Páros ugrós motívumok tanulása, a motívumok kötése gyakorlása „ Derék gyerek…”	Gyakorlás eddig tanult játékokból
November 10%	1.	Járás futás zenére Járás feladatokkal	„Télen tetűt teleltettem…” csárdás / höcögő / cifra	Szerepjátszó utánzó játékok
	2.	Járás futás zenére Járás feladatokkal	-lengető -láb alatti csapó	Fogócska „Fészekfogó”
	3.	Járás futás zenére Járás feladatokkal	- csapásoló -térdütögető	Fogócska „Fészekfogó”
December 10%	1.	Futás járás zenére feladatokkal	Szabad tánc ugrós motívumokból, párosan egymással szemben	Ismétlés
	2.	Futás járás zenére feladatokkal	Tanult táncfűzések ismétlése / cifra, rida/	Kergetőző „ Tüzet viszek…”
	3.	Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok	Tanult táncfűzések ismétlése / cifra, rida/	Kergetőző „ Tüzet viszek…”
Január 10%	1.	Páros fogó /Kocsizás/	Tanult táncfűzések ismétlése / cifra, rida/	Szerepjátszó: „Kecske ment a kertembe…”
	2.	Szarkatánc egyénileg párban	Dunántúli ugrós lépések fűzése	Szerepjátszó: „Kecske ment a kertembe…”
	3.	Szökdelés mondókára énekre	Dunántúli dalok szövegek tanulása „ Erre gyere…” „ Papp Vendelnek…”	Fogócska
	4.	Szökdelés mondókára énekre	Dunántúli dalok szövegek tanulása: „Erre gyere…” „ Papp Vendelnek…”	Kiszámolók tanulása „ Ekedem bekedem…”
br uá r 10	1.	Légző és lazító hatású gyakorlatok	Lent hangsúlyos zárt rida tanulása	Kiszámolók „1, 2, 3, 4, te kis

				varga…”
	2.	Fógó játék „ Ha én cica volnék…”	Lent hangsúlyos zárt rida tanulása	Párválasztó „Hajdináné rokona…”
	3.	Futás járás zenére feladatokkal	„Két szál pünkösdrózsa…” c. motívumfűzés tanulása	Fogócska
	4.	Szabadgyakorlatok	Kétlépéses csárdás jobbra-balra „Két szál pünkösdrózsa…” c. motívumfűzés tanulása	Mezőföldi leányjátékok tanulása
Március 10%	1.	Járás futás közben feladatok végzése. Galopp szökdelés 4 ütemben körrel szemben, 4 ütemben körnek háttal	Kapuzás „ Tavaszi szél…”	Mezőföldi leányjátékok tanulása
	2.	Járás futás közben feladatok végzése. Galopp szökdelés 4 ütemben körrel szemben, 4 ütemben körnek háttal	Kapuzás „ Tavaszi szél…”	Párválasztó „ Haj, haj, meggy…”
	3.	Járás zenére, különös figyelemmel a szép tartásra	Új motívum: Kanásztánc - lengető - egyes csárdás - höcögő - kopogó	Kiszámolók
	4.	Járás zenére, különös figyelemmel a szép tartásra	Új motívum: Kanásztánc - lengető - egyes csárdás - höcögő - kopogó	Utánzó „ Ekete, pekete…”
Április 10 %	1.	Játékos utánzó gyakorlatok	Eddig tanult motívumfűzések gyakorlása	Kiszámolók „ Egyedem…”
	2.	Páros gyakorlatok	Eddig tanult motívumfűzések gyakorlása	Tavaszköszöntő népszokások
	3.	Futás járás zenére feladatokkal	Kopogó motívum tanulása	Tavaszköszöntő népszokások
Május 15%	1.	Egyszerű utánzó gyakorlatok	Kopogó motívum tanulása	Mondókák ismétlése
	2.	Bemelegítés eddig tanult motívumokkal	„Új a csizmám…” motívumfűzés tanulása	Fogócska
	3.	Futás járás zenére feladatokkal	„Új a csizmám…” motívumfűzés tanulása	Fogócska
	4.	Elsősorban játékokkal	„Új a csizmám…” motívumfűzés tanulása	Felelgetős játékok
Június 5%	1.	Elsősorban játékokkal	Az év folyamán tanultak ismétlése, gyakorlása	Játékok játszása szabad választás szerint
	2.	Elsősorban játékokkal	Az év folyamán tanultak ismétlése, gyakorlása	Játékok játszása szabad választás szerint

3.3.4.2. Mozgókép és média tanmenet

MOZGÓKÉP ÉS MÉDIAISMERET 6-7-8. évfolyam Évi óraszám: 74
Célok és feladatok

A mozgóképkultúra és médiaismeret, mint iskolai tantárgy, elsősorban a **mozgóképi** *(film, televízió, videó, komputerjáték, web)* **szövegértés képességének fejlesztését** *és az audiovizuális média társadalmi szerepének, működési módjának tisztázását* szolgálja, hiszen a média rendkívüli hatással van a korunk emberének tájékozottságára, személyiségére. Tömegek napirendjét osztja be a televízió; sugalmazza, hogyan gondolkodjunk a világ dolgairól; étkezési, vásárlási divatokat indít, hősöket, eszményeket, életcélokat teremt. Mivel a film, a televízió és az Internet átformálja a nyelvet, az értékrendet, a ritmusérzéket, az ízlést, a vágyakat, a hősöket, a tabukat, a művészetet és a műélvezetet, az alkotást és a befogadást egyaránt, a **médianevelés a személyiségfejlesztés eszköze.**
A tantárgy oktatásának elsődleges célja, hogy a tanulók felkészültséget szerezzenek a különböző médiaszövegekkel kapcsolatban az önálló és kritikus attitűd kialakítására, és nyitott szemlélettel használják a hagyományos és az új médiumokat. Az ehhez szükséges képességek az 6-7. osztályos korosztálynál az élményekkel telített helyzetekben, művek és műsorok feldolgozásával, önálló és csoportosan végezhető kreatív gyakorlatok sorozatában, a tematika **tevékenységközpontú** feldolgozásával fejleszthetőek, hogy a gyerekek nézőként meg tudják különböztetni a különböző műfajú filmeket, felismerjék a hírt és a kommentárt.
Fejlesztési követelmények
A célokból és a feladatokból adódóan a sikeres mozgóképkultúra-médiaismeret oktatás kiemelten fejleszti a **kommunikációs és együttműködési készséget**, támogatja az *alkotás*ra való beállítódást, fejleszti a *problémamegoldó* képességet, a *megfigyelés*, a t*ájékozódás,* a *rendszerezés* képességét. Elemzéssel és az alkotói szerepek gyakoroltatásával fejleszti a reális énkép kialakítását. A művészi alkotásokban feltáruló konfliktusok értelmezésével, a valós emberi sorsok átélhető megjelenítésével segíti a *toleráns,* másokkal szemben *empatikus* személyiség kialakítását, az életvezetés és az érvényesülés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését.
A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatása során tudatosítani kell, hogy a mozgóképi közlésmód miért és miképpen alkalmas a tapasztalati világ reprodukálására és egyúttal a személyes közlésre.
Az audiovizuális szövegek szövegértési képességének fejlesztése során arra is törekedni kell, hogy a tanulók ismerjék fel a médiaszövegekben megjelenő kulturális mintákat. Az értelmezés egyik rétege tehát az ábrázolásban megmutatkozó szerzői vagy műfaji dominancia (személyesség, stílus, konvenció) és a befogadásban megmutatkozó nézői szerep (elvárás, azonosulás) felismerése, míg a másik meghatározó réteg a médiaszövegek befolyásoló, gyakran rejtett érték-és érdekrendszerének felismerését jelenti.
Ezért a tárgy oktatása során az iskolának biztosítania kell, hogy a tanulók a megfelelő mozgóképi alkotások tanulmányozása útján lehetőséget kapjanak saját személyiségük jobb

megismerésére, történelmi, társadalmi és kulturális összefüggések felismerésére, a tömegkommunikációs eszközök kritikus és szuverén használatára.
A mozgóképkultúra és médiaismeret óráin a diákoknak lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy alkalmas kreatív gyakorlatokkal fejlesszék mozgóképi kifejező képességüket és kifejező kedvüket, ezzel segítve őket személyes és árnyalt audiovizuális mondandójuk megfogalmazásában.

Belépő tevékenységformák
Művek, műsorok illetve azok részleteinek csoportos vagy kiscsoportos megtekintése.
Mozgóképi szövegek feldolgozása egyéni, kiscsoportos vagy csoportos formában:

- ✓ kreatív, gyakorlati feladatokkal (pl: felidézés, asszociáció, jelenetek, képsorok kiválasztása, csoportosítása, átszerkesztése)
- ✓ megbeszélés útján (pl. állítások megfogalmazása, feltevések ütköztetése, értelmezés)

Az ábrázolás eszközeinek tanulmányozása: önálló, vagy kiscsoportos feladatok (pl. képek csoportosítása, kollázs-készítés, szöveg-kiegészítés, story-board /rajzos skiccekkel illusztrált beállítás-terv/ ill. jelenet-terv készítése, élőkép /pillanatra megdermedő szituáció/ kialakítása, árnyjáték, főcím-készítés /pl. egy tévéműsor bejelentkező képsora/, kommentár ill. hangalámondás készítés).
Rövid tanulói beszámoló, kiselőadás, demonstráció (pl. művelődéstörténeti, technikatörténeti háttér ismertetése szakirodalom vagy önálló informálódás alapján)
Projektmunka: az órakeretet meghaladó, és hosszabb időszakra (3-6 hét) kiadott, gyakran több lehetőség alapján választható egyéni, vagy kiscsoportos feladatok, tevékenységi formák (pl. kutatás, adatok, tények, információk összegyűjtése, rendszerezése és feldolgozása – sajtóanyagokra, moziműsorokra, rádió és televízió műsorokra, weblapokra, reklámkampányokra vonatkozóan, önportré, fotó ill. video etűd készítése, forgatókönyv készítése, interjú készítése, filmelőzetes megtervezése ill. elkészítése, logó ill. címlaptervezés, munkanapló készítése).

3.3.4.2.1. Mozgókép és média ismeret: 6. évfolyam

óraszám	témakörök	tartalmak
Kommunikáció		
1-4.	Kommunikáció	Mi az a kommunikáció? Mit csinálunk, amikor kommunikálunk? Hogyan tudunk kommunikálni? - verbális, nonverbális és metakommunikáció beszéd, testbeszéd, „írott beszéd”, „képi beszéd”.

		állati kommunikáció Ajánlott tevékenységek: „Amerikából jöttem” Activity
5-6.	A kommunikáció története	Beszéd, írás, könyvnyomtatás, távközlés, informatika kora: számítógép, internet Funkciói: informálás, szórakoztatás, ismeretterjesztés, dokumentálás… Ajánlott tevékenységek: plakát, vagy könyvborító készítése.
7-8.	A média	A tömegkommunikáció fogalma A tömegkommunikáció ágai: sajtó, rádió, televízió, internet Ajánlott tevékenységek: riport készítése. Iskola rádió alakítása.
Mozgóképnyelv		
9-10.	A mozgókép előzményei	A mozgóképi közlés előzményei (valósághű kép, fény és árnyjátékok, történetmesélés képekkel, képsorozatok, képregény). Ajánlott tevékenységek: fényképek készítése, képregény rajzolása, árnyjáték.
7-8.	A film és a mozi felfedezése	A technikai képrögzítés és érzékelés alapjai, eszközei. Sokszorosítás, távközlés, tömegkommunikáció. Ajánlott tevékenységek: gyűjtő munka, Lumiere testvérek filmje.
9-10.	Televíziós műsortípusok	A reklám. A reklám a néző szempontjából. A reklám az értékesítő szempontjából. Ajánlott tevékenységek: http://www.reklamfilmek.com/ http://kreativreklam.blog.hu/ Ajánlott tevékenységek: dramatizálás.
11-12.	Televíziós műsortípusok	A hírek. A hír, tudósítás, kommentár. Ajánlott tevékenységek: készítsetek híreket az iskolarádió számára!
13-14.	Televíziós műsortípusok	TV újság használata
15-16.	Televíziós műsortípusok	Sorozatok, szappanoperák. Ajánlott tevékenységek: műsorajánló készítése.
17-18.	A film és a valóság kapcsolata	Dokumentumfilm – játékfilm. Hasonlóságok, különbségek. Ajánlott tevékenységek: Ajánlott film: Szerző: Koltay Gábor Cím: Honfoglalás Alcím: Főszerepben: Franco Nero

		Leírás: A legöregebb magyar törzsfő, Álmos felesége, Emese álmot lát: a turulmadár megtermékenyíti, s ágyékából ezüst folyam indul. Fia, Árpád a besenyők kegyetlen támadása és apja történetei hatására már gyermekként készül a szerepére, hogy népét az új hazába vezesse. Árpád fia, Levente is szép szál legény már, amikor Árpád összehívja a hat másik vezért, és vérszerződéssel pecsételik meg szövetségüket. Levente az Al-Dunánál áldozza életét a bolgárokkal vívott harcban, hogy a főcsapat átkelését biztosítsa a Kárpátokon. A Vereckei-hágónál Álmos letekint az eljövendő hazára és meghal. Pusztaszeren a népe pajzsára emeli Árpádot, aki Levente gyermekét, leendő uralkodóját mutatja fel nekik. hossza 107 perc kiadás éve: 1996 http://dokfilmekaneten.blogspot.hu/ http://www.filmajanlo.hu/
19-20.	A film formanyelve	Jelenet, beállítás, fordulat, epizód. Ajánlott film elemezése: Lúdas Matyi rendező: Dargay Attila író: Fazekas Mihály forgatókönyvíró: Dargay Attila, Nepp József, Romhányi József operatőr: Henrik Irén zene: Liszt Ferenc, Daróczi Bárdos Tamás narrátor: Mécs Károly hangmérnök: Bársony Péter vágó: Hap Magda Ajánlott tevékenységek: magyar ifjúsági film. http://www.pedellus.hu/mo/mo_pd-166.pdf http://www.youtube.com/watch?v=q24uK7BNfLQ http://www.youtube.com/watch?v=BrFimvPHzBA http://www.youtube.com/watch?v=m-RqfeHHTxg
21-24.	A film műfaji jegyei	Főszereplő, mellékszereplő, epizódszereplő, hősök, karakterek. Ajánlott tevékenységek: **Égigérő fű** színes, magyar ifjúsági film megtekintése elemzése a megadott szempontok szerint. hossz: 80perc. Szereplők: Rajz János, Hintsch György, Ullmann Mónika, Ujlaki Dénes, Dajka Margit, Drahota Andrea, Fónay Márta. **Égigérő fű film leírása** Poldi bácsi, a parkőr nyugdíjba készül. Negyvenéves szolgálata alatt annyira megszokta a zöld füvet, a virágokat, hogy el sem tudja képzelni, mi lesz vele nélküle. Misu, a kis rokongyerek

		azonban nem ismer lehetetlent, a házbeliek, a kukások, a rendőr, az orvos és minden ismerős bevonásával megszervezi, hogy felszedjék az udvar keramitkockáit, s helyükre gyeptéglákat telepítsenek.
25-30.	A mozgóképi elbeszélés	Az események időbeli és oksági rendje. Expozíció és lezárás. Fordulat és epizód. Cselekmény, történet, elbeszélés. Gárdonyi Géza: **„Az egri csillagok”** című film megtekintése Ajánlott tevékenységek: „Rege a csodaszarvasról” című film megtekintése és elemzése a megadott szempontok szerint. színes, magyar rajzfilm, 10 perc, 1996 rendező: Neuberger Gizella író: Arany János operatőr: Polyák Sándor, Csaplár József közreműködő: Gáspár Sándor producer: Mikulás Ferenc gyártásvezető: Vécsy Veronika
31-32.	Műfaji rendszerezés	Western, burleszk, vígjáték, sci-fi, … Ajánlott tevékenységek: tabló készítése Ajánlott film : **„A szeleburdi család”** színes, magyar vígjáték Film hossz: 73 perc Szereplők: Ernyey Béla, Drahota Andrea, Balázs Péter, Boros Zoltán, Máthé Erzsi, Csákányi László, Ábel Anita, Szani János, Tóth László, Mányai Zsuzsa, Ullmann Mónika, Csányi János. A szeleburdi család film leírása A háromgyermekes, értelmiségi Faragó család kissé zsúfoltan éli mozgalmas, ám tagjainak teljes autonómiát biztosító életét a kicsire méretezett budapesti lakásban, míg a szomszédban az újgazdag Belviziék konvencionálisan és célirányosan élnek minden luxussal berendezett lakásukban, magányra ítélve egyetlen gyermeküket. Természetesen utóbbiak tudnak elköltözni a zajos VII. kerületből egy kertes villába, Faragóék pedig továbbra is ugyanott teszik humorral, szeretettel és túláradó energiájukkal elviselhetővé, sőt vonzóvá az életet maguk és környezetük számára. **A 639. baba** színes, magyar sci-fi. Film hossz: 15 perc Korhatár: Korhatár nélkül megtekinthető Szereplők**:** Scherer Péter, Murányi Tünde
33-34.	Animációs filmek	Hogyan készülnek az animációs filmek? Ajánlott tevékenységek: **Bibliai történetek**- animációs film megtekintése

		http://stud-theol.blogspot.hu/2009/10/bibliai-tortenetek-rajzfilmen.html http://www.youtube.com/watch?v=ei6Ey6adsKw http://www.youtube.com/watch?v=cneIUXv5r2Q&NR=1&feature=endscreen
35-38.	Magyar népmesék	Műfaji sajátosságok. Népmesei elemek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: http://www.gyerekfilmek.hu/magyarnepmesek-rajzfilm.php Dramatizálás.
39- 42.	Műmesék	Műfaji sajátosságok. Híres meseírók. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: Süsü a sárkány http://videotar.mtv.hu Dramatizálás.
43-48.	János vitéz rajzfilm	A film és az irodalom kapcsolata. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: http://www.youtube.com/watch?v=v6c-v2iu2fE János vitéz című film megtekintése, az irodalmi művel való összehasonlító elemzése. Dramatikus játékok.
49-52.	János vitéz 1938 zenés film	Rajzfilm, zenés film. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: János vitéz című zenés film megtekintése http://www.youtube.com/watch?v=6zgcUyaGiXQ
53-56.	Fekete István művei filmen	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői. Vuk-rajzfilm. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: Vuk rajzfilm megtekintése. http://www.youtube.com/watch?v=01dTc35q0oY
57-66.	Fekete István művei filmen	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői. Tüskevár. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: Tüskevár című film megtekintése. Projekt munka: plakát készítése, képregény készítése, dramatikus játékok. http://www.tuskevarfilm.hu/

67-70.	Mozi látogatás	Mozi látogatás. A kulturált viselkedés szabályai. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film megtekintése.
71-74.	A kedvenc filmem	Ezt nézd meg a nyáron! Filmajánló készítése, bemutatása. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film bemutatása. Egyéni, páros, vagy csoportmunkában, szabadon választott technikával.

3.3.4.2.2. Mozgókép és média ismeret: 7 .évfolyam

óraszám	**témakörök**	**tartalmak**
Kommunikáció		
1-4.	Kommunikáció	Mi az a kommunikáció? Mit csinálunk, amikor kommunikálunk? Hogyan tudunk kommunikálni? beszéd, testbeszéd, „írott beszéd”, „képi beszéd” Ajánlott tevékenységek: „Amerikából jöttem” Activity, Karmester, Tükörkép, Üzenet szavak nélkül, Szájról szájra http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=176
5-6.	A kommunikáció története	Beszéd, írás, könyvnyomtatás, távközlés, informatika kora: számítógép, internet Funkciói: informálás, szórakoztatás, ismeretterjesztés, dokumentálás… Ajánlott tevékenységek: iskolai újság készítése
7-8.	A média	A tömegkommunikáció fogalma A tömegkommunikáció ágai: sajtó, rádió, televízió, internet Ajánlott tevékenységek: riport készítése iskolai tablón megjelentetése
Mozgóképnyelv		
9-10.	A mozgókép előzményei	A mozgóképi közlés előzményei (valósághű kép, fény és árnyjátékok, történetmesélés képekkel, képsorozatok, képregény). Ajánlott tevékenységek: fényképek készítése, képregény

		rajzolása, árnyjáték. Rejtő képregények http://mazsolaweb.hu/14karat.htm
7-8.	A film és a mozi felfedezése	A technikai képrögzítés és érzékelés alapjai, eszközei. Sokszorosítás, távközlés, tömegkommunikáció. Ajánlott tevékenységek: gyűjtő munka, Lumiere testvérek filmje. http://www.filmkultura.hu/regi/articles/teaching/discovery.hu.html
9-10.	Televíziós műsortípusok	A reklám. A reklám a néző szempontjából. A reklám az értékesítő szempontjából. Érvek a reklám mellett és ellen Iskolai reklám plakáton való megjelenítése Ajánlott tevékenységek: http://www.reklamfilmek.com/ http://kreativreklam.blog.hu/ Ajánlott tevékenységek: dramatizálás.
11-12.	Televíziós műsortípusok	A hírek. A hír, tudósítás, kommentár. Ajánlott tevékenységek: készítsetek híreket az faliújságra!
13-14.	Televíziós műsortípusok	TV újság használata Filmek válogatása szempontok szerint Filmkategóriák TV újság a neten
15-16.	Televíziós műsortípusok	Sorozatok, szappanoperák. A sorozatok, szappanoperák veszélyei Mi a jó a sorozatokban? Ajánlott tevékenységek: műsorajánló készítése kedvenc sorozatodról.
17-18.	A film és a valóság kapcsolata	Dokumentumfilm – játékfilm. Hasonlóságok, különbségek. Ajánlott film: **Petőfilm** színes, magyar dokumentumfilm. Film hossz: 47 perc Hangzás: Ferenczi György. Szereplők: Bordos Anikó. Petőfilm film leírása A zenés útifilm Ferenczi György és a Rackajam zenekar 2006-ban megjelent Petőfi-lemezének erdélyi turnéját örökíti meg. Ahogy Ferenczi mondja: "Ennek a műsornak az a célja, hogy Petőfi Sándor verseit eljuttassa a mai fiatalokhoz, ami elég nehéz, de nem lehetetlen feladat." A zene több stílust ötvöz Jimi Hendrixtől és a bluestól a jungle és a drum'n'bassen keresztül a magyar népzenéig nyúlik a világa. Ajánlott tevékenységek: http://dokfilmekaneten.blogspot.hu/ http://www.filmajanlo.hu/

19-20.	A film formanyelve	Jelenet, beállítás, fordulat, epizód. Ajánlott film: **Álmodik az állatkert** színes, magyar ismeretterjesztő film. Film hossz: 75 perc Szereplők: Alapi Gergely, Garas Dezső. Álmodik az állatkert film leírása Az Állatkert éjjeliőrének és egy hatéves kisfiúnak találkozásai során messze tájakra nyílik ki a látvány; megismerhetjük az állatok természetes élőhelyeit Afrikában, Ázsiában. Ugyanakkor derűs színfoltokban jelennek meg az Állatkert életének nagyközönség számára ismeretlen eseményei, a kölyökállatok nevelésének mindig mulatságos mozzanatai. http://www.pedellus.hu/mo/mo_pd-166.pdf http://www.youtube.com/watch?v=q24uK7BNfLQ http://www.youtube.com/watch?v=BrFimvPHzBA http://www.youtube.com/watch?v=m-RqfeHHTxg
21-24.	A film műfaji jegyei	Főszereplő, mellékszereplő, epizódszereplő, hősök, karakterek. Ajánlott film: **„Az elefánt”** magyar film /1978/
25-30.	A mozgóképi elbeszélés	Az események időbeli és oksági rendje. Expozíció és lezárás. Fordulat és epizód. Cselekmény, történet, elbeszélés. Ajánlott tevékenységek: Az egri csillagok/Beszélő köntös című film megtekintése és elemzése a megadott szempontok szerint.
31-32.	Műfaji rendszerezés	Western, burleszk, vígjáték, sci-fi, …. **A három testőr Afrikában** színes, magyar vígjáték. Film hossz: 84 perc **Szereplők:** Koncz Gábor, Szilágyi István, Rátóti Zoltán, Stenczer Béla, Kállai Ferenc, Nyertes Zsuzsa, Reviczky Gábor, Benedek Miklós, Bács Ferenc, Koppány Zoltán. A három testőr Afrikában film leírása A francia idegenlégió sivatagi erődjében három jó barát romantikus kalandra készül. A titokzatos, gyönyörű szőke lány, Yvonne öccsét akarják felkutatni. A férfi a sivatag kellős közepén lévő büntetőtáborban raboskodik. Ide kell eljutniuk. Kisebb csínytevések után mindhárman bekerülnek a büntetőtranszportba, velük tart marcona tisztjük, Potrien is. A büntetőtábor helyén idilli körülményeket találnak. Nemsokára rájönnek, hogy az egész történet mögött nagyszabású pénzügyi átverés rejlik. Megtalálják Yvonne öccsét, sőt apját is, majd kiderül, hogy álruhában a lány is velük tartott. Megszöknek, hogy a panamát leleplező titkos iratot eljuttassák a hadvezetéshez. Ajánlott tevékenységek: tabló készítése
33-34.	Animációs filmek	Hogyan készülnek az animációs filmek? Ajánlott animációs film :

		Kis Vuk animációs film Ajánlott tevékenységek: http://www.youtube.com/watch?v=ei6Ey6adsKw http://www.youtube.com/watch?v=cneIUXv5r2Q&NR=1&feature=endscreen
35-38.	Magyar népmesék	Műfaji sajátosságok. Népmesei elemek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott film: Mátyás király népmesék Ajánlott tevékenységek: http://www.gyerekfilmek.hu/magyarnepmesek-rajzfilm.php Dramatizálás.
39- 42.	Műmesék	Műfaji sajátosságok. Híres meseírók. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott film: **Az erdő kapitánya** színes, magyar rajzfilm. Film hossz: 70 perc Hangzás: dolby digital. **Szereplők:** Csákányi László, Gálvölgyi János, Székhelyi József, Mikó István, Horesnyi László. Az erdő kapitánya film leírása Elöljáróban le kell szögezni, hogy a rendőrök élete nem fenékig tejfel. Különösen nem abban a városban, ahol maga a nagy Zéró ütötte fel a tanyáját. Ő a bűnözők koronázatlan királya, akit már réges-rég rács mögött szeretne látni a Kapitány. Zéró az évszázad bulijára készül, amelynek célpontja a Kerek Erdő és annak lakói. Azt eszelte ki, hogy egy zsák pénzért eladja az erdőt egy fakitermeléssel foglalkozó vállalatnak, az erdőlakók pedig szaladhatnak, amerre látnak. A Kapitány és segédei - Eleméri Ede tizedes és Góliát titkosrendőr - kiszimatolják a veszélyt és akcióba lépnek. Nehezen birkóznak meg az akadályokkal, mert a ravasz Zéró mindig másvalaki bőrében jelenik meg. Szerencsére az agyafúrt Kapitány leleplezi a gazfickókat és megmenti az erdőt a pusztulástól! Dramatizálás.
43-48.	Csukás István műveinek megjelenítése rajzfilmeken	A film és az irodalom kapcsolata. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: http://www.youtube.com/watch?v=v6c-v2iu2fE Csukás István műveiből készült rajzfilmek megtekintése, az irodalmi művel való összehasonlító elemzése. Dramatikus játékok.

49-52.	Háry János	Rajzfilm, zenés film. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: **Háry János** színes, magyar zenés film. Film hossz: 115 perc Szereplők: Szirtes Ádám, Tordai Teri, Medgyesi Mária. Háry János film leírása Kodály Zoltán daljátékának filmváltozata A filmben megelevenedik a magyar Münchausen dicső története. A nagyabonyi kocsmában az öreg Háry János, ivócimborái és a diák szórakoztatására, felidézi hajdani nagy kalandjait. Miután a burkus határon megsegítette Mária Lujzát, a császári leányzó magával vitte a Burgba. Háry itt betörte a vad arabs mént, jutalmul az uralkodóval reggelizhetett. A majlandi csatamezőn magyaros virtussal leckéztette meg a híres Napóleont. Ezek után Ferenc császár neki ajánlotta fel Mária Lujza kezét, Háry azonban kitartott hűséges szívszerelme, Örzse mellett. Az udvar díszlövéssel és kórussal búcsúztatta a karakán vitézt, aki hazatért Nagyabonyba, hogy életét azóta is boldog meséléssel töltse. http://www.youtube.com/watch?v=6zgcUyaGiXQ
53-56.	Fekete István művei filmen Bogáncs	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: ***Bogáncs*** magyar film 1959 családi, klasszikus ***Bogáncs*** nemzetsége már ősidők óta kiválóan teljesíti szolgálatát a somodorpusztai pásztorok mellett. Egyszer azonban a kis puli túl messzire kóborol az erdőben, s csapdába kerül. Cirkuszosok szabadítják ki, és ettől kezdve ***Bogáncs*** élete kalandos fordulatot vesz. Kiderül, hogy a kutyus nem csak a birkaterelésben, de a cirkuszi komédiázásban is igen tehetséges. Ám sajnos a jólelkű mutatványosok is elveszítik őt. ***Bogáncs*** sintérkézre kerül. Mi lesz most nélküle a cirkuszi produkcióval? És vajon ***Mihály*** bácsi, a szőrösszívű kutyapecér valóban elpusztítja a kiskutyát? Vagy eredménnyel jár ***Máté***, az öreg pásztor kutatása? Szereplők: Barsi Béla, Kállai Ferenc, Kibédi Ervin, Kiss Manyi, Makláry Zoltán, Gönczöl János, Siménfalvy Ida **Rendező:** Fejér Tamás **Forgalmazza:** Fantasy Film **Hossz:** 80 perc http://www.youtube.com/watch?v=01dTc35q0oY
57-66.	Fekete István	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői.

	művei filmen	Tüskevár. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: Tüskevár című film megtekintése. Projekt munka: plakát készítése, képregény készítése, dramatikus játékok. http://www.tuskevarfilm.hu/
67-70.	Mozi látogatás	Mozi látogatás. A kulturált viselkedés szabályai. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film megtekintése.
71-74.	A kedvenc filmem	Ezt nézd meg a nyáron! Filmajánló készítése, bemutatása. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film bemutatása. Egyéni, páros, vagy csoportmunkában, szabadon választott technikával.

3.3.4.2.3. Mozgókép és média ismeret: 8. évfolyam

óraszám	**témakörök**	**tartalmak**
Kommunikáció		
1-4.	Kommunikáció	Mi az a kommunikáció? Mit csinálunk, amikor kommunikálunk? Hogyan tudunk kommunikálni? beszéd, testbeszéd, „írott beszéd”, „képi beszéd” Ajánlott tevékenységek: „Amerikából jöttem” Activity, Karmester, Tükörkép, Üzenet szavak nélkül, Szájról szájra http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=176
5-6.	A kommunikáció története	Beszéd, írás, könyvnyomtatás, távközlés, informatika kora: számítógép, internet Nyomtatott és online újságok Funkciói: informálás, szórakoztatás, ismeretterjesztés, dokumentálás…. Ajánlott tevékenységek: iskolai újság készítése A kommunikáció történetének ábrázolása csoportmunkával
7-8.	A média	A tömegkommunikáció fogalma A tömegkommunikáció ágai: sajtó, rádió, televízió, internet

		A tömegkommunikáció előnyei és veszélyei A tömegkommunikáció hatáseszközei Ajánlott tevékenységek: riport készítése iskolai tablón megjelentetése
Mozgóképnyelv		
9-10.	A mozgókép előzményei	A mozgóképi közlés előzményei (valósághű kép, fény és árnyjátékok, történetmesélés képekkel, képsorozatok, képregény). Ajánlott tevékenységek: fényképek készítése, képregény rajzolása, árnyjáték. Rejtő képregények http://mazsolaweb.hu/14karat.htm
7-8.	A film és a mozi felfedezése	A technikai képrögzítés és érzékelés alapjai, eszközei. Sokszorosítás, távközlés, tömegkommunikáció. Az első némafilmek Néma filmek hangos filmek összehasonlítása Ajánlott tevékenységek: gyűjtő munka, Lumiere testvérek filmje. http://www.filmkultura.hu/regi/articles/teaching/discovery.hu.html
9-10.	Televíziós műsortípusok	A reklám. A reklám a néző szempontjából. A reklám az értékesítő szempontjából. Érvek a reklám mellett és ellen Iskolai reklám plakáton való megjelenítése A reklám hatásai, veszélyei Ajánlott tevékenységek: http://www.reklamfilmek.com/ http://kreativreklam.blog.hu/ Ajánlott tevékenységek: dramatizálás. reklám készítése mobiltelefonnal, videokamerával
11-12.	Televíziós műsortípusok	A hírek. A hír, tudósítás, kommentár. Figyelemfelkeltő hírek Álhírek felismerése, veszélyei Ajánlott tevékenységek: készítsetek híreket az faliújságra!
13-14.	Televíziós műsortípusok	TV újság használata Filmek válogatása szempontok szerint Filmkategóriák TV újság a neten Felnőtt filmek- korhatáros filmek – mit nézzünk és mit ne?
15-16.	Televíziós műsortípusok	Sorozatok, szappanoperák. A sorozatok, szappanoperák veszélyei

		Mi a jó a sorozatokban? Ajánlott tevékenységek: műsorajánló készítése kedvenc sorozatodról.
17-18.	A film és a valóság kapcsolata	Dokumentumfilm – játékfilm. Hasonlóságok, különbségek. Hópárduc talpra áll Ajánlott tevékenységek: http://dokfilmekaneten.blogspot.hu/ http://www.filmajanlo.hu/
19-20.	A film formanyelve	Jelenet, beállítás, fordulat, epizód. Ajánlott film: Vili a veréb http://www.pedellus.hu/mo/mo_pd-166.pdf http://www.youtube.com/watch?v=q24uK7BNfLQ http://www.youtube.com/watch?v=BrFimvPHzBA http://www.youtube.com/watch?v=m-RqfeHHTxg
21-24.	A film műfaji jegyei	Főszereplő, mellékszereplő, epizódszereplő, hősök, karakterek. Ajánlott film: Jókai Mór: Kőszívű ember fiai
25-30.	A mozgóképi elbeszélés	Az események időbeli és oksági rendje. Expozíció és lezárás. Fordulat és epizód. Cselekmény, történet, elbeszélés. Ajánlott tevékenységek: Tüskevár című 2012-es film megtekintése és elemzése a megadott szempontok szerint.
31-32.	Műfaji rendszerezés	Western, burleszk, vígjáték, sci-fi, …. Rejtő film megtekintése: **Zsaruvér és Csigavér I.: A királyné nyakéke** egy 2001-es magyar akcióvígjáték megtekintése. A híres Ötvös Csöpi főszereplésével készült sorozat egyik darabja. Ötvös Csöpi és Kardos doktor a két régi harcostársak ismét egymásra találnak, ezúttal a Balaton északi partján ékszerrablók nyomába erednek, akik egy filmforgató csoportnak álcázták magukat, hogy így tudják elrabolni a balatonfüredi ékszerboltból a Királyé nyakékét. De természetesen Ötvös Csöpit és Kardos doktort még ez sem zavarja, hogy elkapják a bűnözőket. Az eddigi csapathoz ezúttal csinos, fiatal rendőrlányok is csatlakoznak, így az izgalmas és humoros nyomozás most még nagyobb szórakozást fog nyújtani. Ajánlott tevékenységek: tabló készítése
33-34.	Animációs filmek	Hogyan készülnek az animációs filmek? Ajánlott animációs film : **Az ember tragédiája** színes magyar animációs rajzfilm megtekintése. Jankovics Marcell, a forgatókönyvét Madách Imre azonos című színműve nyomán 1983-ban írta, a gyártás 1988-ban kezdődött, és hosszú hányattatások után 2011-ben ért

		véget. A legismertebb magyar dráma tizenöt színből áll, az első három és az utolsó a bibliai teremtéstörténet paradicsomi környezetével keretbe foglalja a maradék tizenegyet. Ajánlott tevékenységek: http://www.youtube.com/watch?v=ei6Ey6adsKw http://www.youtube.com/watch?v=cneIUXv5r2Q&NR=1&feature=endscreen
35-38.	Magyar népmesék	Műfaji sajátosságok. Népmesei elemek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott film: Közös válogatás a népmesékből Ajánlott tevékenységek: http://www.gyerekfilmek.hu/magyarnepmesek-rajzfilm.php Dramatizálás.
39- 42.	Műmesék	Műfaji sajátosságok. Híres meseírók. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott film: A **Szegény Dzsoni és Árnika** 1983-ban Lázár Ervin azonos című meséjéből készült magyar film. Lázár Ervin legendás meséje Dzsoniról szól, aki szabad emberekként vándorol a világban. A legszabadabb és a legszegényebb, mert nem tartozik senkihez és nincs semmije. Csodálatos tájakon vándorol, mígnem egy kunyhóhoz nem érkezik. Ettől kezdve megváltozik az élete. A Százarcú Boszorka gonosz varázslatával elátkozza, és sokat kell még küzdenie, hogy feleségül vehesse szerelmét, Árnikát, a bölcs Östör király leányát. Kálváriája közben a hírhedett rablóval, Ipiapaccsal is összehozza a sors. De szerepet kap a Világhírű SC - ahol a gömbérzék elengedhetetlen - és Rézbányai Győző sértődékenysége is. Dramatizálás.
43-48.	A. A. Milne: Micimackó	A film és az irodalom kapcsolata. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: http://www.youtube.com/watch?v=v6c-v2iu2fE Micimackó rajzfilm megtekintése, az irodalmi művel való összehasonlító elemzése. Dramatikus játékok.
49-52.	István, a király	Rajzfilm, zenés film. Hasonlóságok és különbségek. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek:

		István, a király rockopera megtekintése http://www.youtube.com/watch?v=6zgcUyaGiXQ
53-56.	Fekete István művei filmen A koppányi aga testamentuma	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői. Képi szövegértés fejlesztése. Ajánlott tevékenységek: A koppányi aga testamentuma (1968) Párviadalban legyőzi a koppányi agát a török elnyomás idején az ifjú Babocsai László. Végrendeletében Oglu ráhagyja leányát és minden vagyonát. A kincsről tudomást szerez a környéken fosztogató vallon zsoldos csapat is. Harcba keverednek egymással, és a kemény viadalban László fogságba esik. Barátai és vitézei azonban kiszabadítják az ellenség börtönéből. Igaz, a kincs elvész, de megmarad számára a legnagyobb érték: Dusmáta, a török lány hűsége és igaz szerelme. **Nemzet:** magyar **Stílus:** történelmi, kaland **Hossz:** 86 perc http://www.youtube.com/watch?v=01dTc35q0oY
57-66.	Fekete István művei filmen	Fekete István művei. A regény műfaji jellemzői. Projekt munka: plakát készítése, képregény készítése, dramatikus játékok. http://www.tuskevarfilm.hu/
67-70.	Mozi látogatás	Mozi látogatás. A kulturált viselkedés szabályai. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film megtekintése.
71-74.	A kedvenc filmem	Ezt nézd meg a nyáron! Filmajánló készítése, bemutatása. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film bemutatása. Egyéni, páros, vagy csoportmunkában, szabadon választott technikával.

3.3.4.3. Mozgókép és médiaismeret 9.-10. évfolyam

Évi óraszám: 74

Célok és feladatok

A mozgóképkultúra és médiaismeret, mint iskolai tantárgy, elsősorban a **mozgóképi** *(film, televízió, videó, komputerjáték, web)* **szövegértés képességének fejlesztését** *és az audiovizuális média társadalmi szerepének, működési módjának tisztázását* szolgálja, hiszen a média rendkívüli hatással van a korunk emberének tájékozottságára, személyiségére. Tömegek napirendjét osztja be a televízió; sugalmazza, hogyan gondolkodjunk a világ

dolgairól; étkezési, vásárlási divatokat indít, hősöket, eszményeket, életcélokat teremt. Mivel a film, a televízió és az Internet átformálja a nyelvet, az értékrendet, a ritmusérzéket, az ízlést, a vágyakat, a hősöket, a tabukat, a művészetet és a műélvezetet, az alkotást és a befogadást egyaránt, a **médianevelés a személyiségfejlesztés eszköze.**

A tantárgy oktatásának elsődleges célja, hogy a tanulók felkészültséget szerezzenek a különböző médiaszövegekkel kapcsolatban az önálló és kritikus attitűd kialakítására, és nyitott szemlélettel használják a hagyományos és az új médiumokat. Az ehhez szükséges képességek az 6-7. osztályos korosztálynál az élményekkel telített helyzetekben, művek és műsorok feldolgozásával, önálló és csoportosan végezhető kreatív gyakorlatok sorozatában, a tematika **tevékenységközpontú** feldolgozásával fejleszthetőek, hogy a gyerekek nézőként meg tudják különböztetni a különböző műfajú filmeket, felismerjék a hírt és a kommentárt.

Fejlesztési követelmények

A célokból és a feladatokból adódóan a sikeres mozgóképkultúra-médiaismeret oktatás kiemelten fejleszti a **kommunikációs és együttműködési készséget**, támogatja az *alkotás*ra való beállítódást, fejleszti a *problémamegoldó* képességet, a *megfigyelés*, a t*ájékozódás*, a *rendszerezés* képességét. Elemzéssel és az alkotói szerepek gyakoroltatásával fejleszti a reális énkép kialakítását. A művészi alkotásokban feltáruló konfliktusok értelmezésével, a valós emberi sorsok átélhető megjelenítésével segíti a *toleráns,* másokkal szemben *empatikus* személyiség kialakítását, az életvezetés és az érvényesülés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését.

A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatása során tudatosítani kell, hogy a mozgóképi közlésmód miért és miképpen alkalmas a tapasztalati világ reprodukálására és egyúttal a személyes közlésre.

Az audiovizuális szövegek szövegértési képességének fejlesztése során arra is törekedni kell, hogy a tanulók ismerjék fel a médiaszövegekben megjelenő kulturális mintákat. Az értelmezés egyik rétege tehát az ábrázolásban megmutatkozó szerzői vagy műfaji dominancia (személyesség, stílus, konvenció) és a befogadásban megmutatkozó nézői szerep (elvárás, azonosulás) felismerése, míg a másik meghatározó réteg a médiaszövegek befolyásoló, gyakran rejtett érték-és érdekrendszerének felismerését jelenti.

Ezért a tárgy oktatása során az iskolának biztosítania kell, hogy a tanulók a megfelelő mozgóképi alkotások tanulmányozása útján lehetőséget kapjanak saját személyiségük jobb megismerésére, történelmi, társadalmi és kulturális összefüggések felismerésére, a tömegkommunikációs eszközök kritikus és szuverén használatára.

A mozgóképkultúra és médiaismeret óráin a diákoknak lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy alkalmas kreatív gyakorlatokkal fejlesszék mozgóképi kifejező képességüket és kifejező kedvüket, ezzel segítve őket személyes és árnyalt audiovizuális mondandójuk megfogalmazásában.

Belépő tevékenységformák

- Művek, műsorok illetve azok részleteinek csoportos vagy kiscsoportos megtekintése
- Mozgóképi szövegek feldolgozása egyéni, kiscsoportos vagy csoportos formában:

- kreatív, gyakorlati feladatokkal (pl: felidézés, asszociáció, jelenetek, képsorok kiválasztása, csoportosítása, átszerkesztése)
- megbeszélés útján (pl. állítások megfogalmazása, feltevések ütköztetése, értelmezés)

- Az ábrázolás eszközeinek tanulmányozása: önálló vagy kiscsoportos feladatok (pl. képek csoportosítása, kollázs-készítés, szöveg-kiegészítés, story-board /rajzos skiccekkel illusztrált beállítás-terv/ ill. jelenet-terv készítése, élőkép /pillanatra megdermedő szituáció/ kialakítása, árnyjáték, főcím-készítés /pl. egy tévéműsor bejelentkező képsora/, kommentár ill. hangalámondás készítés).
- Rövid tanulói beszámoló, kiselőadás, demonstráció (pl. művelődéstörténeti, technikatörténeti háttér ismertetése szakirodalom vagy önálló informálódás alapján)
- Projektmunka: az órakeretet meghaladó, és hosszabb időszakra (3-6 hét) kiadott, gyakran több lehetőség alapján választható egyéni vagy kiscsoportos feladatok, tevékenységi formák. (Pl. Kutatás, adatok, tények, információk összegyűjtése, rendszerezése és feldolgozása sajtóanyagokra, moziműsorokra, rádió és televízió műsorokra, weblapokra, reklámkampányokra vonatkozóan. önportré, Fotó ill. video etűd készítése, forgatókönyv készítése, interjú készítése, filmelőzetes megtervezése ill. elkészítése, logó ill. címlaptervezés, munkanapló készítése).

3.3.4.3.1. Mozgóképkultúra és Médiaismeret tanmenet 9.-10. évfolyam

Óra-szám	Témakör	Tananyag	Tevékenységek
1.-2.	**A kommunikáció**	A kommunikáció fogalma A kommunikáció modellje A kommunikáció fajtái Az állati kommunikáció	Hétköznapi kommunikációs helyzetek Helyzetgyakorlatok Szituációs játékok
3.-5.	**A kommunikáció**	A közvetlen emberi kommunikáció: verbális nem verbális ajánlott film: Egy bolond százat csinál című /2006/ magyar film	
6.-10.	**A kommunikáció**	A kommunikáció elemei A piktogramok ajánlott net oldal: http://www.xn--tbla-5na.eu/piktogramok http://hu.wikipedia.org/wiki/Kezel%C3%A9si_jelk%C3%A9pek_(textilipar) A metakommunikáció A közvetett kommunikáció fajtái ajánlott film: Rám csaj még nem volt ilyen hatással **rendező:** Reich Péter **forgatókönyvíró:** Reich Péter, Hazai Attila **zeneszerző:** Konrád Miklós	Piktogramok értelmezése, rajzolása

		operatőr: Klöpfler Tibor **vágó:** Mészáros Katalin Története: Miklós huszonnyolc éves. Jelenleg a Magyar Narancs és más képes folyóiratok kedvelt fotósa. Barátaival zenekart alakított, havonta egyszer-kétszer szólógitárosként lép fel a pesti éjszakában. Lányokkal könnyen ismerkedik, de nehezen találja meg a megfelelő partnert. Viszonylag kötetlen munkaidejéből következően napjai lazán telnek, esténként a Hold nevű mulatóhelyre jár a barátaival. Itt találkozik Dórával... Az „Így neveld a sárkányodat” című animációs film megtekintése rendező: Chris Sanders, Dean Deblois	
11.-14.	**A kommunikáció**	A kommunikáció-történet: beszéd ajánlott net oldal: http://www.youtube.com/watch?v=Ve3y6GuBegA írás könyvnyomtatás távközlés informatika kora	**Iskolaújság készítése**
15.-20.	**A kommunikáció**	Új kommunikációs formák: - Számítógép, internet - mindennapi kommunikáció formái és nyelvi sajátosságaik (rövidítések használata, szókincs, szavak alakváltozásai, érzelemkifejezés eszközei) - A multimédia - Az interaktivitás fogalma - A virtuális valóság és veszélyei - A szimuláció E-mail	**számítógép használat** **email írása** **facebook** **chat,sms,fórum**
21.-26.	**A művészeti élmény**	A művészet fogalma A műélvezet A tehetség fogalma	**múzeumlátogatás, aktuális kiállítás megtekintése**
27.-30.	**A média**	A tömegkommunikáció fogalma A tömegkommunikáció ágai: Sajtó: írott és online - a bulvár fogalm Folyóiratok csoportosítása: -napi, heti,… -gyermek, ifjúsági… Újságszerkesztés:	Újságárus felkeresése Könyvtár olvasóterme online újságok -

		cikk írása cikk – kép képaláírás rovatok	
31.-35.	**A média**	Rádió - jellegzetes műsorok - különböző adók - rádióműsorújság Ajánlott filmrészlet: http://videa.hu/videok/film-animacio/danubius-film-radio-dokumentum-2Kh0T55kztR1hIhi Rádióláz /2012/	**műsorújság** **műsorválogatás**
36-40.	**A média**	Televízió Ajánlott film: Nejem, nőm, csajom színes, magyar romantikus vígjáték, 91 perc, 2012 **rendező:** Szajki Péter **forgatókönyvíró:** Szajki Péter, Vörös Adél **zeneszerző:** Kovács Áron Ádám **operatőr:** Szatmári Péter **producer:** Mécs Mónika, Pataki Ági, Mesterházy Ernő, Kovács Gábor **vágó:** Tuza-Ritter Bernadett Helgának, a sztár-műsorvezetőnek egyre gyanúsabb, hogy sármos szerelme nem engedi át a hálószobája küszöbén. Vera nem szeretne választ adni férjének a nagy kérdésre: vajon kire ütött ez a gyerek? Szilvi, a holtomiglan-holtodiglan kimondására vágyó fiatal nő egy különös parti kellős közepén találja magát jövendőbelijével. Flóra pedig nyomozni kezd exrendőr bátyja segítségével, hogy megtudja hittantanár férjének féltett titkát. Négy nő, négy szerelem, négy kapcsolat bontakozik ki előttünk ebben a könnyed, szórakoztató filmben, mely megannyi félreértett helyzetet, és humoros fordulatot tartogat	**műsorújság** **műsorválogatás**
45.-47.	**A média**	A befolyásolás technikái (közszolgálati és kereskedelmi média) Internet A tömegkommunikáció funkciói: informálás, szórakoztatás, ismeretterjesztés,	**információ gyűjtés gyakorlása**

		dokumentálás A tömegkommunikációs médiumok vizsgálat egyirányúsága és interaktivitása szerint Információ és kereskedelem Médiafogyasztási szokások ajánlott film: Az internet igaz története http://www.port.hu/az_internet_igaz_tortenete_download:_the_true_story_of_the_internet/pls/w/films.film_page?i_film_id=93122	
48.-50.	**A kép a mozgásábrázolás előzményei**	Kép és valóság kapcsolata - az ábrázolás lehetőségei - művészettörténeti változások Illusztráció Festmény Karikatúra Plakát Foto Képátalakítás - montázs Képsorozat – képregény Ajánlott net oldal : http://mazsolaweb.hu/14karat.html Ajánlott film: A három testőr Afrikában /1996/	Illusztráció készítése Plakátkészítés iskolai rendezvényhez Montázsok készítése Képregény készítése
51-65.	**A foto**	Kifejezőeszközök: - fény-árnyék, - színek A digitális fényképezőgép és mobiltelefon használata - beállítások: nézőpont, látószög, kompozíció Képek importálása számítógépre	családi fotók iskolai fotók facebook képek – Mit akarok elmondani magamról? reklám fotók képek magazinokban fotóalbumok fotókiállítás
56-60.	**Megmozdul a kép**	Árnyjáték Pergetőkönyv Az animáció Pantomim Színház - Díszlet – jelmez – kellék - Az instrukció - A rendezés Bábjáték / Tánc	Pergetőkönyv készítése „Amerikából jöttem…” Dramatizálás Díszlettervezés Jelmeztervezés Bábkészítés Bábozás

		Ajánlott tevékenység: Színházlátogatás	
61-64.	**A film**	A film és a valóság kapcsolata: dokumentumfilm—játékfilm (fikciós) A fikció fogalma A film formanyelve: jelenet, beállítás, fordulat, epizód A film műfaji jegyei: főszereplő, mellékszereplő, epizódszereplő, amatőr szereplő Műfaji rendszerezés A klippek Filmhang Szinkronizálás Filmzene Ajánlott film: Ezt a filmet nem ajánlom!!! Magic boys (2012) színes, magyar-angol-kanadai vígjáték, 90 perc, 2012 rendező: Koltai Róbert forgatókönyvíró: Ivo Marloh zeneszerző: Hrutka Róbert, Jamelia Niela Davis operatőr: Seregi László producer: Koltai P. Gábor executive producer: Kevin Brogan, Guy Quigley társrendező: Gárdos Éva vágó: Fiers Ádám koproducer: Abi Sirokh A vagány, kissé kincstári optimista Dávid és a pesszimista, bátortalan, befelé forduló Zoli pezsgőgyári munkásként dolgoznak vidéken. Ám egyszer mindenkinek eljön az ideje. Nekik is. Egyetlen nap alatt omlik össze minden, ami addig fontos volt a számukra, sőt, az életük is komoly veszélybe kerül. Mikor rejtélyes meghívót találnak, ami egy fél óra múlva induló magángépre szól, és homályosan beszél még valami fellépéssorozatról, valamint egy álom-gázsiról, nem tétováznak. A meneküléshez csupán annyit kell mondaniuk a reptéren: "Mi vagyunk a Magic Boys". Ám azzal már csak Londonban szembesülnek, hogy mire is vállalkoztak: a "Magic Boys" valójában egy chippendale pár, megbízójuk pedig rettegett	Filmek megtekintése

		maffiafőnök, aki igazi profikra számít. Sherlock Holmes nevében /2012/ magyar film S.O.S. Love- az egymillió dolláros megbízás Rómeó és Júlia Szerelmes Shakespeare című film megtekintése Trója című film megtekintése	
65.-68.	**A televízió**	Fogalmak: főműsoridő, műsoridő, nézettség, célközönség Műsortípusok Tv újság használata Az élő adás – konzervadások *A híradó* - a hír, tudósítás, kommentár, az elemzés - a nyilvánosság - a kiegyensúlyozottság Hírforrások Műsorvezető, bemondó, riporter Kérdezéstechnika *A reklám* *A teleregény* *A sorozatok* *TV show* (vetélkedő, játék) *A talk-show* *A valóságshow* Közszolgálati csatornák Kereskedelmi csatornák A médiasztár	„Híradó” szerkesztése Hírforrások felkutatása Riportkészítés
69.-70.	**A reklám**	A reklám a néző szempontjából A reklám az értékesítő szempontjából Megjelenési helye - nyomtatott - audiovizuális Reklámkampány A manipuláció fogalma A reklámszlogen - kulcsszavak - ellentétpárok - fogyasztóminta A társadalmi célú hirdetések	Reklámújságok gyűjtése Újságokból reklámok kivágása Egy-egy terméktípus reklámjainak összegyűjtése pl.: mosópor reklámok Saját reklám plakát készítése Reklámfilmek elemzése Szubjektív élmények feldolgozása: Neked bevált-e az ajánlott termék? rövid mozgóképi

			szöveg (pl. reklám) készítése egyszerű eszközökkel (pl mobiltelefon,)
71.-74	A kedvenc filmem	Ezt nézd meg a nyáron! Filmajánló készítése, bemutatása. Ajánlott tevékenységek: Szabadon választott film bemutatása. Egyéni, páros, vagy csoportmunkában, szabadon választott technikával.	

3.3.5. Tantágyi rendszer és óraszámok

3.3.5.1. Enyhén értelmi fogyatékos általános iskolai tanulók 1.-4. évfolyam

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**2**	**2**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**25**	**25**	**25**	**27**

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

3.3.5.2. Enyhén értelmi fogyatékos általános iskolai tanulók (5.-8. évfolyam)

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	-	-	2	2

Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**2**	**2**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**28**	**31**	**31**

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

3.3.5.3. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó speciális szakiskolák kötelező 9/E előkészítő év folyamának kerettantervi óraszáma

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Angol nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	36
	Állampolgári ismeretek	1	36
Ember a természetben	Természetismeret	2,5	90
Művészetek	Műszaki rajz, vizuális nevelés	2	72
Informatika	Informatika	2	72

Életvitel és gyakorlati ismeretek	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	180
	Osztályfőnöki óra	1	36
Összesen		**31,5**	**1134**
Szabadon tervezhető		**3,5**	**126**
Mindösszesen		**35**	**1260**

Tantárgyi órarendszer és óraszámok az enyhe értelmi fogyatékos tanulók előkészítő szakiskolái 9.-10.évfolyama számára

Kimenő rendszerben a 2010. évi pedagógiai program tartalmazza a tantárgyakat és óraszámait.

3.3.5.4. Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók (1-8. évfolyam)

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

A nevelés-oktatás-fejlesztés területei	**Tantárgy**	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2	2	3	3	4	4	2	2
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Társadalmi ismeretek					1	1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2	2						
	Életvitel és gyakorlat			2	2	2	2	3	3
Természeti környezet	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alakítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Informatika	Információs eszközök használata							1	1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
Szabadon tervezhető órakeret		**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**

Összesen	25	25	25	26	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

3.3.5.5. Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók (készségfejlesztő speciális szakiskola)

Kimenő rendszerben a 2010. évi pedagógiai program tartalmazza a tantárgyakat és óraszámait.

3.3.5.6. Autista tanulók (1.-8. évfolyam)

Kimenő rendszerben a 2010. évi pedagógiai program tartalmazza a tantárgyakat és óraszámait.

3.3.6. A tanórán kívüli nevelés

A tanórán kívüli nevelést a 20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 186§ alapján az egyéb foglalkozások közé sorolja.
Az egyéb foglalkozásokkal pedagógiai tartalmú tevékenységeket valósítunk meg csoportos vagy egyéni kereteken belül, ahol a foglalkozások a tanulók fejlődését célozzák. (Ntk.4.§5. pont)
Az egyéb foglalkozások időkerete az osztályok számára a tanórák megtartásához, osztálybontáshoz és egyéb foglalkozás megtartásához engedélyezett időkeret (osztályok számára engedélyezett heti foglalkozási időkeret, Nkt. 6. sz. mell. CA oszlop 4-16. sorok) és a tanulók számára meghatározott heti kötelező tanórák számának (a tanuló kötelező heti tanórai foglakozásainak összege: Nkt. 6. sz. mell. BC oszlop 4-16.) különbözete, azzal, hogy ennek csak egy része használható fel főszabály szerint a házi feladat elkészítésére irányuló tevékenységre (régi nevén napközis illetve tanulószobai foglakozások megszervezésére [Nkt. 27. § (4)], t)

Az egyéb foglalkozásokra vonatkozó szabályozások:

- ✓ az egyéb foglalkozás a nappali rendszerű iskolai oktatás része /Ntk.27§(1)/
- ✓ a tanulóinknak kötelezettsége a (törvényes képviselő, ill. a szülő által) választott egyéb foglalkozásokon való részvétel, továbbá azok rendjének megtartása [Nkt. 46. § (1) a), d) pontja];
- ✓ egyéb foglakozásainkat az a pedagógus vezetheti, aki a törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek megfelel, és az iskolában pedagógus-munkakörben van foglalkoztatatva [Nkt. 98. § (1), (3)];

- ✓ az egyéb foglalkozás csak és kizárólag a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő, vagyis az igazgató rendelkezése szerinti heti 22-26 óra terhére (régi terminussal élve a kötelező óra keretében) szervezhető meg, tehát a nem fizetett, ún. neveléssel-oktatással le nem kötött munkaidőben nem rendelhető el egyéb foglakozás [Nkt. 62. § (6)];
- ✓ helyi tantervünk rögzíti az foglalkozások csoportszervezés elveit [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 4. § (2) a), 5. § (2) c) és 7. § (1) bj)];
- ✓ a magántanuló kérelemre felvehető az egyéb/napközi/tanulószobai foglalkozásra [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 75. § (2)];
- ✓ az egyéb foglalkozásokról tanügyi nyomtatványként kiadott egyéb foglalkozási naplót kell vezetni meghatározott szabályok szerint [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 94. § m), 103. §];
- ✓ az egyéb foglakozásokat a tantárgyfelosztásban tervezni kell [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 105. § (4)];
- ✓ az egyéb foglakozásokat térítésmentesen biztosítjuk az állami és önkormányzati közfeladat-ellátás keretében [229/2012. (VIII. 28.) Korm. rend. 33. § bd)].

Intézményünkben az egyéb foglalkozások a következők:

- ✓ önálló tanulást segítő tevékenység (házi feladat elkészítése) osztályonként napi 1-2 órában
- ✓ a kulturált étkezési szokások elsajátíttatása (osztály ebédeltetésének vezetése) napi 1 órában
- ✓ szakkörök (a tanulók igényei és a pedagógusok képzettsége szerint) (7-10 fő) 45 perces foglalkozás keretében
- ✓ felzárkóztatást célzó egyéni és kiscsoportos foglalkozások (max. 6 fő) 45 perces foglalkozás keretében egyéni fejlesztési tervek szerint
- ✓ tehetséggondozó egyéni és kiscsoportos foglalkozások (max. 6 fő) 45 perces foglalkozás keretében egyéni fejlesztési tervek szerint
- ✓ sportkörök (heti 3x2 órában) 45 perces órakeretben
- ✓ énekkar (heti 2 óra) 45 perces órakeretekben

3.3.7. Az otthoni /tanórákra való/ felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A személyiség harmonikus fejlődéséhez a tanulási siker fontosabb még a megszerzett ismeretnél is.

Az évek során, a feladatokkal való naponkénti szembesülés hatására tanulóink hatékony tanulási módszerekkel ismerkednek meg. Tudatos és tartós törekvés hatására iskolai keretek között, tanári segítséggel a tanulási módszerek használata automatikus cselekvéssé, szokássá érlelődik. Az életkor előrehaladtával, az iskolai követelmények változásával szükségszerűen differenciálódnia kell ezeknek a szokásoknak. A szokások kialakításában a külső irányítást fokozatosan egyre inkább a saját elhatározásokon nyugvó cselekvéseknek kell átvenniük,

ahogy a tudatosság, felelősségérzet, az egyéni ítéletalkotás, az önismeret s az önállóság igénye megerősödik.

Az írásbeli és szóbeli feladatok kijelölése az osztálytanítók és szaktanárok által a tanítási órákon történik, a tanulók számára érthető módon, írásban feljegyezve.

A tananyaghoz közvetlenül kapcsolódva az új anyag megértését, elmélyítését célozza. Az elsajátított ismeretek készség szinten történő alkalmazását segíti.

A kijelölt házi feladatok elvégzése kötelező, a tanárok rendszeresen számon kérik, ellenőrzik. Terjedelme az életkori és képességbeli sajátosságoknak megfelelően osztályfokonként és egyénileg is differenciált lehet.
A tanulás tanításában és az önálló ismeretszerzés igényének kialakításában kiemelt jelentőséget kap az iskolai könyvtár és az informatikai lehetőségek használata.